

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΒ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1-15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1995

ΑΡΙΘ. 12

ΑΚΡΟΒΟΛΙΣΜΟΙ ΚΡΟΥΣΕΩΣ;*

12. Τὰ κύρια σημεία τῆς ὑπ' ἀρ. 3356/1995 ἀποφάσεως τοῦ ΣΤ' Τμήματος τοῦ Σ.τ.Ἐ.

Τὰ πλέον οὐσιαστικά σημεία τῆς ὑπ' ἀρ. 3356/1995 ἀποφάσεως τοῦ ΣΤ' Τμήματος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας περιλαμβάνονται στὰ κάτωθι ἀποσπάσματα:

«... 3. Ἐπειδὴ, τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος ὀρίζει τὰ ἑξῆς: "1. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Τακτικ. Μέλους τῆς «Εὐρωπ. Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

συνείδησης εἶναι ἀπαραβίαστη. Ἡ ἀπόλαυση τῶν ἀτομικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις καθενός. 2. Κάθε γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλεύθερη καὶ τὰ σχετικά μὲ τὴν λατρεία τῆς τελοῦνται ἀνεμπόδιστα ὑπὸ τὴν προστασία τῶν νόμων...". Ἐξ ἄλλου, τὸ ἄρθρο 16 τοῦ Συντάγματος ὀρίζει στὴν παράγραφο 2, ὅτι: "Ἡ παιδεία ἀποτελεῖ βρασιχὴ ἀποστολὴ τοῦ Κράτους καὶ ἔχει σκοπὸ τὴν ἠθικὴν, πνευματικὴν, ἐπαγγελματικὴν καὶ φυσικὴν ἀγωγή τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς συνείδησης καὶ τὴ διάπλασίν τους σὲ ἐλεύθερους καὶ ὑπεύθυνους πολίτες". Τέλος, ἡ Διεθνὴς Σύμβασις τῆς Ρώμης τῆς 4ης Νοεμβρίου 1950 "περὶ προασιπείσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν", ποὺ κυρώθηκε τὸ πρῶτον μὲ τὸν νόμο 2329/1953 (φ. 68, Α) καὶ ἐκ νέου μὲ τὸ Ν.Δ. 53/1974 (φ. 256, Α) καὶ ἔχει, ὡς ἐκ τούτου, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 28 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, αὐξημένη τυπικὴ ἰσχὺ, μὲ

τὸ μὲν ἄρθρο 9 κατοχυρώνει τὸ ἀτομικὸ δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, μὲ τὸ ἄρθρο δὲ 2 τοῦ Α προσθέτου πρωτοκόλλου ὀρίζει εἰδικότερα τὰ ἑξῆς: "Οὐδεὶς δύναται νὰ στερηθῆι τοῦ δικαιώματος ὅπως ἐκπαιδευθῆ. Πᾶν Κράτος ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν ἀναλαμβάνομένων ὑπ' αὐτοῦ καθηκόντων ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ σέβεται τὸ δικαίωμα τῶν γονέων, ὅπως ἐξασφαλίζωσι τὴν μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν ταύτην συμφώνως πρὸς τὰς ἰδίας αὐτῶν θρησκευτικὰς καὶ φιλοσοφικὰς πεποιθήσεις".

»4. Ἐπειδὴ, ἀπὸ τὶς πιὸ πάνω διατάξεις, ἐρημνεύομενες σὲ συνδυασμὸ μεταξὺ τους, ἐν ὄψει τοῦ γνωστοῦ τοῖς πᾶσιν γεγονότος, ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ προεβέυει τὴν Ὁρθόδοξην Χριστιανικὴν Θρησκείαν (ΣτΕ 3533/1986), ὡς τοῦτο ἄλλωστε μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ τὴν γενομένην στὴν κεφαλίδα τοῦ Συντάγματος ἐπίκλησιν τῆς Ἁγίας Τριάδος, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ ἄρθρο 3 τοῦ Συντάγματος, μὲ τὸ ὅποιον τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ Δόγμα χαρακτηρίζεται ὡς: "Ἐπικρατοῦσα θρησκεία στὴν Ἑλλάδα", συνάγεται, ὅτι σκοπὸς τῆς παρεχομένης στὰ σχολεῖα παιδείας εἶναι, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ ἡ "ἀνάπτυξιν" τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης τῶν ἑλληνοπαίδων σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὰς τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς διδασκαλίας, στὴν ὅποιαν, κατὰ τεκμήριον, ἐν ὄψει τῶν ἐκτεθέντων, ἀποβλέπουν οἱ γονεῖς τῶν ἀντλῶντας ἀπὸ τὸ πιὸ πάνω ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος, τὸ δικαίωμα ποὺ εἶναι, ὡς ἀναφέρθηκε, καὶ διεθνῶς κατοχυρωμένο, μὲ τὶς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Ρώμης, νὰ καθορίζουν οἱ ἴδιοι τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγή τῶν τέκνων τους, σύμφωνα μὲ τὶς δικῆς τους θρησκευτικῆς πεποιθήσεις. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ καὶ προκειμένου νὰ τύχει ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις τοῦ ἄρ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 436 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

θρου 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, προκειμένου δηλαδή νὰ “ἀναπτυχθεῖ” ἡ θρησκευτικὴ συνείδηση τῶν μαθητῶν, σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς πίστεως, οἱ μαθητὲς εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μετέχουν στὶς σχολικὲς θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπως εἶναι ἡ καθημερινὴ προσευχὴ καὶ ὁ ἐκκλησιασμὸς καὶ νὰ παρακολουθοῦν τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, τὸ ὁποῖον, ὅπως εἶναι αὐτονόητο, ἐν ὄψει τῶν ἐκτεθέντων πρέπει νὰ διδάσκεται στὰ σχολεῖα σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς θρησκείας (βλ. ΣτΕ 3533/86) καὶ ἐπὶ ἰκανὸν ἀριθμὸν ὡρῶν διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως. Καὶ ναὶ μὲν ἡ δημόσια συμμετοχὴ τῶν μαθητῶν στὶς ὡς ἄνω θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις καὶ ἡ παρακολούθησή ὑπ’ αὐτῶν τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ἀποτελοῦν ἔμπρακτὴ δῆλωση περὶ τῶν θρησκευτικῶν τους πεποιθήσεων δὲν ἐρχονται ὅμως, ἐκ τούτου καὶ μόνον, σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος, δοθέντος ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιβαλλομένη ἀπὸ τὸ ἄρθρο 16 παρ. 2 αὐτοῦ “ἀνάπτυξη” τῆς θρησκευτικῆς τους συνείδησης, χωρὶς τὴν ὡς ἄνω δήλωση περὶ τῶν θρησκευτικῶν τους πεποιθήσεων. Εἶναι ὅμως πρόδηλον ὅτι ἐὰν ἕνας ἢ περισσότεροι μαθητὲς, ἄλλως οἱ γονεῖς τους, ἀσκῶντας τὸ κατοχυρωμένο μὲ τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος καὶ τὶς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Ρώμης δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, δηλώσουν καθ’ οἷονδήποτε τρόπον, πρὸς τὸν Διευθυντὴ τοῦ Σχολείου, ὅτι γιὰ λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης, ἤτοι διότι εἶναι ἑτεροδόξοι, ἑτεροθρησκοὶ ἢ ἄθεοι, δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ παρακολουθήσουν (οἱ ὡς ἄνω μαθητὲς) τὴν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ἢ νὰ μετέσχουν στὶς ἄλλες θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ προβλέπονται ἀπὸ τὸ σχολικὸ πρόγραμμα, ὁ Διευθυντὴς ἔχει ὑπηρεσιακὸ καθῆκον, ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὶς πρὸ πάνω διατάξεις, νὰ προβεῖ ἀμέσως σὲ ὅλες τὶς ἀναγκαῖες, κατὰ τὸ νόμο, ἐνέργειες, οὕτως ὥστε οἱ μαθητὲς αὐτοὶ νὰ μὴ μετέσχουν στὶς πρὸ πάνω θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις καὶ νὰ μὴ παρακολουθοῦν τὴν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, χωρὶς βεβαίως ἢ ἀποχὴ τους αὐτὴ νὰ συνεπάγεται γιὰ τοὺς ἴδιους ὁποιασδήποτε μορφῆς σχολικὴ κύρωση, π.χ. καταλογισμὸ ἀπουσιῶν, μείωσή διαγωγῆς, πειθαρχικὲς κυρώσεις κ.λπ. Ἀκόμα δὲ καὶ ἐὰν μιὰ τέτοια ἄρνηση τοῦ μαθητῆ, ἄλλως τῶν γονέων του, δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἐπίκληση

λόγων θρησκευτικῆς συνείδησης ὁ Διευθυντὴς ἔχει καὶ πάλι τὴν ὑποχρέωση, ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὶς αὐτὲς πρὸ πάνω διατάξεις, νὰ διερευνήσῃ μήπως τυχὸν ἡ ἄρνηση αὐτὴ ὀφείλεται σὲ τέτοιου εἴδους λόγους, οὕτως ὥστε νὰ συμπεριφερθῇ ἀναλόγως, σύμφωνα μὲ ὅσα ἐκτίθενται πρὸ πάνω...

»5. Ἐπειδὴ, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὰ ὡς ἄνω ζητήματα θρησκευτικῆς συνείδησης, ὁ μαθητὴς, μπορεῖ ἐπίσης, στὸ πλαίσιο τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἰδίως τοῦ Ν. 1566/85 καὶ τοῦ παρατιθεμένου στὴ συνέχεια Π.Δ/τος 104/79, νὰ ἀρνηθῇ τὴν δημόσια ἀπαγγελία τῆς προσευχῆς καὶ ὅταν ἔχει ἄλλους προσωπικοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι δικαιολογοῦν, κατὰ τοὺς κανόνες τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης, τὴν ἄρνησή του αὐτὴ ὅπως π.χ. ὅταν παρουσιάζει δυσσαθρία, τοῦ ἐλλεῖπει τὸ θάρρος, ἔχει σοβαρὰ ψυχολογικὰ προβλήματα κ.λπ. Καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου, ἐὰν τοῦ ἀντιταχθεῖ τέτοια ἄρνηση τοῦ μαθητῆ, ὀφείλει καὶ πάλι νὰ προβεῖ στὴ σχετικὴ ἔρευνα ὥστε νὰ διαγνώσῃ τοὺς πραγματικοὺς λόγους τῆς ἄρνησης καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ἀναλόγως...».

13. Γενικὸς σχολιασμὸς.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ΣΤ' Τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶναι ὡς ὅλον ἀξιόπαινος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ μέλη τοῦ Τμήματος αὐτοῦ δέχθησαν τὴν ὑπὸ κρίσει αἴτησι περὶ ἀκυρώσεως πράξεως τοῦ Συλλόγου Καθηγητῶν τοῦ 3ου Γυμνασίου Πατρῶν, ὁ ὁποῖος τιμώρησε κάποιον μαθητῆ, ποὺ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἀρνήθηκε νὰ ἀπαγγεῖλῃ τὴν προσευχὴ. Ἄλλ' ἡ ἀκύρωσις αὐτὴ ἔγινε γιὰ λόγους καθαρῶς τυπικοῦς. Ἐπίσης εἶναι ἀληθὲς, ὅτι μὲ τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν ὑπενθυμίζονται τὰ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν νομοθετικῶς ἰσχύοντα περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως τῶν μὴ ὀρθοδόξων μαθητῶν (δηλ. ἑτεροδόξων, ἑτεροθρησκῶν, ἀθέων) μὲ τὴν σαφῆ ἐπισημάνσιν ὅτι οἱ διευθυντὲς τῶν σχολείων πρέπει νὰ ἐρευνοῦν τὶς συγκεκριμένους περιπτώσεις. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ἡ ἔρευνα αὐτὴ πρέπει νὰ γίνεται ὑπ' αὐτῶν κατὰ τρόπον ὑπεύθυνον μὲ ἐξέτασι ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐνδεχομένως ταυτότητος, πιστοποιητικῶν ἑτεροδόξων ἢ ἑτεροθρησκῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων, βεβαιώσεων δήμων ἢ κοινοτήτων, συμφώνων πρὸς τὸν νόμο δηλώσεων κ.λπ.). Ἐπίσης ἐπισημαίνεται ἡ ἀνάγκη παιδαγωγικῆς — αὐτονοήτως μὲ ἀγά-

πη— αντιμετωπίσεως τῶν περιπτώσεων ἀποφυγῆς τῆς ἀπαγγελίας τῆς προσευχῆς γιὰ προσωπικούς ψυχολογικούς λόγους (δυσαρθρίας, δυσλεξίας, τραυλισμοῦ, δειλίας κ.λπ.).

Ἄλλ' ἡ σπουδαιότης τῆς ἀποφάσεως ἔγκειται κυρίως στὸ ὅτι οἱ ὁμοφώνως λαβόντες αὐτὴν Σύμβουλοι Ἐπικρατείας, —διελθόντες μὲ θάρρος διὰ μέσου τῶν συμπληγάδων πετρῶν, τὶς ὁποῖες τοποθετοῦν στὴν πνευματικὴ πορεία τοῦ τόπου ἰδίως οἱ μνημονευθεῖσες ἐνορχηστρωμένες σεμνές ἢ ἀκομφες διακηρύξεις καὶ ὑποβολές τῶν παρανοούντων ἢ καὶ κακοποιούντων τὶς ἐννοιες τῆς προόδου, τῆς δημοκρατίας, τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ ἐξευρωπαϊσμοῦ—, μὲ παρρησία ἀπευθύνουν στοὺς πολιτειακούς παράγοντες, οἱ ὅποιοι κατευθύνουν τὴν ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ, τὸ κρυσταλλίνης διαυγείας σαφές μήνυμα, ὅτι ἡ προστατευομένη ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως τῶν δηλωμένων ἐτεροδόξων ἢ ἀλλοθρήσκων ἢ ἀθέων δὲν πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄλλοθι γιὰ νὰ συρρικνωθῆ ἢ νὰ γίνῃ προαιρετικὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Ἡ ἀπόφασις, ὅπως ἤδη εἶπαμε, ρητῶς τονίζει, ὅτι τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν πρέπει νὰ διδάσκειται ὑποχρεωτικῶς στὰ σχολεῖα —ὄχι τυχὸν ὡς ἀναιμικὴ Θρησκευσιολογία ἢ μόνον ὡς φιλοσοφικοκοινωνικὴ Ἠθικὴ, ἀλλὰ —κατὰ τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ δόγμα καὶ γιὰ ἰκανὸν ἀριθμὸ ὡρῶν διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως. Ἄλλως τε, ὅπως θὰ δοθῆ εὐκαιρία νὰ σημειώσωμε καὶ στὴ συνέχεια, παρόμοιες ἀπόψεις ἔχει διατυπώσῃ θαρραλέως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ὁ Πρόεδρος τοῦ ΣΤ' Τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τούτου κ. Ἀναστάσιος Μαρίνος.

14. Σχετικὲς ἀπόψεις τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κ. Μπέη.

Χαίρομεν, διότι ὁ ἐξαίρετος Διευθυντὴς τοῦ «Κέντρου Δικανικῶν Μελετῶν» Καθηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας στὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν κ. Κωνσταντῖνος Μπέης μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν διεκήρυξε ἐπίσης μὲ παρρησία καὶ κρυσταλλίνῃ διαύγειᾳ τὰ ἑξῆς: «Ὁ συντάκτης τῶν γραμμῶν τούτων ἔχει ἀνυπόκριτο σεβασμὸ πρὸς κάθε θρησκευτικὴ μειονότητα. Δὲν εἶναι ὁμως πρόθυμος νὰ ἐθελουσιφλοῖ καὶ νὰ παραβλέπει ὅτι κάποιες ἀπὸ αὐτὲς ἔχουν τὴν οἰκονομικὴ (καὶ ὄχι μόνον) στήριξη ἀφανῶν κέντρων τοῦ ἐξωτερικοῦ. Δίχως τῆ (φανερῆ) στήριξη τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, ἡ Ὁρθοδοξία ἐκτίθεται στὸν κίν-

δυνο νὰ ἀντιμετωπίσει σοβαρὸ πρόβλημα ἐπιβίωσης μέσα στὸν ἀδυσώπητο ἀνταγωνισμὸ ποῦ καὶ ἐκεῖνη ἀντιμετωπίζει.

»Ἡ Ὁρθοδοξία γιὰ τὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι πολιτιστικὸ ἀγαθὸ, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀκτινοβολία εἶναι ἄξια προστασίας καὶ προαγωγῆς. Αὐτὴ ἡ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔχει ἀξίωση ἀπέναντι στὴν Πολιτεία νὰ ἐξασφαλίζει στὰ παιδιὰ τῆς τῆ θρησκευτικῆς παιδείας τῶν πατέρων μας. Ὅταν τὰ παιδιὰ μας ἔχουν ἀφεθεῖ βορὰ τῶν ἐμπόρων τῶν ναρκωτικῶν, τῶν ἐμπόρων τοῦ ἐρωτισμοῦ καὶ τῶν ἐμπόρων τῆς ὑποκουλτούρας τῶν καναλιῶν, ἡ ἀνάγκη ἐνίσχυσης τῆς θρησκευτικῆς παιδείας εἶναι ἀκόμη πιὸ πειστικὴ.

»Θὰ ἦταν ὕβρις νὰ ἀφεθῶν τὰ παιδιὰ μας μὲ τὴν ἀπερίσκεπτα καλλιεργούμενη ἐντύπωση ὅτι τάχα τὸ θρησκευτικὸ φρόνημα ἔχει τὴ θέση του στὶς διαμάχες τῶν φανατικῶν... ἢ ἀκόμη χειρότερα» σὲ ἐκδηλώσεις «ἀπὸ ἀνίερους ρασοφόρους ποῦ παίζουν ἐν οὐ παικτοῖς. Θεμέλιο τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἡ παραδοχὴ πὼς "Θεὸς ἦν ὁ Λόγος". Καὶ αὐτὸ τὸ Λόγο, ἀποκαθαρμένο ἀπὸ... κατάλοιπα θρησκοκλητῆς ὑστερίας, δικαιοῦνται νὰ διδάσκονται τὰ παιδιὰ μας»¹⁰².

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερὴ ἡ συνταγματικὴ θεμελίωσις τοῦ νὰ εἶναι τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ὑποχρεωτικὸ καὶ νὰ διδάσκειται σὲ ἀρκετὲς ὥρες. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν χρειάζεται προφητικὸ χάρισμα γιὰ νὰ προβλέψωμε, ὅτι οἱ ἐχθρικῶς διακείμενοι πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ τὴν καθ' ὅλου Ὁρθοδοξίαν δὲν θὰ καταθέσουν τὰ ὄπλα, ἀλλὰ, ἀκολουθώντας στὸ πρόσφατο παράδειγμα τοῦ κ. Εὐτ. Μπιτσάκη¹⁰³ ἢ στὸ παλαιότερο τοῦ κ. Ἀ. Χ. Καζεπίδη¹⁰⁴, θὰ συνεχίζουν καὶ στὸ ἐγγὺς μέλλον τὴν ἐπίθεσι ἐναντίον τῆς σχολικῆς ὀρθοδόξου θρησκευτικῆς ἀγωγῆς τῶν Ἑλληνοπαίδων καὶ θὰ ζητοῦν τὴν ἀναθεώρησι καὶ τὸν δῆθεν «ἐκδημοκρατισμὸ» τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος, γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται στὴ συνέχεια νὰ παρακολουθήσωμε κατὰ πόδας τὴν ἀστήρικτη ἐπιχειρηματολογία τους.

(Συνεχίζεται)

102. Κώστα Ε. Μπέη, Οἱ ἐντάσεις στὶς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ἐφημ. «Ἐλευθεροτυπία», 7 Ἰουνίου 1995.

103. Εὐτ. Μπιτσάκη, ἐνθ' ἄνωτ.

104. Ἀ. Χ. Καζεπίδη, Ἡ ἰδεολογικὴ σύγχυση καὶ ὁ δογματικὸς διαποτισμὸς τῶν νέων στὴν ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσιν, περ. «Λόγος καὶ Πράξις», ἐκδ. ΟΛΜΕ, τόμ. 1, τεῦχος 7, σσ. 61-74.

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ, ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΚΑΥΚΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ*

Εισήγησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων
κ. Τιμοθέου ἐνώπιον τῆς Δ. Ι. Συνόδου

2. «ΕΙΔΙΚΕΣ» ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΒΑΤΙΚΑΝΟΥ, ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ ΚΑΙ ΙΣΛΑΜΙΣΤΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟ- ΝΗΣΟΥ

Διὰ νὰ κατανοήσουμε τὸν γεωγραφικὸ, πολι-
τικὸ καὶ ἰδεολογικὸ περίγυρο εἰς τὸν ὁποῖον ἡ
Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ πρέπει νὰ ἀναπτύ-
ξει τὴν ἀδελφικὴν χριστιανικὴν τῆς ἀλληλεγγύην, ἔ-
ναντι τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ
τῶν Λαῶν τῶν περιοχῶν εἰς τὶς ὁποῖες ἀναφε-
ρόμεθα, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖο νὰ σκιαγρα-
φίσουμε τὶς διάφορες «ζυμώσεις» ποὺ γίνονται
καὶ νὰ περιγράψουμε τὶς ἰδεολογίες καὶ κινή-
σεις, οἱ ὁποῖες προσπαθοῦν νὰ ἐπηρεάσουν καὶ
ἐκμεταλλευτοῦν τὶς ἐν λόγω περιοχές.

α. Συνεργασία Βατικανοῦ καὶ Σαουδικῆς Ἀρα- βίας ὑπὲρ τῶν Μουσουλμάνων τῆς Ἀλβανίας

Σύμφωνα μὲ καλῶς πληροφορημένες πηγές
στελέχη τοῦ Βατικανοῦ ἦλθαν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν
Πρεσβεία τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας στὴ Ρώμη
καὶ ἰσχυρίσθησαν, ὅτι στὴν Ἑλλάδα δὲν διώκον-
ται οἱ Ἀλβανοί, ἀλλὰ οἱ Μουσουλμάνοι Ἀλβα-
νοὶ πολῖτες καὶ ζήτησαν τὴν συνεργασία τῆς χώ-
ρας αὐτῆς, ὥστε νὰ παύσει ἡ δῆθεν καταδίωξις
Μουσουλμάνων στὴν Ἑλλάδα.

β. Μουσουλμάνοι Βοσνίας - Ἑρζεγοβίνης

Ἐπὶ τῆς ἐξέλιξίσεως πληροφορίας, ὅτι ἡ
Τουρκία συμμετέχει ἐνεργῶς στὰ γεγονότα τῆς
Βοσνίας - Ἑρζεγοβίνης καὶ στὴν ἐνίσχυση τοῦ
Ἰσλαμικοῦ ρεύματος καὶ ὡθεὶ τὶς ἐξελίξεις πρὸς
τὴν κατεύθυνση τῆς παγιώσεως τῶν ἰδικῶν τῆς
ἐνδιαφερόντων.

Στὸ Σεράγιεβο εὐρίσκεται ἡ θρησκευτικὴ

διοικητικὴ ἔδρα ὅλων τῶν Μουσουλμάνων τῆς
Γιουγκοσλαβίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Σουνιτῶν,
μολονότι ἐμφανίσθηκε τὸ 1974 καὶ τὸ τάγμα τῶν
Δερβισσῶν μὲ 50.000 ὀπαδοὺς σήμερα, συνδεδε-
μένους ὁμως περισσότερον μὲ τοὺς Μουσουλμά-
νους Ἀλβανούς, παρὰ μὲ τοὺς Μουσουλμάνους
Σλάβους (53 ἀπὸ τοὺς 70 τεκκέδες τοὺς εὐρί-
σκοντο τὸ 1986 στὸ Κοσσυφοπέδιο). Στὴν πόλιν
αὐτὴ, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Τίτο, ὑπῆρχαν καὶ
πολλοὶ ἄλλοι θρησκευτικοὶ χώροι (νεκροταφεῖα
κ.λπ.) καὶ δύο μετρεσέδες, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν
τεμενῶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὡς σήμερα ἔχει
κατὰ πολὺ ἀύξηθεῖ. Τὸ πῶς σημαντικὸ ἰσλαμικὸ
ἔντυπο, γραμμένο στὴν Σερβοκροατικὴ γλῶσσα,
εἶναι τὸ 15νθήμερο «PREPOROD».

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, στὴν περιοχὴ ποὺ ἀνα-
φέρομε παρατηροῦνται οἱ ἀκόλουθες τουρκικὲς
κυρίως ἐνέργειες, σχετικὲς μὲ τὴν περιοχὴ καὶ
συνδεδεμένες μὲ τὶς σημερινὲς ἐξελίξεις:

α) «Ἡ Τουρκία εἶναι προστάτης τῆς Μακε-
δονίας καὶ Βοσνίας» (δήλωσις τοῦ Προέδρου
Ὁζάλ τὴν 24-9-1991).

β) Σύμφωνα μὲ κάποιες πληροφορίες, ὁ
Πρόεδρος τῆς Βοσνίας κ. Ἴζετμπέκοβιτς σχεδιά-
ζει μὲ τὴν βοήθεια τῆς Τουρκίας καὶ τὴν οἰκο-
νομικὴ ἐνίσχυση τῆς Λιβύης καὶ Σαουδικῆς Ἀρα-
βίας ὁμαδικὴ μετανάστευση χιλιάδων Τούρ-
κων στὴ Βοσνία, ποὺ θὰ ἐμφανισθοῦν ὡς ἐπα-
νακάμπτοντες Βόσνιοι. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὑπο-
τίθεται, ὅτι θὰ ἐπιτευχθεῖ δημογραφικὴ ἀλλοίω-
σις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ δημιουργία Ἰσλαμικῆς
πλειοψηφίας στὴν περιοχὴ αὐτὴ.

γ) «Ἡ Εὐρώπη δὲν θὰ ἀναγνωρίσει μόνο τὶς
Δημοκρατίες τῆς Σλοβενίας καὶ Κροατίας, ἀλλὰ
καὶ ἐκεῖνες τῆς Βοσνίας καὶ τῆς «Δημοκρατίας
τῆς Μακεδονίας»... Οἱ ἱστορικὲς καὶ πολιτικὲς
σχέσεις τῆς Τουρκίας τόσο μὲ τὴ Βοσνία ὅσο
καὶ μὲ τὴ Δημοκρατία τῶν Σκοπίων εἶναι ἐξαι-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 446 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

ρετικές». (Δήλωση του Τούρκου Υπουργού των Ξεωτερικών κ. Cetin, ανταπόκριση Τανγιούγκ, 4-1-91).

δ) «Όπως παλαιότερα, έχουμε μεγάλη βαρύτητα στα Βαλκάνια και η Τουρκία θα γίνει ο ηγέτης των Μουσουλμανικών Ομάδων» (άνταφορά του Πρακτορείου Anadolu της 11-5-1991).

ε) 'Ο Τούρκος Βουλευτής Mezarci δήλωσε, ότι «δέν μπορεί να δεχθεί μορφή δημοκρατικού πολιτεύματος που εντάσσεται στον Χριστιανικό Πολιτισμό» (12-12-1991).

στ) «'Ο κύριος σκοπός της Τουρκίας, όταν μπει στην ΕΟΚ, θα είναι ο έξιολαμισμός της Χριστιανοσύνης» (δήλωση του Τούρκου Υπουργού Προεδρίας κ. S. Sert, 9-11-1989, Τò Βήμα 19-11-1989).

Έκ των ανωτέρω και άλλων στοιχείων τὰ ὁποῖα ἔχουμε ὑπ' ὄψει προκύπτουν τὰ ἑξῆς:

1) Ἡ Τουρκία, παρὰ τὴν φαινομενικὴ τῆς οὐδετερότητα, συμμετέχει ἐνεργῶς στὰ γεγονότα τῆς Βοσνίας - Ἑρζεγοβίνης καὶ στὴν ἐνίσχυση τοῦ Ἰσλαμικοῦ ρεύματος καὶ ὠθεῖ τὶς ἐξελίξεις πρὸς τὴν κατεύθυνση τῶν ἰδικῶν τῆς ἐνδιαφερόντων, τὴν παγίωση δηλαδὴ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐθνικῆς τῆς ιδέας.

2) Ἡ θρησκευτικὴ εἰκόνα τῆς περιοχῆς ἀποτελεῖ πρόκληση καὶ δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκη συστράτευσης ὁλοκλήρου τοῦ πληρώματος τῆς Ὁρθοδοξίας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν δημιουργημένων σὲ βάρος τῆς κινδύνων.

3) Προκύπτει ἡ ἄμεση ἀνάγκη οικονομικῆς καὶ πολιτιστικῆς διείσδυσης καὶ στὸν χῶρο τῆς Βοσνίας - Ἑρζεγοβίνης.

Κατανοοῦμεν προφανῶς τὸ πόσον ἀναγκαῖα καὶ ἐπείγουσα εἶναι ἡ ἀνάληψη πρωτοβουλιῶν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὶς ἀνωτέρω περιοχές, σὲ μιὰ ἐποχὴ, ὅπου πολλοὶ μετασηματισμοὶ συντελοῦνται, ἐνῶ ἀκόμη δὲν ἔχουν ὀριστικοποιηθεῖ τὰ σύνορα τῶν Κρατῶν τῆς περιοχῆς καὶ ἡ ὅλη κατάσταση στὸ χῶρο τῶν Βαλκανίων εὐρίσκεται ἀκόμη σὲ μιὰ «ρευστὴ» μᾶλλον πορεία.

3. Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

α. Ἐναντὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὀφείλει νὰ δρᾷ ὡς πνευματικὴ γέφυρα μεταξὺ τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (1) στὴ γειτονικὴ μας Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη (Σερβία, Βουλγαρία, Ρου-

μανία, Ἀλβανία) καὶ (2) στὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπη καὶ Ὑπερκαυκασία (Πολωνία, Τσεχία, Ρωσία, Γεωργία) καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν ἢ ἄλλων πνευματικῶν συσσωματώσεων στοὺς κόλπους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ὅπου μετέχει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία.

Μοχλὸς ἐξυπηρετήσεως τοῦ ρόλου αὐτοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μπορεῖ νὰ ἀποβεῖ ἡ «Εὐρωπαϊκὴ Διακοινοβουλευτικὴ Συνέλευση Ὁρθοδοξίας» καὶ ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ αὐτῆς Γ. Γραμματεία ποὺ ἐδρεύει στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὴ κάμνει ἐπὶ κοινοβουλευτικοῦ ἐπιπέδου αὐτὸ ποὺ καλεῖται ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων) καὶ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς σχέσεων Ἐκκλησίας Ἑλλάδος καὶ Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Ἔτσι θὰ ἐπιτύχουμε τὴν αὔξηση τῆς ἐπιρροῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας στὶς κατὰ τόπους Ἐκκλησίες καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας γενικώτερα στὴν καρδιὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ὅπου ὁ Ρωμαιοκαθολικὸς καὶ Προτεσταντικὸς παράγων διαδραματίζονται ἰδιαίτερα σημαντικὸ ρόλο.

β. Ἐναντὶ τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν

Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ συνέχιση τοῦ μέχρι τοῦδε πολὺ θετικοῦ ρόλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δι' ἐπαφῶν, ἀποστολῶν, βοηθειῶν, ὑποτροφῶν πρὸς τὶς ἐμπερίστατες αὐτῆς Ἐκκλησίες τῆς Βαλκανικῆς, τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ὑπερκαυκασίας.

(Ὁ Ἀναπληρωτὴς Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Μαγκάκης, ὡς καθ' ὕλην Υπουργός, μὲ διαβεβαίωσε, ὅτι θέλει νὰ βοηθήσει καὶ νὰ συνεργασθεῖ μὲ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τόσον εἰς τὸν τομέα εἰς τὸν ὁποῖο ἐδῶ ἀναφερόμεθα ὅσον καὶ εἰς τὶς πρωτοβουλίες τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση).

Κρίνεται σκόπιμος ὁ προγραμματισμὸς κατὰ τακτὰ διαστήματα, μέχρις ἀποκαταστάσεως τῆς ἡρεμίας, ἐπισκέψεων ἐρευνητικοῦ καὶ πληροφωρικοῦ τύπου στὶς Ἐκκλησίες τῶν νευραλγικῶν αὐτῶν διαμερισμάτων γιὰ τὴν ἐπὶ τόπου μονιμώτερη καὶ ἀκριβέστερη γνῶση τῆς καταστάσεώς τους, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία, μόνη τῶρα ἐλεύθερη καὶ ζῶσα Ἐκκλησία, ἐν ἐλευθέρῳ Ὁρθοδόξῳ Κράτει, ἀμιγροῦς σχεδὸν ὀρθοδόξου συνθέσεως, καλεῖται καὶ δύναται ἀπὸ τὰ πράγματα νὰ πρᾶ-

ξει τούτο. Η καλή γνώση τής καταστάσεώς των και ή αδελφική έξυπνότητα των χρειών των κατά τόπους αυτών Έκκλησιών δια των ιδίων μας δυνάμεων και μέσων ή και ένώπιον των διορθοδόξων, διαχριστιανικών και διαπολιτικών οργάνων, στα όποια μετέχει ή Έκκλησία μας ή ή Χώρα μας στην Εύρώπη είναι τó άμεσο πάντοτε ζητούμενο.

Θεωρούμε δε ως λίαν έπιτυχές τó έργον τής Ειδικής Συνοδικής Έπιτροπής, ή όποία προσφάτως έπεσκέφθη, κατόπιν Συνοδικής Άποφάσεως, τις Βρυξέλλες και τó Οίκουμενικόν Πατριαρχείον και είχε σάν στόχο την ίδρυση στις Βρυξέλλες Γραφείου Σχέσεων Έκκλησίας Έλλάδος και Εύρωπαϊκής Ένώσεως. Η Έπιτροπή αυτή, στην όποία έχω την τιμή να συμμετέχω, έπετέλεσε αξιόλογο έργο, έχει έμπειρία των θεμάτων με τά όποια ασχολούμεθα εδώ και είναι καλό να αξιοποιηθεί και χρησιμοποιηθεί από την Διαρκή Ίερά Σύνοδο ως τó βασικότερο μέσο προσεγγίσεως με τους Άρχηγούς ή Έκπροσώπους των Όρθοδόξων Έκκλησιών εις τις όποιες αναφερόμεθα εις τις παρούσες προτάσεις μας. Τά Μέλη τής έν λόγω Έπιτροπής συμμετέχουν εις την Συνοδικήν Έπιτροπήν Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων και εις την Έπιτροπήν Σχέσεων Έκκλησίας Έλλάδος και Εύρωπαϊκής Ένώσεως.

Η Έπιτροπή αυτή δύναται να διευρυνθεί και με την προσθήκη ένός ή δύο επί πλέον ειδικών Καθηγητών (ως λ.χ. τού κ. Χρ. Βούλγαρη τής Θεολογικής Σχολής Άθηνών και τού κ. Άθαν. Άγγελόπουλου τής Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης).

γ. Έναντι τού Οίκουμενικου Πατριαρχείου

Ό άνωτέρω περιγραφείς ειδικός ρόλος τής Έκκλησίας τής Έλλάδος, δέον όπως υποβληθεί και αξιοποιείται και συγχρόνως χρησιμοποιείται από τó Οίκουμενικό Πατριαρχείο, κατά ένα συντονισμένο και διπλωματικό τρόπο, στα σημεία μάλιστα που τó ίδιο, λόγω ειδικών συνθηκών υπάρξεως και δράσεως, αδυνατεί να δράσει.

Άνυπαρξία συντονισμού μεταξύ των δύο Έκκλησιών μάλλον θα έπιφέρει, για ένόητους λόγους, δυσάρεστα παρά ώφέλιμα άποτελέσματα. Ούτε τó Οίκουμενικό Πατριαρχείο μπορεί να δράσει άποτελεσματικά χωρίς την Έκκλησία τής Έλλάδος, ούτε Αυτή χωρίς Έκείνο.

4. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Όρθόδοξη Έκκλησία τής Έλλάδος, παρά τó έργον τó όποιο έχει προσφέρει εις τόν τομέα εις τόν όποιον αναφερόμεθα, και λόγω ένίοτε ένδοεκκλησιαστικών προβλημάτων ή κρατικών και άλλων παρεμβάσεων έχει χάσει πολλές πολύτιμες εύκαιρίες, για άσκηση εύρύτερης πολιτικής και έπομένως και έπιρροής μεταξύ των άλλων Όρθοδόξων Έκκλησιών. Παραμείνασα ούτω μόνη, από άλλες Άυτοκέφαλες Όρθόδοξες Έκκλησίες τής περιοχής, έλευθέρα και μηδέποτε ύποδουλωθείσα σε έξωτερική έξουσία και δύναμη, θα ήταν δυνατό, άφ' ένός μόν να άναχθεί σε Ήγέτιδα Έκκλησία, εις την καθ' όλου Όρθοδοξία, σε στενή συνεργασία με τó Οίκουμενικό Πατριαρχείο, άφ' έτέρου δε να «ρουμουλκήσει» και άλλες Όρθόδοξες Άυτοκέφαλες Έκκλησίες τής περιοχής εις την διαμόρφωση τού ίδιου Έκκλησιαστικού προβληματισμού και τής ίδιας τακτικής, με άποτέλεσμα να υποβοηθήσει και την θέση τού Οίκουμενικου Πατριαρχείου, αλλά και τις ίδιες τοπικές Όρθόδοξες Έκκλησίες.

Τό ρόλο τούτο ήμπορούσε να διαδραματίσει, κατ' άριστο τρόπο, ή Όρθόδοξος Έκκλησία τής Έλλάδος, διότι, σνν τοίς άλλοις, διαθέτει πλούσιο θεολογικό δυναμικό, τó όποιον είναι σεβαστόν και ύπολογίσιμο από τις άλλες Όρθόδοξες Έκκλησίες, αλλά επί πλέον διαθέτει μορφωμένο ιερό Κλήρο και άριστο έπιτελείο.

Άλλά και σήμερα ή Όρθόδοξος Έκκλησία τής Έλλάδος (ΟΕΕ) έχασε πολύτιμη εύκαιρία διαδραματίσεως ήγετικού ρόλου εις τά Βαλκάνια, όπως έξ άλλου έχασε και ή Έλληνική Πολιτεία. Έπειδή όμως «ποτέ δέν είναι άργά» άκόμη και τώρα ήμπορεί να περισώσει ό,τι είναι δυνατόν να περισωθεί, δια τούτο εκτός των άλλων προαναφερομένων, προτείνουμε ένδεικτικώς μερικά μέτρα για μερική θεραπεία τού προβλήματος:

1. Κατ' άρχήν, ως προανέφερα, πρέπει ή προταθείσα Ειδική Συνοδική Έπιτροπή σε σύντομο χρόνο να συνέλθει και να καταστρώσει έπιτελικό σχέδιο δράσεως με ιεράρχηση προτεραιοτήτων, βραχυπροθέσμων, μεσοπροθέσμων και μακροπροθέσμων.

(Συνεχίζεται)

Ἡ Παπικὴ Ἐγκύκλιος *Lumen orientale* (2.5.95)*

Ἐρωτᾶται λοιπὸν: Πόθεν ἀρύεται ὁ Πάπας τὸ δικαίωμα νὰ τοποθετῇ ἐαυτὸν ἐκ τῶν προτέρων ὑπεράνω τοῦ ἔργου τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναφανδὸν καὶ τόσον χονδροειδῶς εἰς διαμετρικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐτυμηγορίαν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπισημῶς ἐκφραζόμενος; Εἶναι δυνατόν, κατόπιν τοιαύτης συμπεριφορᾶς, νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἦσαν εἰλικρινῆ τὰ μέχρι τοῦδε διὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τοῦ Διαλόγου,

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας
κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Ἀγιότητος, εὐκαιρῶς ἀκαίρως λεγόμενα, ἢ ὅτι εἶναι γνήσιον τὸ συνεχῶς ἐκφραζόμενον ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ἀγωνία αὐτοῦ, νὰ μὴ διακοπῇ ὁ Διάλογος, ἀκόμη καὶ μετὰ τὰς ἀναφανείσας ἐπ' ἐσχάτων δυσχερείας; Δικαίως λοιπὸν δυνάμεθα, ἀκόμη καὶ ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαλόγου, νὰ διερωτηθῶμεν ἐὰν ἔχει πλέον νόημα νὰ καταβάλλωνται τοσαῦτα θυσίαι — εἰς θεολογικὸν μόχθον, πολύτιμον χρόνον καὶ τεράστια ἔξοδα διὰ συνεδριάσεις συνεχιζόμενας ἐπὶ τόσα ἔτη — ἐφ' ὅσον ἀκόμη καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ μόνιμον διασυρμὸν παρὰ τῶν ἀμφοτέρωθεν φανατικῶν ἢ καὶ μόνον δυσπιστούντων, κατορθούμενον *minimum* συναινέσεως, δύναται τόσον εὐχερῶς νὰ περιφρονῇ καὶ νὰ ἀνατρέπῃ ὁ Ρωμαῖος Ποντίφηξ, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὸν παραμικρὸν ἐν προκειμένῳ θεολογικὸν ἢ ἠθικὸν δισταγμὸν.

γ) Ἀφόρητον «πατερναλιστικὸν» πνεῦμα

Ἀφοῦ εἰς τὰς ὀκτὼ πρώτας, εἰσαγωγικὰς οὕτως εἰπεῖν, σελίδας τῆς Ἐγκυκλίου κατεβλήθη προσπάθεια — ὡς ἐνδεικτικῶς ἐπεσημάναμεν ἀνωτέρω — νὰ ὑπηρετηθῇ, κατὰ τὸν καλύτερον καὶ ταχύτερον δυνατόν τρόπον, ὁ ἀμετάθετος μακροπρόθεσμος στόχος τῆς Ρώμης, ἦτοι ὁ **προσηλυτισμὸς ὀλοκλήρου τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς**, εἶναι εὐλογον καὶ ἀναμενόμενον ὅτι, ὅσα ἐγκώμια καὶ ἐὰν πλέκωνται περὶ αὐτῆς ἐν συνεχείᾳ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ληφθοῦν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν.

Καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Ἐγκύκλιος *Lumen*

orientale, ὑπερέβη ἐμφανῶς πᾶν ἄλλο προηγουμένον παπικὸν κείμενον, εἰς ἐγκωμιασμὸν καὶ προβολὴν τῶν καθόλου καὶ τῶν ἐπὶ μέρους πνευματικῶν ἀξιών, διὰ τὰς ὁποίας διεκρίθη ἀρχῆθεν ὁ πρωτογενὴς Χριστιανισμὸς τῆς Ἀνατολῆς, διατηρήσας ταύτας μέχρι σήμερον, ἐπὶ πλουτισμῷ ὀλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας.

Διαιρούμενον οὕτω τὸ κύριον σῶμα τῆς Ἐγκυκλίου εἰς δύο μείζονα μέρη — τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Ἡ γνωριμία μετὰ τὴν χριστιανικὴν Ἀνατολήν: Βίωμα Πίστεως» (σελ. 9-34), τὸ δὲ δεύτερον ὑπὸ τὸν ἐπίσης χαρακτηριστικὸν τίτλον «Ἀπὸ τῆς γνωριμίας εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν» (σελ. 34-51), καὶ περατούμενον διὰ τῆς καταληκτικῆς παραγράφου «κοινὴ πορεία πρὸς τὸ Ἀνατολικὸν φῶς», ὑποδιαίρεται μεθοδικῶς εἰς 13 ἐπὶ μέρους παραγράφους, ἐν ταῖς ὁποίαις γίνεται ἐκτενὴς λόγος περὶ τῶν κυριωτέρων γνωρισμάτων τῆς ἐν γένει Ἀνατολικῆς χριστιανικῆς παραδόσεως.

Περιγράφεται μὲ θαυμαστὴν ὄντως θεολογικὴν εὐαισθησίαν, διεισδυτικότητα καὶ εὐθυβολίαν, ὁ ἀνεπανάληπτος **πλοῦτος καὶ βαθὺς συμβολισμὸς** τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας, ὁ **ἀποφατικὸς χαρακτήρ** τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας, ὁ εἰς τὴν **μυστικὴν θεωρίαν** ἐξ ὀρισμοῦ σταθερῶς προσανατολισμένος Ὁρθόδοξος Μοναχισμὸς, ὁ **εὐχαριστιακὸς** τρόπος χρήσεως τῶν κτιστῶν κ.ἄ.

Εἶναι ἐξόχως ἐνδεικτικὸν τὸ ὅτι, τὰς χαρακτηριστικὰς ταύτας ἀρετὰς τοῦ Ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ, εὐχαρίστως μνημονεύει ὁ σημερινὸς Πάπας ὡς δῆθεν ἐξ εὐγνωμοσύνης, ἐναβρυνόμενος ἐπὶ τῇ σλαβικῇ καταγωγῇ του, καὶ ἐνθουμούμενος τὰς ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἀδελφῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου προσενεχθείσας ὑπηρεσίας πρὸς τοὺς Σλαῦους. Καὶ τοῦτο ὅμως, ἀτυχῶς, δὲν στερεῖται προσηλυτιστικῆς διαθέσεως καὶ ὑστεροβουλίας, ὡς καταδεικνύεται εὐχερῶς ἐκ τῆς σχετικῆς διατυπώσεως: «Εἰς Πάπας, υἱὸς Σλαβικοῦ τινὸς λαοῦ, συγκινεῖται ἰδιαιτέρως ἐκ τῆς κλήσεως ὅλων ἐκείνων τῶν λαῶν, πρὸς οὓς ἐπορεύθησαν οἱ δύο Ἅγιοι Ἀδελφοὶ Κύριλλος καὶ Μεθόδιος» (σελ. 5).

Ὁ βαθύτερος οὗτος προσηλυτιστικὸς στόχος, γίνεται ἐμφανὴς καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ περὶ τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, ὡς συνόλου, ἐκτιμήσεις καὶ ἀγαθαὶ δηλώσεις αὗται, ρητῶς λέγεται

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 449 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

ὅτι δέον νὰ θεωρηθῶν ἀφορώσαι ἀδιακρίτως εἰς ὁλόκληρον τὸ φάσμα τῶν «Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν» (ἄρα καὶ Μονοφυσιτῶν, Προχαλκηδονίων, Ἀρμενίων κ.ἄ., καίτοι δὲν ἀναφέρονται οὗτοι ὀνομαστικῶς). Πάντως, ρητῶς τονίζεται: «αἱ σκέψεις αὐταί, δέον νὰ διευρυνθῶν τώρα, ὥστε νὰ περιλάβουν πάσας τὰς Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν διαφορῶν παραδόσεων αὐτῶν» (σελ. 6).

Δὲν θεωρεῖ ἄσκοπον ὁ Ποντίφηξ, νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς πάντας, καὶ διὰ τῆς Ἐγκυκλίου ταύτης, τὴν περιπαθῆ ἐκείνην ἔκκλησιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε διὰ τῆς προσλαλιάς του, μετὰ τὴν πορείαν τοῦ Σταυροῦ, κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν τοῦ 1994:

«Προσφιλέστατοι, τοῦτον ἔχομεν τὸν κοινὸν ἀγῶνα: Ἐξ Ἀνατολῶν καὶ ἐκ Δυσιῶν ὀφειλομένον νὰ εἴπωμεν: **Μὴ κενωθῆτω ὁ Σταυρὸς** (πρὸ βλ. Α' Κορινθ. 1,17). Δὲν πρέπει νὰ κενωθῆ τῆς δυνάμεώς του ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, διότι, ἐὰν κενωθῆ ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως, δὲν ἔχει τις πλέον ρίζας, δὲν ἔχει πλέον προοπτικὰς, εἶναι κατεστραμμένος! Αὕτη εἶναι ἡ κραυγὴ τοῦ τέλους τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Εἶναι κραυγὴ τῆς Ρώμης, τῆς Μόσχας, τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἶναι ἡ κραυγὴ ὁλοκλήρου τοῦ Χριστιανισμοῦ: Τῶν Ἀμερικῶν, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀσίας, παντὸς ἀνθρώπου. Εἶναι ἡ κραυγὴ τοῦ νέου εὐαγγελισμοῦ» (σελ. 6).

Παρὰ ταῦτα, ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ χαρακτηρισθῆ ἐγγύτερον τὸ ὑπὸ τὸν γενικὸν ὄρον «Ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι» δηλούμενον ἑτερόκλητον πλήθος, φαίνεται ὅτι αἰσθάνεται πρὸς στιγμὴν τὴν ἀνάγκην ὁ Πάπας νὰ ἐπαναπροσδιορίσῃ τὰς Ἐκκλησίας ταύτας διὰ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι μία ἐκάστη ἐξ αὐτῶν δέον νὰ θεωρηθῆ συνεχίζουσα τὴν ἰδίαν αὐτῆς παράδοσιν, «ὡς ζῶν φορεὺς αὐτῆς» καὶ οὐχὶ ὀπωσδήποτε τὴν ἐνιαίαν παράδοσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ, ὡς εἶδομεν, τὰς ἐξετίμησε γενικῶς ἐν ἀρχῇ.

Οὕτω, γράφει χαρακτηριστικῶς: «Ἀναλογιζόμενος τὰ προβλήματα, τὰς προσδοκίας καὶ τὰ βιώματα ποῦ ἀνέφερα, στρέφω τὴν σκέψιν πρὸς τὴν χριστιανικὴν παράδοσιν τῆς Ἀνατολῆς. Δὲν προτίθεμαι νὰ περιγράψω ἢ νὰ ἐρμηνεύσω τὴν παράδοσιν ταύτην. Ἀκροῶμαι τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς, αἱ ὁποῖαι γνωρίζω ὅτι ἀποτελοῦν ζῶντας ἐρμηνεῖς τοῦ θησαυροῦ τῆς παραδόσεως ποῦ συντηροῦν» (σελ. 9).

Θεωρεῖ ὁμως, φαίνεται, παρακεκινδυνευμέ-

νον, τὸ νὰ ἀφήσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀνδιαφέρεται διὰ «τὸ ἴδιον» ἐκάστης ἐπὶ μέρος Ἐκκλησίας ἐν Ἀνατολῇ, διὸ καὶ σπεύδει ἀμέσως εἰς τὴν συνέχειαν νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν παγχιριστιανικὴν σπουδαιότητα ποῦ διαβλέπει εἰς τὴν ἐν λόγω κληρονομίαν: «Στοχαζόμενος ταῦτα, βλέπω νὰ παρουσιάζωνται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου στοιχεῖα μεγάλης σπουδαιότητος, διὰ μίαν πληρεστέραν καὶ βαθυτέραν κατανόησιν τῆς χριστιανικῆς ἐμπειρίας. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα, εἶναι ἱκανὰ νὰ δώσουν μίαν πληρεστέραν χριστιανικὴν ἀπάντησιν, εἰς τὰς προσδοκίας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῆς σήμερον».

Ἡ θετικωτάτη αὕτη ἐκτίμησις καὶ προβολὴ τῶν ἐν λόγω στοιχείων τῆς ἀνατολικῆς χριστιανικῆς κληρονομίας, κορυφούται εἰς ἀνυπέρβλητον βαθμὸν, διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ποντίφηκος συγκρίσεως αὐτῶν «πρὸς πάντα ἄλλον πολιτισμὸν», ὁμολογουμένου οὕτω «τοῦ μοναδικοῦ καὶ προνομιοῦχου ρόλου των».

Ἴδου ἐπὶ λέξει ἡ σχετικὴ ἐτυμηγορία: «Τῶ ὄντι, ἐν συγκρίσει πρὸς πάντα ἄλλον πολιτισμὸν, ἡ χριστιανικὴ Ἀνατολὴ ἔχει ἓνα μοναδικὸν καὶ προνομιοῦχον ρόλον, ὡς τὸ πρωτογενὲς περιβάλλον ὅπου ἐγεννήθη ἡ Ἐκκλησία» (σελ. 10).

Ἀναλόγους, συγκριτικὰς τῇ ἀληθείᾳ, στιγμὰς ἐξάρσεως καὶ ὁμολογίας, εὕρισκει τις διασπάρτους εἰς ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς ἱστορικῆς ταύτης Ἐγκυκλίου, διὰ τὰς ὁποίας θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὁ Πολωνὸς τὴν καταγωγὴν Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β', ὡς ὁ δικαιότερον καὶ γενναιότερον θεολογῆσας περὶ τὴν ἀξίαν τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς. Πάντα ταῦτα ὁμως, ἀποδυναμούνται ἀτυχῶς, λόγω τοῦ «πατερναλιστικοῦ» πνεύματος, ἐν τῷ ὁποίῳ διατυπώνονται.

Ἐνῶ δηλαδὴ θὰ ἀνέμενέ τις, μετὰ τοιοῦτον διθυραμβικὸν ὕμνον τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, νὰ ἐπηκολούθη ἐντονος καὶ ἐπιτακτικὴ εὐχὴ τοῦ Πάπα, ὅπως αἱ τοιαῦτα παγχιριστιανικῆς σπουδαιότητος ἀξίαι — ἰδιαίτητα σήμερον — διατηρηθῶν πάσῃ θυσίᾳ καὶ ἐν τῇ Δύσει, καὶ δὴ καὶ προαχθῶν, ἢ, πολὺ περισσότερο, ἐπανεισαχθῶν διορθωτικῶς κατὰ τὸ μέτρον ποῦ ἐνδεχομένως ἔχουν ἀτονίσει ἢ λησμονηθεῖ, ὡς τελεσίδικον μέτρον τῆς ἀξίας των τίθεται, ἐμμέσως πλὴν σαφῶς, πάντοτε ἡ Ρώμη, διὰ τῶν ἀκολούθων π.χ. γραμμῶν: «Ἡ χριστιανικὴ παράδοσις τῆς Ἀνατολῆς, περιέχει ἓνα τρόπον ἀποδοχῆς, κατανοήσεως καὶ βιώ-

σεως τῆς Πίστεως ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ εὐρίσκεται ὑπερβαλλόντως πλησίον τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως τῆς Δύσεως, ἥτις ἐγεννήθη καὶ ἐτράφη ὑπὸ τῆς αὐτῆς Πίστεως. Ἄλλ' ἐν τούτοις, διακρίνεται νομίμως καὶ θαυμαστῶς ἀπὸ τῆς τελευταίας, ἐφ' ὅσον οἱ Ἀνατολικοὶ Χριστιανοὶ ἔχουν τὸν ἰδικόν των τρόπον τοῦ προσλαμβάνειν καὶ κατανοεῖν, οὕτω δὲ ἓνα πηγαῖον τρόπον βιώσεως τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὸν Σωτῆρα».

Ἐνῶ δέ, ὡς γνωστόν, **Θεολογία καὶ Λατρεία** διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολὴν ἀποτελοῦν **ἀδιάσπαστον σωτηριολογικὴν πραγματικότητα**, τῆς δευτέρας ἀποτελοῦσης ὁμόλογον ἐπὶ τὸ ἐκτυπώτερον καὶ ἐκφαντορικὴν ἐν μυστηρίῳ ἔκφρασιν — πρὸς μετοχὴν ἐκ μέρους ὄλων τῶν πιστῶν — τῶν δυσπροσίτων ἐξ Ἀποκαλύψεως ἀληθειῶν τῆς πρώτης, μεθ' ὧν περισσότερον οἰκείοι καθίστανται οἱ θεόπται διδάσκαλοι τοῦ λόγου, ὁ Πάπας θεωρεῖ σκόπιμον νὰ διαχωρίσῃ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὁμολόγων, ἐπαναλαμβάνομεν, σφαιρῶν, διὰ νὰ ἀποσπάσῃ προφανῶς τὸν ἀποδέκτην τοῦ κειμένου τοῦ ἀπὸ τοῦ περὶ τὰς θεολογικὰς διαφορὰς ἐνδιαφέροντος. Οὕτω, παρατηρεῖ λίαν ἐνδεικτικῶς: «Ἐνταῦθα μετὰ σεβασμοῦ καὶ δέους ἐπιθυμῶ νὰ προσεγγίσω μᾶλλον τὴν πρᾶξιν τῆς λατρείας, τὴν ὁποίαν αἱ Ἐκκλησίαι αὐταὶ ἐκφράζουν, παρὰ νὰ ἐπισημάνω τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ εἰδικὸν θεολογικὸν σημεῖον ποῦ προέκυψε διὰ τῶν αἰῶνων, κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐριδας μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως» (σελ. 10).

Ἀκριβῶς ὁμως εἰς τὴν τοιαύτην **διάστασιν** θεολογίας καὶ λατρείας, ἐστιάζεται, ἐν τελικῇ ἀναλύσει, τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς Οὐνίας, καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτοῦ διαπιστοῦμεν ἀτυχῶς μίαν εἰσέτι, καθαρῶς θεολογικοῦ χαρακτήρος καὶ ὄχι ἀπλῶς ἠθικῆς συμπεριφορᾶς ἢ συνεπειᾶς, διαφορὰν μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν.

Εἶναι προφανὲς ὅτι, ἐὰν καὶ διὰ τὸν Πάπαν καὶ τοὺς Οὐνίτας, ἡ λατρεία καὶ πάντα τὰ μετ' αὐτῆς συνδεόμενα καὶ εἰς ἰδιαιτέρον ἐξωτερικὸν «ρυθμὸν» συγκροτούμενα λοιπὰ στοιχεῖα ἐθεωροῦντο, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, ἀμεσος καὶ πιστὴ **ἀντανάκλασις** τῆς διδασκαλίας, τότε ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἦτο δυνατόν εἰς αὐτοὺς νὰ συμβιβάζουν ἐν τῇ Οὐνίᾳ, τόσον ἀνενδοιάτως, ρυθμοὺς Ἀνατολικοὺς μὲ Ρωμαιοκαθολικὰ δόγματα. Ἐκ φύσεως ἄλλωστε, ὁ **δοξολογικὸς** χαρακτήρ τῶν δογμάτων, μόνον ἐν τῇ λατρείᾳ εὐρίσκει τὴν πληρεστέραν καὶ ὀλοκληρωτικὴν ἔκφρασιν τοῦ

ἐγγενοῦς εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ **ἀποφατισμοῦ** ἐν τῇ Ἱστορίᾳ. Διὰ τοῦτο, καὶ δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι ἡ λατρεία ἀποτελεῖ αὐτὴν ταύτην τὴν **ἐνσάρκωσιν** τοῦ δόγματος, τὸ ὁποῖον πάλιν ἀπὸ πλευρᾶς του, ἐμψυχώνει τὴν λατρείαν εἰς **«λογικὴν καὶ «εὐάρεστον»** τῷ Θεῷ.

Πάντως, πρὶν κατακλείσῃ ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β' τὸ ὄλον κείμενον τῆς Ἐγκυκλίου του, καὶ διὰ νὰ ἐπισημάνῃ ἐπισημότερον καὶ ἀνακεφαλαιωτικῶς τὴν ἦν, ὡς Ἐπίσκοπος Ρώμης αἰσθάνεται, ἐναντι τῶν «Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς»⁷, ἰδιαιτέραν εὐθύνην του — ἀποτελοῦσαν, κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν ἀντίληψιν, συστατικὸν μέρος τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου ἀνατεθείσης τῷ Πέτρῳ ἀποστολῆς — ἀνατρέχει, ἐπ' ἐνκαιρία, εἰς τοὺς κυριωτέρους σταθμοὺς ἰδρύσεως ἰδιαιτέρων θεσμικῶν ὀργάνων, ἐν τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, πρὸς ἐξυπηρέτησιν δῆθεν τῶν συμφερόντων τῶν ἐν λόγῳ Ἐκκλησιῶν.

Παραθέτομεν αὐτοῦσιον τὸ κείμενον τῆς σχετικῆς παραγράφου: «Ἰδιαιτέρως σπουδαῖοι ἐπέτειοι, μᾶς ἐνθαρρύνουν νὰ στρέψωμεν τὴν σκέψιν μετ' ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ, πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας. Πρωτίστως, ὡς ἐλέχθη, ἡ 100ετηρὶς τοῦ Ἀποστολικοῦ Γράμματος *Orientalium Dignitas*. Ἐκτοτε, ἠρξάτο ὀλόκληρος πορεία, ὀδηγήσασα, μεταξὺ ἄλλων, ἐν ἔτει 1917, εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς εἰδικῆς *Congregatio* διὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἴδρυσιν τοῦ **Ποντιφικικοῦ Ἀνατολικοῦ Ἰνστιτούτου**, ὑπὸ τοῦ Πάπα Βενεδίκτου 15ου. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Πάπας Ἰωάννης 23ος, ἴδρυσεν τὴν 5ην Ἰουνίου 1960 τὴν Γραμματεῖαν, διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Προσφάτως, καὶ δὴ τῇ 18ῃ Ὀκτωβρίου 1990, ἐπεκύρωσα τὸν **Κώδικα τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν**, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως διασφαλισθῶν

7. Τὴν ἰσοπέδωσιν τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς πάσας τὰς ἄλλας ἐν Ἀνατολῇ κατὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν τρόπον ἐπιβληθείσας ἐκκλησιαστικὰς καταστάσεις, διεγνώσαμεν καὶ ἐν τῇ περὶ τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1960 — ὑπὸ τὸ ἄνοιγμα τότε τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου — πρωτοβουλία ἰδρύσεως ἐν Βιέννῃ τῆς λεγομένης «Ἐταιρείας τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν». Ὡς ἐκ τούτου, ἐγκαίρως ἐκρούσαμεν τὸν κώδικα τοῦ κινδύνου, ἀποτρέψαντες τὴν συμμετοχὴν Ὁρθοδόξων ἐπιστημόνων εἰς τοὺς ἀξιωματούχους τῆς ἐν λόγῳ Ἐταιρείας, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελε τροποποιηθῆ ἐπὶ τὸ κανονικότερον διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς ἢ περιεργος αὐτῆς ὀνομασία (ἴδε Μητροπολίτου Μιλητουπόλεως Στυλιανοῦ, Θέματα ὁρολογίας τοῦ συγχρόνου θεολογικοῦ διαλόγου, ἐν: «Κληρονομία» τόμ. Δ', τεύχ. Α', σελ. 162-164).

Ο ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΩΝ*

Ἡ μεγάλη ὁμως κατάτμηση τῶν παλαιῶν μητροπόλεων γιὰ τὴ δημιουργία πολλῶν νέων μητροπόλεων λειτούργησε ἰσοπεδωτικὰ γιὰ τὸ παραδοσιακὸ κύρος τῶν «ὡς ἀληθῶς» παλαιῶν

Τοῦ Καθηγητοῦ κ. ΒΛΑΣΙΟΥ Ι. ΦΕΙΛΑ

μητροπόλεων. Πράγματι, «κατ' ἀλήθειαν» μητρόπολη χαρακτηριζόταν μόνο ἢ μητρόπολη ἐκεῖνη, ἢ ὁποῖα διέθετε τὴν ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένη βεβαιότητα τοῦ μητροπολιτικοῦ τῆς ἀξιώματος, «ὡς τῷ χρόνῳ βεβαίως κτησαμένης

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 461 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

καὶ προαχθῶν τὰ εἰδικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ἀνατολικῆς κληρονομίας» (σελ. 40-41).

Ἐπεξηγῶν δὲ ὁ Πάπας τὴν φύσιν καὶ τὴν σημασίαν τῶν μνημονευθέντων τούτων θεσμικῶν ὀργάνων, εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑπενθυμίσῃ ρητῶς τὰ πρωτεϊακὰ δίκαια ἅμα καὶ καθήκοντά του, γράφων: «Ταῦτα ἀποτελοῦν σημεῖα μῆς στάσεως, τὴν ὁποῖαν ἡ Ἐκκλησία Ρώμης πάντοτε ἐξέλαβεν ὡς συστατικὸν μέρος τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ ἀνατεθείσης ἐντολῆς: τοῦ στηρίζειν τοὺς ἀδελφούς του ἐν Πίστει καὶ ἐνότητι (πρβλ. Λουκ. 22,32)» (σελ. 41).

Ἐν συνεχείᾳ, καταβάλλεται ἡ προσπάθεια νὰ ἐξηγηθῶν ἐν κεφαλαίῳ, αἱ ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ Πρωτείου ἐν τῇ Ἱστορίᾳ δημιουργηθεῖσαι ἔριδες, ὡς ὀφειλόμεναι δῆθεν εἰς τὴν διάφορον νοοτροπίαν ἐκάστης ἐποχῆς, ἐνῶ, κατὰ τὴν ἀποψιν τῆς Ρώμης, «ὁ ἀγὼν τοῦ Πέτρου» διὰ τοῦ ἐν λόγῳ Πρωτείου, ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ διατηρηθῇ ἢ μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνότης, καὶ οὐχὶ νὰ δημιουργῶνται ἐμπόδια.

Οὕτω, ἐπέστη πλέον ἡ στιγμή νὰ κάμῃ ἄμεσον καὶ ἐκτενῆ περὶ τῶν Οὐνιτῶν λόγον ὁ Πάπας, παρουσιάζων αὐτούς, ὡς δῆθεν ἐξ ἄκρας εὐαισθησίας καὶ ὠριμότητος, διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, πραγματοποιήσαντας ἔνωσιν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης.

Ὁλόκληρος ἡ σχετικὴ παράγραφος, ἀποτελεῖ ἀποκορύφωσιν τῆς ἐν προκειμένῳ προκλήσεως καὶ εἰρωνείας, μαρτυροῦσα ἡλίου φαεινότερον,

τὴν κλήσιν», κατ' ἀντίθεσιν δηλαδὴ πρὸς τὶς νέες μητροπόλεις, οἱ ὁποῖες δὲν διέθεταν τὸ κριτήριον αὐτὸ τῆς ἀρχαιότητος καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ ἀποδείξουν τὴ βεβαιότητα τῆς μητροπολιτικῆς τους «κλήσεως». Ἡ βασιλικὴ παραχώρηση τιμῶν δὲν ἦταν ἐπαρκῆς γιὰ νὰ θεμελιώσῃ μητροπολιτικὰ δίκαια. Ἡ εὐνότης ὁμως καὶ κανονικῶς κατοχυρωμένη στὴν ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση διάκριση αὐτὴ μεταξὺ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων μητροπόλεων ἔπρεπε νὰ δηλωθῇ καὶ μὲ συγκεκριμένους τίτλους ἢ ἄλλες τιμητικὰς διακρίσεις, οἱ ὁποῖες θὰ ἐξέφραζαν τὴ συνείδηση αὐτὴ στὴ συγκεκριμένη ἐκκλησιαστικὴ πράξι.

ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπει, κατὰ τὴν παρούσαν κρίσιμον ὥραν, ἢ ἐξαπόλυσις τῆς Ἐγκυκλίου Lumen orientale, ἢ εἰς τὸ νὰ νομιμοποιήσῃ καὶ δὴ νὰ ἡρωοποιήσῃ καὶ ἀγιοποιήσῃ τὴν Οὐνίαν ἐν τε τῷ παρελθόντι καὶ τῷ παρόντι, ὅπερ δικαίως προκαλοῦν τὴν ἀγανάκτησιν τῶν Ὁρθοδόξων, ὀδηγεῖ ἀτυχῶς εἰς ἔτι μεγαλύτεραν ἐπιδεινώσιν τῶν σχέσεων ἡμῶν, ὄχι μόνον πρὸς τοὺς Οὐνίτας, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης, ἐν τῇ ὑπάτῃ αὐτῆς ἡγεσίᾳ.

Οὕτω, καταδείχθη περιτράνω, ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ Βατικανοῦ, μέχρι καὶ πρό τινος, ὅτι δῆθεν δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀναχαιτίσῃ τοὺς ἐν Ὁρθοδόξοις χώραις, μετὰ τὴν κατάρρευσιν τῶν Κομμουνιστικῶν καθεστώτων, ἀφηνιάσαντας εἰς πρωτοφανῆ ἔκτροπα Οὐνίτας, ἡμιστὰ ἦσαν εἰλικρινεῖς, ὡς τὸ εἶχομεν ἀντιληφθεῖ καὶ ἐπισήμως δηλώσει κατ' ἐπανάληψιν, μετὰ πάσης παρηγορίας. Τὸ ὅτι δὲ ὁ Πάπας, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἐκφράζει ἐμμέσως τὴν λύπην του, διὰ τὸ ὅτι δὲν ἀναγνωρίζομεν τὴν πρὸς τοὺς Ὁρθοδόξους δῆθεν «συγγένειαν» τῶν Οὐνιτῶν (σελ. 44), τοῦτο ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ὑποκρισίας καὶ ἀναληθσίας, διὰ τὸ ὀξύτατον καθ' ἡμᾶς πρόβλημα τῆς Οὐνίας, διὰ τὴν ὁποῖαν ὅσαι παπικαὶ Ἐγκύκλιοι καὶ ἂν συνταχθῶν, ἐν τῷ πνεύματι τῆς Lumen orientale, δὲν δύναται νὰ ὑποτιμηθῇ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Μικτὴ Θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Διαλόγου, ἐπισήμως διετύπωσε δις ἀπὸ κοινοῦ καταδίκην. (Τέλος)

3. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς τίτλος τοῦ «ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου»

Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ καθιερώνεται τόσο ὁ ἐπίσημος τίτλος τοῦ «ὑπερτίμου» μετὰ ἀπὸ βασιλικὸ πρόσταγμα, ὅσο καὶ οἱ ἐκκλησιαστικὲς συνέπειες στὴν εὐρύτερη περιοχὴ ἀπὸ τὴν ἀπόδοση τοῦ τίτλου αὐτοῦ. Πράγματι, ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν Νικόλαος ὁ Ἁγιοθεοδωρίτης ἔπεισε τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο Ι' Δούκα (1059-1067) νὰ τοῦ ἀποδώσῃ τὸν ἤδη καθιερωμένο τίτλο τοῦ «ὑπερτίμου». Οἱ συνέπειες ἀπὸ τὴν ἀπόδοση τοῦ τιμητικοῦ αὐτοῦ τίτλου περιγράφονται κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὴ φιλαρχία τοῦ μητροπολίτη Ἀθηνῶν, «*τιμηθέντος προστάξει βασιλικῇ διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ ὑπερτίμου, καὶ σπουδάσαντος μεταπεσεῖν ἀπὸ τοῦ λαχόντος τόπου τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ προκαθῆσθαι πάντων τῶν ἀρχιερέων διὰ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα*» (Σύνταγμα, V, 274). Τὸ «ἀξίωμα τοῦ ὑπερτίμου» λοιπὸν ἦταν «*βασιλικὸν ἀξίωμα*», ἀποδιδόμενο ὁμως παρῆγε ἐκκλησιαστικὲς συνέπειες ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὰ «*προσβεῖα τιμῆς*» καὶ τὴν «*τάξιν προκαθεδρίας*» τοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν («*μεταπεσεῖν ἀπὸ τοῦ λαχόντος τόπου τὸν θρόνον*»), ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὶς σχέσεις τοῦ μητροπολίτη Ἀθηνῶν μὲ τοὺς λοιποὺς ἀρχιερεῖς τῆς περιοχῆς («*καὶ προκαθῆσθαι πάντων τῶν ἀρχιερέων διὰ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα*»). Ἀνάλογες ἦσαν οἱ διεκδικήσεις καὶ τῶν μητροπολιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτιμῶντο μὲ τὸ «*βασιλικὸ ἀξίωμα*» τοῦ «*συγκέλλου*».

Ἡ Ἐνδημοῦσα σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου ἀντιμετώπισε τὸ ζήτημα τῶν ὑπερβολικῶν ἀξιώσεων τῶν τιμωμένων ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα μητροπολιτῶν καὶ εἰδικότερα προβληματίσθηκε ἀπὸ τὶς ἀξιώσεις τοῦ μητροπολίτη Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος, καίτοι «*μέχρι τοῦ χθὲς ἔσχατον τόπον ἐν ἐπισκόποις*» εἶχε, ἐν τούτοις διεκδικοῦσε «*προκαθῆσθαι τῶν ὄλων ἐπισκόπων*» (Σύνταγμα, V, 274). Ἡ συνοδικὴ ἀξιολόγηση τῶν σχετικῶν ἱερῶν κανόνων κατέληξε στὴν ἔκδοση βασιλικοῦ «*Προστάγματος*», στὸ ὁποῖο ἀναφέρεται ἡ διαμαρτυρία πολλῶν μητροπολιτῶν ὅτι οἱ τιμώμενοι μὲ τὰ «*βασιλικὰ ἀξιώματα*» (πρωτοσυγκέλλου, συγκέλλου, ὑπερτίμου κ.ἄ.) «*πειρῶνται διὰ τῶν συγκλητικῶν τιμῶν ἀλλάξαι τοὺς σεβασμίους θρόνους*». Ὁ αὐτοκράτορας Κωνσταντῖνος Δούκας κατέκρινε τὴν τάση αὐτὴ μὲ τὴν συμπερασματικὴ ἀπόφασή, ὅτι «*ἐν μὲν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐνθα καὶ ὁ ἀγιώτατος καὶ Οἰ-*

κουμενικὸς πατριάρχης τυγχάνει, ἐν τε συνόδοις, καὶ στάσεσι, καὶ δικαστηρίοις, ἐν τε καθέδραις, καὶ τοῖς λοιποῖς, ἔξει τὸν θρόνον ἕκαστος ὃν δέδωκεν αὐτῷ ἢ Ἁγία Σοφία, ἣτις ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου. Καὶ ὡπερ δέδωκεν ἐκεῖνος θρόνον, τίς ἀφαιρήσεται ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀποστερησεται; Ἐν δὲ τῷ Παλατίῳ ἔξει τὴν τιμὴν ἕκαστος τὴν ἐν τῇ Συγκλήτῳ τυπωθεῖσαν αὐτῷ...» (Σύνταγμα, V, 275). Ἦταν λοιπὸν βέβαιο καὶ ἀπὸ τὶς δεξιότερες ἀντιπαραθέσεις τῶν μητροπολιτῶν στὴν Ἐνδημοῦσα σύνοδο ὅτι σὲ ἀντίθετη περίπτωσι, δηλαδὴ στὴν περίπτωσι ἐφαρμογῆς τῶν βασιλικῶν τιμῶν καὶ στὴν διαμόρφωσι τῆς τάξεως προκαθεδρίας τῶν θρόνων, θὰ μπορούσε νὰ ἀνατραπῇ ἡ ὅλη ἐκκλησιαστικὴ παράδοσι γιὰ τὴν «*τάξιν προκαθεδρίας*» τῶν θρόνων.

Ὁ αὐτοκράτορας εἶχε πλέον συνειδητοποιήσει, ὅτι «*ἐὰν γένηται μητροπολίτης λιτὸς πρωτοθρόνος εἰς Καισάρειαν, καὶ ἕτερος εἰς Ἐφεσον, γέωνται δὲ σύγκελλοι εἰς Θεσσαλονίκην, ἢ Ὑδροῦντα, ἄρα προκαθίσουσι τοῦ Καισαρείας ἢ τοῦ Ἐφέσου... Ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν*» (Σύνταγμα, V, 276). Συνεπῶς, τὸ ζήτημα τῶν βασιλικῶν τιμῶν δημιουργοῦσε σοβαρὰ προβλήματα ὄχι μόνον στὴν «*τάξιν προκαθεδρίας*», ἀλλὰ καὶ στὴν ἐσωτερικὴ λειτουργία τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, γι' αὐτὸ καὶ οἱ τιμὲς αὐτὲς ἀφ' ἑνὸς μὲν προϋπέθεταν τὴν σύμφωνη γνώμη τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχῆ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐντάχθηκαν σταδιακὰ στοὺς ἐκκλησιαστικὸς τίτλους. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ διάκρισι τῶν μητροπολιτικῶν θρόνων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τῆς «*κλήσεως*» δηλωνόταν πάντοτε μὲ τὴν «*τάξιν προκαθεδρίας*» στὰ «*Τακτικὰ*» τῶν πατριαρχικῶν θρόνων (Notitiae Episcopatum), ἀλλὰ ἔπρεπε συγχρόνως νὰ ἐκφρασθῇ πληρέστερα καὶ στὶς ἐσωτερικὲς σχέσεις τῶν μητροπόλεων τῆς αὐτῆς περιφέρειας.

Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ χρησιμοποιοῦντο παλαιοὶ ἐκκλησιαστικοὶ τίτλοι μὲ νέο περιεχόμενο, ἢ καθιερώθηκαν νέοι, ἢ συνδυάσθηκαν καὶ οἱ δύο δυνατότητες. Σὲ «*Πρόσταγμα*» λ.χ. τοῦ αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγου (1261-1282) πρὸς τὸν μητροπολίτη Κυζικίου ὑποδηλώνεται ὡς ἤδη παλαιὰ συνήθεια ἡ ἀπόδοσι ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα νέων τιμητικῶν τίτλων πρὸς τοὺς παλαιούς καὶ ἐξέχοντες μητροπολίτες τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, προφανῶς γιὰ τὴ διάκρισίν τους ἀπὸ τοὺς νέους μητροπολίτες: «*Ἡ βασι-*

λεία μου, γράφει στο Πρόσταγμα,... και τὰ ἀπονεμεμμένα ἀνέκαθεν τοῖς ἀρχιερεῦσι τῆς λαμπρᾶς Κυζίκου πόλεως ἐπίσημα τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Κυζίκου ἐχαρίσατο, τὸ κεκτήσθαι τοῦτον δηλονότι τὸ ἐμπρέπον ὑπέριμον τοῖς θεσπεσίοις ἀρχιερεῦσί τε και (μητροπολίταις) ἀξίωμα, και τὸν σάκκον και πολυσταύριον ἐν ταῖς θείαις μυσταγωγίαις τοῦτον ἀμπίσχεσθαι, και λαμπαδοῦχον προτρέχειν αὐτοῦ ἀνά πᾶσαν τὴν αὐτῆς ἐνορίαν. Ἐφ' ᾧ και διορίζεται ἡ βασιλεία μου, ὑπέριμον λέγεσθαι και ὀνομάζεσθαι τὸν διαληφθέντα μητροπολίτην Κυζίκου, και πᾶν τὸ ἀνέκαθεν προσαρμόσαν τῷ τοιούτῳ ἀξιώματι σέμνωμα ἔχειν κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ συνήθειαν...» (Σύνταγμα, V, 329).

Συνεπῶς, εἶχε ἤδη καθιερωθῆ ἡ ἐπίσημη χρῆση τοῦ τιμητικοῦ τίτλου τοῦ «ὑπερίμου», ὁ ὁποῖος χαρακτηρίζεται ὡς «ἐμπρέπον τοῖς θεσπεσίοις ἀρχιερεῦσί τε και μητροπολίταις ἀξίωμα» και συνοδεύεται ἀπὸ συγκεκριμένα διακριτικά στοιχεία στὴν περιβολή (σάκκος και πολυσταύριον) και στὴ μετακίνηση (λαμπάς) τῶν τιμωμένων μητροπολιτῶν τόσο στὴ θεία λατρεία, ὅσο και στὴν ποιμαντική τους παρουσία ἀντίστοιχα. Εἶναι ὁμως ἐπίσης χαρακτηριστικὸ ὅτι ἡ ἀρμόζουσα μόνο στοὺς θεσπεσίους ἀρχιερεῖς τιμητικὴ αὐτὴ διάκριση τοῦ «ὑπερίμου» ἀντλοῦσε τὸ σημαντικώτερο περιεχόμενό της ἀπὸ τὰ παλαιὰ δίκαια τῶν τιμωμένων μητροπολιτικῶν θρόνων, ἀφοῦ δηλώνεται ρητῶς, ὅτι «πᾶν τὸ ἀνέκαθεν προσαρμόσαν τῷ τοιούτῳ ἀξιώματι σέμνωμα» συνδέεται πλέον «κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ συνήθειαν» μὲ τὸν ἐξαιρετικὸ τίτλο τοῦ «ὑπερίμου», ὁ ὁποῖος ἀποδιδόταν μόνον σὲ ἐξέχοντες μητροπολίτες και ὄχι σὲ ἀρχιεπισκόπους ἢ ἀπλοῦς ἐπισκόπους.

Παραλλήλως πρὸς τὸν τίτλο τοῦ «ὑπερίμου» χρησιμοποιήθηκε ἐπίσης μὲ νέο περιεχόμενο, αὐτοτελῶς ἢ και συνδεδεασμένως μὲ τὸν τίτλο τοῦ «ὑπερίμου», ὁ γνωστὸς και καθιερωμένος στὴν παλαιότερη κανονικὴ παράδοση πολυσήμαντος τίτλος τοῦ «ἐξάρχου». Ὁ τίτλος αὐτὸς χρησιμοποιήθηκε στοὺς κανόνες 9 και 17 τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (451) γιὰ νὰ δηλώσῃ προφανῶς τὸν «πρῶτον τῶν μητροπολιτῶν» μᾶς εὐρείας διοικητικῆς περιφέρειας (Διοίκησις) και νὰ τοῦ παραχωρήσῃ σημαντικὴ δικαιοδοσία στὸ δίκαιο κρίσεως τῶν ἐπισκόπων (B. Ἰ. Φειδᾶ, Ὁ θεσμὸς τῆς Πενταρχίας τῶν πατριαρχῶν, τόμ. I. Ἀθήναι 1969, 289-302). Ἐν τούτοις, προέκυψαν

σημαντικὲς διαφωνίες μεταξὺ τῶν βυζαντινῶν κανονολόγων ὡς πρὸς τὴν αὐθεντικὴ σημασία τοῦ τίτλου αὐτοῦ. Κατὰ τὸν κανονολόγο Ἰωάννη Ζωναρᾶ «τινὲς μὲν οὖν ἐξάρχους τῶν διοικήσεων, τοὺς πατριάρχας φασί, και εἰς σύστασιν τοῦ οἰκείου λόγου, χρῶνται τῷ μβ' κανόνι τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου... Ἄλλοι δὲ τοὺς μητροπολίτας τῶν ἐπαρχιῶν φασιν ὀνομάζεσθαι ἐξάρχους, τὸν ἕκτον κανόνα τῆς ἐν Σαροδικῇ συνόδου παράγοντες εἰς πίστιν... Κρεῖσσον δ' ἂν εἴη τοὺς μητροπολίτας τῶν ἐπαρχιῶν ἐξάρχους λέγεσθαι...» (Σύνταγμα, II, 259-260).

Εἶναι κοινὴ ὁμως ἡ διαπίστωση ὅτι ἡ πολλαπλὴ χρῆση τοῦ ὄρου «ἐξάρχος» εἶχε ἐξουδετερώσει τὸ εἰδικὸ κανονικὸ του περιεχόμενο και τὸν εἶχε καταστήσει ἕναν ἀπλὸ τίτλο γιὰ τὸν χαρακτηρισμὸ ποικίλων πατριαρχικῶν ἢ και μητροπολιτικῶν ἐξουσιοδοτήσεων, οἱ ὁποῖες παρεχωροῦντο πρὸς ἄσκηση πατριαρχικῶν ἢ και μητροπολιτικῶν δικαίων ἀπὸ ἐκλεκτοὺς κληρικοὺς ὄλων τῶν βαθμῶν ἢ και μοναχοὺς, γιὰ ὀρισμένο ἢ και γιὰ ἀόριστο χρόνον (βλέπε ἀναλυτικώτερα K. M. Ράλλη, Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐξάρχων, Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 11, 1936, 146-152). Ἡ ἀπεριόριστη χρηστικὴ εὐρύτητα τοῦ τίτλου αὐτοῦ κατάργησε μὲν τὸ εἰδικὸ κανονικὸ του βᾶρος, ἀλλὰ νομιμοποίησε τὴν εὐρύτερη ἐκκλησιαστικὴ χρῆση του μὲ τὴν κυριολεκτικὴν σημασία τοῦ ὄρου. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ ὁ κανονολόγος πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεόδωρος Βαλασαμῶν παρατηροῦσε στὸν σχολιασμὸ τοῦ κανόνα 9 τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου, κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ IB' αἰῶνα, ὅτι «τοῦτο δὲ τὸ τῶν ἐξάρχων προνόμιον σήμερον οὐκ ἐνεργεῖ. Κἂν γὰρ λέγονται ἐξάρχοι τινες τῶν μητροπολιτῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς διοικήσεσιν ὄντας ἐτέρους μητροπολίτας, οὐκ ἔχουσιν ὄλως ὑποκειμένους αὐτοῖς. Ἔοικεν οὖν ἐτέρους τινὰς εἶναι κατὰ τοὺς τότε καιροὺς ἐξάρχους τῶν διοικήσεων, ἢ τούτους μὲν εἶναι, ἀπρακτῆσαι δὲ τὰ ὑπὸ τῶν κανόνων δοθέντα τούτοις προνόμια» (Σύνταγμα, II, 239-240).

Συνεπῶς, ὁ κανονολόγος πατριάρχης Ἀντιοχείας, καίτοι ἦταν βέβαιος ὅτι «τὸ τῶν ἐξάρχων προνόμιον σήμερον οὐκ ἐνεργεῖ», ἐν τούτοις γνώριζε ὅτι κατὰ τὸν IB' αἰῶνα «λέγονται ἐξάρχοι τινες τῶν μητροπολιτῶν», οἱ ὁποῖοι ὁμως δὲν ἀσκοῦσαν πλέον τὰ ὀριζόμενα ἀπὸ τοὺς κανόνες 9 και 17 τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου προνόμια και δὲν εἶχαν βεβαίως ὁποιαδήποτε

δικαιοδοσία ἐπὶ τῶν ἄλλων μητροπολιτῶν τῆς περιοχῆς. Ὁ πρῶην χαρτοφύλαξ ὁμως τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου καὶ μετέπειτα πατριάρχης Ἀντιοχείας Πέτρος Γ' (1052-1056) στὴν ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπο τοῦ Grado Δομίνικο ἀναφέρει ὡς ἤδη καθιερωμένη τὴν παράδοση νὰ ἀποδίδονται στοὺς ἐπαρχιούχους μητροπολίτες καὶ προέδρους τῶν ἐπαρχιακῶν συνόδων οἱ τιμητικοὶ τίτλοι τοῦ «ἐξάρχου» καὶ τοῦ «πρωτοθρόνου», διότι, ὅπως γράφει, «τοὺς πρωτεύοντας ἐν ἐκάστη συνόδῳ ἐξάρχους καὶ πρωτοθρόνους καὶ προέδρους εἴωθεν ὀνομάζειν» (PG 120, 760). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ τίτλος τοῦ «ἐξάρχου» ἀποδιδόταν κυρίως στοὺς ἐπαρχιούχους μητροπολίτες («πρωτεύοντας ἐν ἐκάστη συνόδῳ»), οἱ ὁποῖοι συγκαλοῦσαν καὶ προήδρευαν στὴν ἐπαρχιακὴ τους σύνοδο, καίτοι στοὺς μεταγενέστερους χρόνους μποροῦσε νὰ ἀποδοθῆ τιμητικῶς ἀκόμη καὶ σὲ ὄσους μητροπολίτες δὲν εἶχαν πλέον ὑποκειμένους ἐπισκόπους.

Ὁ συνδυασμὸς ὁμως τῶν τίτλων τοῦ «ὑπερτίμου» καὶ τοῦ «ἐξάρχου» μόνον γιὰ ὀρισμένους ἐξέχοντες μητροπολίτες τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου ἦταν δυνατὸς μετὰ τὴν πολυδιάσπαση κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα τῶν παλαιῶν μεγάλων μητροπόλεων, ἀλλὰ οἱ δύο αὐτοὶ τίτλοι μποροῦσαν νὰ ἀποδίδονται καὶ κεχωρισμένως. Ὅπως ὑποδηλώνεται στὸ «Πρόσταγμα» τοῦ Μιχαῆλ Η' Παλαιολόγου πρὸς τὸν ἐξέχοντα μητροπολίτη Κυζίκου ὁ μὲν τίτλος τοῦ «ὑπερτίμου» ἀναφερόταν στὰ εὐρύτερα κανονικὰ προνόμια τιμητικῆς προκαθεδρίας τῶν μητροπολιτῶν τῶν ἐξεχόντων μητροπολιτικῶν θρόνων, ἐνῶ ὁ τίτλος τοῦ «ἐξάρχου» ἀναφερόταν κυρίως στὰ παλαιὰ δικαιοδοσιακὰ προνόμια τῶν ἐξεχόντων μητροπολιτῶν ὡς τῶν «πρωτοθρόνων» μετὰ τῶν ἐπισκόπων τῆς ἐπαρχίας τους καὶ ὡς «ἐξάρχων» τῆς Ἐπαρχιακῆς τους συνόδου.

Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ ὅτι σὲ «Τακτικὸν» τοῦ ΙΕ' αἰῶνα (Notitia 20) ὑπὸ τὸν τίτλο: «Περὶ τῆς τάξεως τῶν θρόνων τῶν μητροπολιτῶν, καὶ τίνες αὐτῶν λέγονται ἐξαρχοὶ καὶ ὑπέριμοι, τίνες δὲ ὑπέριμοι μόνον» (Σύνταγμα, V, 498 κ.ἐξ.), οἱ παλαιοὶ ἐξαρχοὶ τῶν διοικήσεων Θράκης, Ἀσίας καὶ Πόντου (Ἡρακλείας, Ἐφέσου καὶ Καισαρείας) γιὰ νὰ δηλώσουν τὴν ὑπεροχὴ τους ἐναντι τῶν ἄλλων ἐξεχόντων μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου ἀνέπτυξαν τὸν τίτλο τοῦ «ὑπερτίμου» καὶ ὄχι τὸν τίτλο τοῦ «ἐξάρχου». Ἔτσι, ὁ μὲν Ἡρακλείας ἔφερε τὸν πομπῶδη τίτλο: «Πρόεδρος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἐξαρχος πάσης Θράκης καὶ Μακεδο-

νίας», ὁ δὲ Ἐφέσου ἔφερε τὸν ἀπλὸ τίτλο «ὑπέριμος καὶ ἐξαρχος πάσης Ἀσίας», ἐνῶ ὁ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας ἔφερε τὸν ἐπίσης πομπῶδη τίτλο «ὑπέριμος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἐξαρχος πάσης Ἀνατολῆς» (Σύνταγμα, V, 498).

Πράγματι, ὁ τίτλος τοῦ «ὑπερτίμου» ὑπερεῖχε προφανῶς τοῦ τίτλου τοῦ «ἐξάρχου». Μποροῦσε νὰ ὑποδηλώνη συγχρόνως τόσο τοὺς ἐξέχοντες μητροπολίτες μὲ «ἐξαρχίαν» («Οἱ ἐξῆς πάντες ὑπέριμοι, ἦτοι ἐξαρχοὶ καὶ ὑπέριμοι»), ὅσο καὶ τοὺς ἀπλοὺς μητροπολίτες χωρὶς «ἐξαρχίαν» («Μέχρι τούτων οἱ ἔχοντες τὰς ἐξαρχίας, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες μητροπολίται ὑπέριμοι μόνον γράφονται καὶ οὐκ ἐξαρχοὶ»). Ἐν τούτοις, στὴν τάξη τῶν «ὑπερτίμων καὶ ἐξάρχων» κατετάσσοντο κυρίως οἱ ἐξέχοντες παλαιοὶ μητροπολίτες, ἐνῶ μόνον κατ' ἐξαίρεση μποροῦσαν νὰ ἐνταχθοῦν καὶ οἱ ἀποσπώμενοι ἀπὸ αὐτοὺς ἀρχιεπίσκοποι ἢ ἐπίσκοποι καὶ προαγόμενοι στὴν τάξη τῶν μητροπολιτῶν, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν αἰτιολογία τῆς ἐντάξεως τοῦ μητροπολίτη Φιλαδελφείας στὴν τάξη τῶν «ὑπερτίμων καὶ ἐξάρχων» ἀντὶ τοῦ μητροπολίτη Σάρδεων τῆς Λυδίας, ὑπὸ τὴ δικαιοδοσία τοῦ ὁποῖου ὑπαγόταν παλαιότερα ὁ ἐπίσκοπος Φιλαδελφείας: «γ'. ὁ Σάρδεων, πάσης Λυδίας. Ἀνθ' οὗ ἐνὶ νῦν ὁ Φιλαδελφείας, ὃν μὲν πρότερον ἐπίσκοπος τοῦ Σάρδεων, γενόμενος δὲ μητροπολίτης ἔχει νῦν καὶ τὸν τόπον καὶ τὴν ἐξαρχίαν τοῦ Σάρδεων καὶ τὰς λοιπὰς ἐπισκοπὰς ὑφ' ἐαυτὸν» (Σύνταγμα, V, 499).

Εἶναι λοιπὸν σαφὲς ὅτι ὁ τίτλος τοῦ «ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου» ἀποδιδόταν κατὰ κανόνα μόνον στοὺς παλαιοὺς καὶ ἐξέχοντες ἐπαρχιούχους μητροπολίτες μὲ ὑποκείμενες ἐπισκοπές, ἐνῶ ὁ ἀπλὸς τίτλος τοῦ «ὑπερτίμου» ἀποδιδόταν στοὺς νεώτερους κυρίως μητροπολίτες, οἱ ὁποῖοι ἀποσπάσθηκαν ἀπὸ τὴν τάξη τῶν ἀρχιεπισκόπων ἢ τῶν ἐπισκόπων καὶ προήχθησαν στὴν τάξη τῶν μητροπολιτῶν. Ὅστόσο, ὁ αὐτοκράτορας, μὲ τὴ συναίνεση καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχη, μποροῦσε νὰ ἀσκήσῃ τὰ προαναφερθέντα προνόμια του γιὰ τὴν προαγωγή «ὑπερτίμων» στὴν τάξη τῶν «ὑπερτίμων καὶ ἐξάρχων», τὸ ἴδιο δὲ μποροῦσε νὰ εἰσηγηθῆ αὐτοτελῶς καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης στὴν Πατριαρχικὴ σύνοδο. Ἡ ἀκριτὴ ὁμως κίνηση ἀπὸ τὴν τάξη τῶν ἀπλῶν «ὑπερτίμων» πρὸς τοὺς ἐξέχοντες «ὑπερτίμους καὶ ἐξάρχους» προκάλεσε κατὰ τὴ μεταβυζαντινὴ κυρίως περίοδο σύγχυση τίτλων καὶ πραγμάτων.

(Συνεχίζεται)

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟΝ ΕΙΣ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ*

43. Τὸ ἐνυδρεῖο τοῦ Σύδνεϋ

Τὴν ἰδίᾳ ἡμέρα, 3ῃ Φεβρουαρίου 1994, ἀποβιβασθήκαμε ἀπὸ τὸ πλοῖο τῆς κρουαζιέρας στὸ Σύδνεϋ στὴν περιοχὴ, ὅπου βρίσκεται τὸ περιφνημὸ Ἐνυδρεῖο τῆς πόλεως. Ξεναγούμενοι ἀπὸ τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπον Ἀπολλωνιάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ τὸν διάκονο π. Ἰωάννη (Τσιγκούνη),

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

τὸ ἐπισκεφθήκαμε καὶ μέσα σὲ ὥραῖο περιβάλλον φυσικῶν βιοτόπων θαυμάσαμε τὴν ποικιλία τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων ψαριῶν καὶ τῶν φυτομόρφων ζωϊκῶν θαλασσίων εἰδῶν μὲ τὸν θαυμαστὸ πλοῦτο τῶν δομικῶν μορφῶν τους καὶ τὶς καταπληκτικὲς σὲ ὁμορφιὰ συνθέσεις τῶν χρωματισμῶν τους. Σὲ πολλὰ πολύχρωμα ψάρια ὑπάρχουν σὲ ἐκπληκτικὴ ἀμφίπλευρη χρωματικὴ

ἀντιστοιχία καὶ ἀρμονία ἀναρίθμητες ραβδώσεις. Τὸ Ἐνυδρεῖο ἔχει τεραστίους ὑαλίνοὺς διαδρόμους μέσα στὴ θάλασσα, ὅπου ὁ ἐπισκέπτης, προστατευμένος ἀπὸ τὰ γυάλινα χωρίσματα, —συχνὰ σὲ ἀπόστασι μικρότερη τοῦ μισοῦ μέτρου— βλέπει ἐπάνω του ἢ δίπλα του σὲ φυσικὴ κίνησι καρχαρίες, φώκιες, τεράστια πλατιὰ σαλάκια, ποὺ μερικὲς φορὲς τὸν σκεπάζουν πλήρως καθὼς διέρχονται πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Τὸ Ἐνυδρεῖο μᾶς ἔδωκε ἄλλη μία φορὰ ἀφορμὴ, γιὰ νὰ θυμηθοῦμε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ὀδοιπορικῶν μας στὴν Αὐστραλία εἴτε τοὺς στίχους τοῦ ψαλμωδοῦ « Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος, ἐκεῖ ἐρεπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων» (Ψαλμ. ργ', 25), εἴτε τοὺς λόγους τοῦ Ἰὼβ «Ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. Τίς σὺν οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις ὅτι χεῖρ Κυρίου ἐποίησε ταῦτα;» (Ἰὼβ ιβ', 8-9).

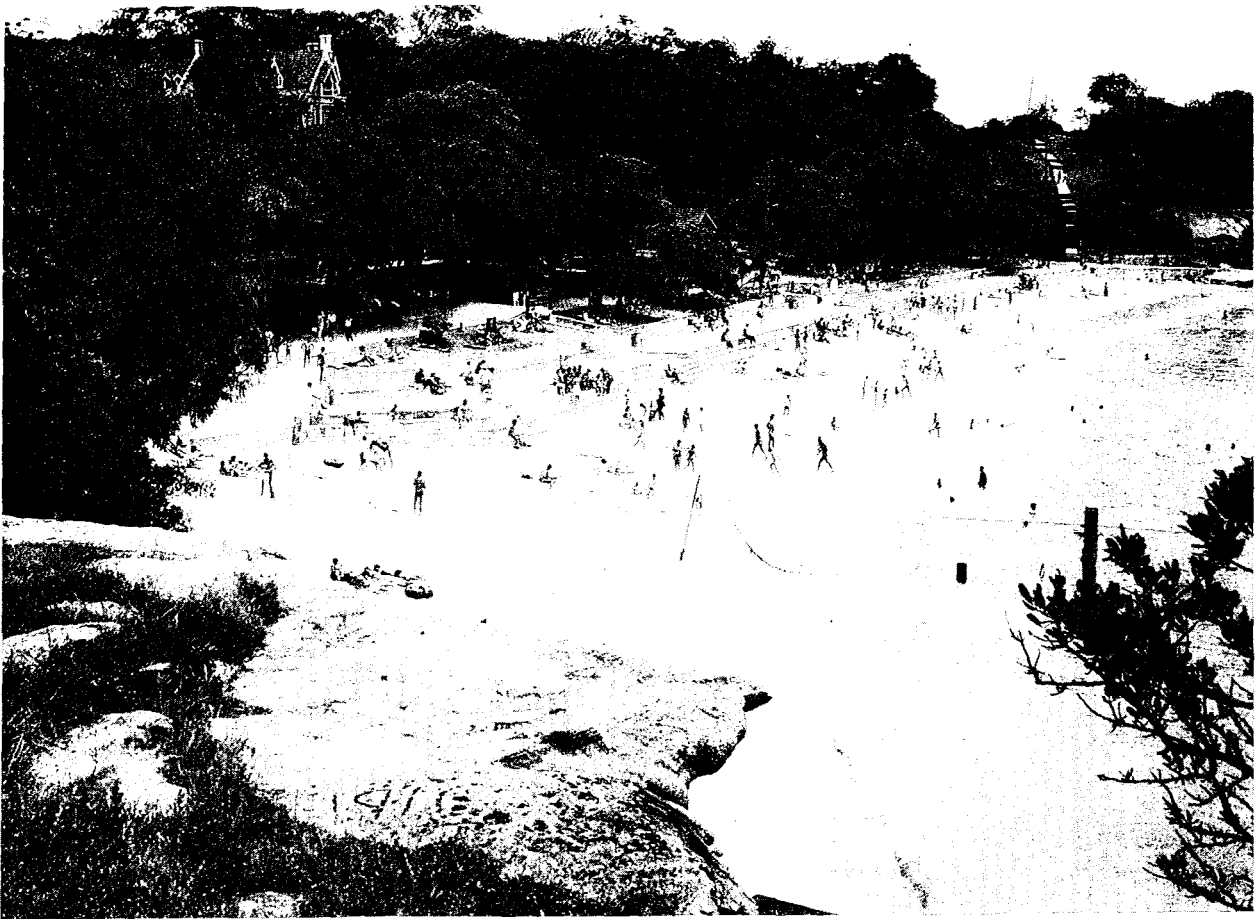
44. Στὸν περίβολο τῆς Ὁπερας

Μετὰ τὴν ἐπίσκεψι στὸ Ἐνυδρεῖο, μὲ πλοιά-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 726 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

Τὸ κέντρο
τοῦ Σύδνεϋ.

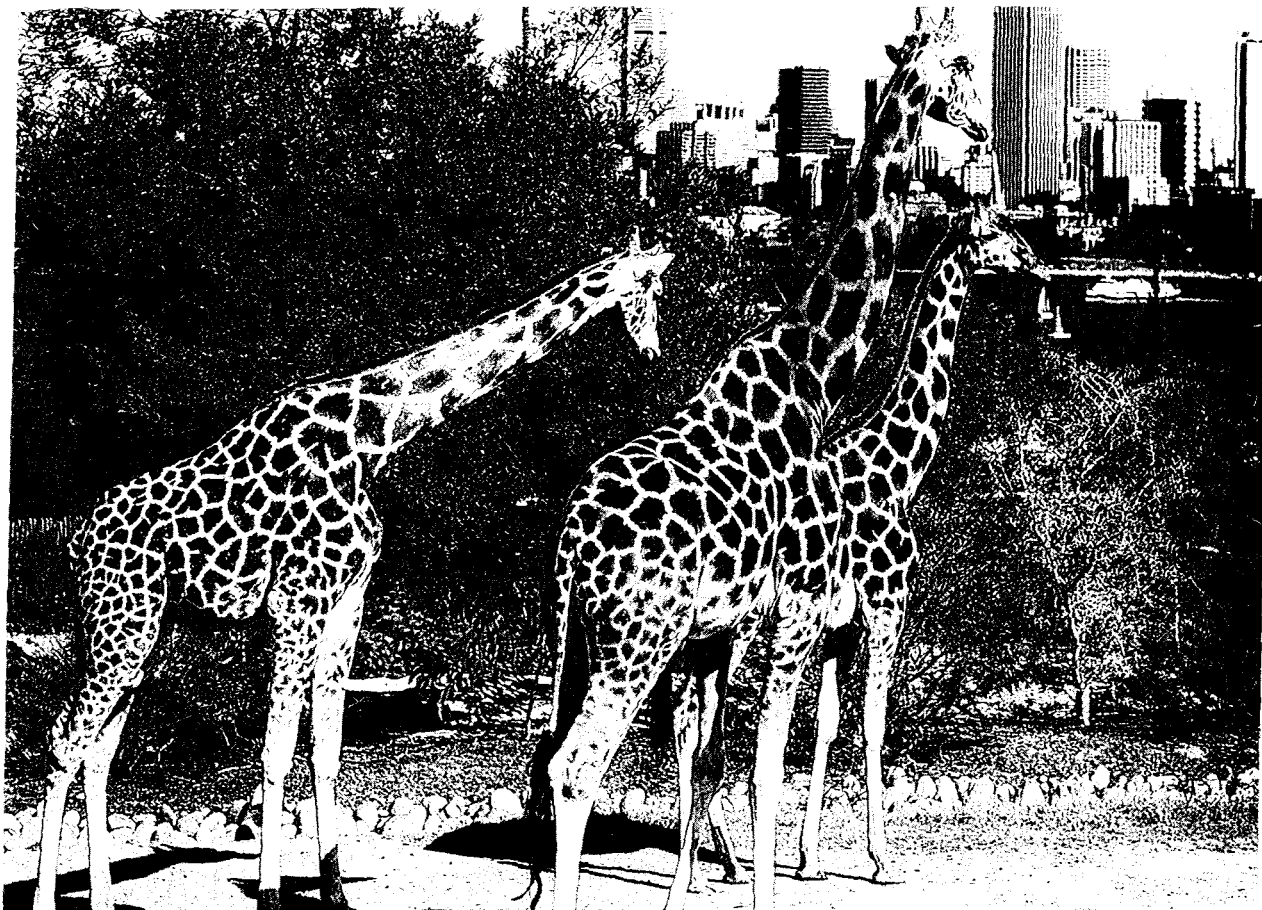

Άμμονδιά στό άπέραντο λιμάνι του Σύδνεϋ.

Φάρος στην παραλία του Σύδνεϋ.

ριο που εκτελεί τακτική συγκοινωνία προς σύνδεσι διαφόρων τμημάτων του λιμένος, ήλθαμε στην κεντρική αποβάθρα των τοπικών πλοίων. Από εκεί, υπό αρκετά καυστικών ήλιο, περιπατήσαμε έως τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ὀπερας, τοῦ ὁποίου γνωρίσαμε ἀπὸ κοντὰ τὴν ψαρόμορφη ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια καὶ τὴν ἐπιβλητικὴ θέσι του στὴν παραλία τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου. Ἀτυχῶς, ἔνεκα συνεδρίου, ποὺ γινόταν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν μέσα στὸ κτίριο τῆς Ὀπερας, ἡ εἴσοδος ἐκείνην τὴν ἡμέρα ἦταν κλειστὴ γιὰ τοὺς ἐπισκέπτες καὶ ἔτσι δὲν κατορθώσαμε νὰ γνωρίσουμε τοῦ ἀξιοθεάτου ἐσωτερικοὺς χώρους. Τὸ πρωτότυπο αὐτὸ καὶ πολὺπλοκο ἐπιβλητικὸ οἰκοδόμημα ἄρχισε νὰ κτίζεται τὸ 1959 μὲ σχέδια τοῦ δανοῦ ἀρχιτέκτονος Jorh Utzon καὶ ὠλοκληρώθηκε τὸ 1973, ὅποτε καὶ ἐγκαινιάσθηκαν οἱ διάφορες καλλιτεχνικὲς παραστάσεις (ὄπερας, μπαλέτου, θεάτρου, συμφωνικῆς ὀρχήστρας κ.λπ.), ποὺ εἶναι διεθνῶς γνωστὲς γιὰ τὴν

Θέα του κέντρου του Σύδνεϋ από τον Ζωολογικό Κήπο.

ύψηλη ποιοτική τους στάθμη και προσελκύουν θεατές και άκροατές από όλον τον κόσμο. Στους χώρους της Όπερας έχουν πραγματοποιηθεί και εκδηλώσεις της Έλληνορθόδοξου Ί. Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας.

45. Έπάνω στον «πύργο του Σύδνεϋ»

Οι έντυπώσεις μας για την γοητευτική όμορφη πόλη της Sydney συμπληρώθηκαν την έσπερα της ίδιας ημέρας, όταν ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κ. Στυλιανός μās παρέθεσε δείπνο στο περιστρεφόμενο εστιατόριο τὸ ὁποῖο βρίσκεται σὲ ὕψος 300 μ. ἔπάνω σὸν «πύργο τοῦ Σύδνεϋ» (Sydney Tower). Στὸν πύργο αὐτό, πὸ δεσπάζει σὸ κέντρο τῆς πόλεως, ἡ ἀνάβασις γίνεται μὲ ταχύτατο ἀσανσέρ. Καθισμένοι σὸ τραπέζι μας καὶ περιστρεφόμενοι σιγά - σιγά, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαῖνουμε, ἀπολαμβάναμε ἀπὸ τὰ μεγάλα κρυστάλλινα παράθυρα τῆς φαντασμαγορική, μαγευτική καὶ ἀξέχαστη θέα τῶν ἠλεκτροφωτισμένων παραθύρων

τῶν οὐρανοξυστῶν, ὅπως καὶ ὄλων τῶν περιοχῶν τοῦ μὲ πολύχρωμα φῶτα ἀκτινοβολοῦντος Sydney καὶ τοῦ τεραστίου λιμανιοῦ του.

Στὸ δείπνο παρεκάθησαν ἐπίσης ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ ὁ ἐξαιρετὸς ὑφηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας σὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Sydney Δρ. Βρασίδα Καραλῆς, ὁ ὁποῖος συντελεῖ σημαντικῶς στὴν προβολὴ τοῦ ἑλληνορθόδοξου πνευματος σὸ Νότιο Ἡμισφαίριο καὶ εἶναι ἐκλεκτὸς στενὸς συνεργάτης σὸ ἔργο τῆς Ί. Αρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας

Κατὰ τῆ διάρκεια τοῦ δείπνου ὁ Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος μās παρουσίασε ἀναμνήσεις του ἀπὸ τὴν Ί. Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης καὶ μās κατετόπισε γιὰ μερικὰ προβλήματα καὶ προοπτικῆς τῶν φωτισμένων προσπαθειῶν του πρὸς πραγμάτωσι τῶν εὐγενῶν ὁραματισμῶν του καὶ πρὸς περαιτέρω ἀνύψωσι τῆς ποιοτικῆς στάθμης τοῦ ἔργου τῆς Ἑλληνορθόδοξου Ἐκκλησίας στὴν Πέμπτη Ἡπειρο. (Συνεχίζεται)

Σχέσεις Έκκλησίας και Πολιτείας

Ήδη έχει αρχίσει διαδικασία για την αναθεώρηση του Συντάγματος 1975/86, τόσο δε τὸ κυβερνῶν κόμμα, ὅσο καὶ αὐτὸ τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολιτεύσεως ἔχουν ὑποβάλει τὶς προτάσεις τους, οἱ ὁποῖες πρόκειται σύντομα νὰ συζητηθοῦν ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν. Ἡ ἐπίσημη πρόταση τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ θεσμοθέτηση τοῦ χωρισμοῦ Κρά-

λιτιστικῆς ταυτότητος τοῦ Ἔθνους καὶ συγκεκριμένα λόγω τῆς ἱστορικῆς τῆς συμβολῆς στοὺς μακροχρόνιους ἀγῶνες ἐπιβιώσεώς του.

Γιὰ λόγους ἱστορικοὺς ὀφείλουμε νὰ ὑπενθυμίσουμε ὀλίγα τινὰ ἀπὸ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς κατὰ τὶς σχετικῆς συζητήσεις γιὰ τὴν διαμόρφωση τοῦ Συντάγματος τοῦ 1975. Συγκεκριμένα ὁ τότε γενικὸς Εἰσηγητῆς τῆς μειοψηφίας καθηγητῆς κ. Δ. Τσάτσος εἶχε ἐπικεντρώσει τὴν εἰσήγησή του ἀναφορικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας σὲ δύο ἄξονες:

Τοῦ κ. Θεοδώρου Ἰω. Παναγοπούλου
Καθηγ. Δημ. Δικαίου Παν/μίου Πειραιῶς

τους καὶ Ἐκκλησίας, ὥστε κατὰ τὴν αἰτιολογία τῆς προτάσεως νὰ κατοχυρωθεῖ ἡ πλήρης αὐτοδιοίκηση τῆς Ἐκκλησίας. Τὴν πρόταση αὐτὴ θὰ προσπαθῆσω νὰ ἀντιρροῦσω ἐπισημαίνοντας τὰ ἑξῆς:

Τὸ ὑφιστάμενο συνταγματικὸ καθεστῶς τῆς χώρας ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ νέου Συντάγματος τὸν Ἰούνιο τοῦ 1975 ἐναρμονίζει ἐπιτυχῶς τόσο τὴν ἀρχὴ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἄρθρο 13, ὅσο καὶ αὐτὴν τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας στὴν Ἑλλάδα, ἄρθρο 3, ὥστε μεταξὺ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν νὰ μὴ ἐκδηλώνονται τάσεις ἀνταγωνισμοῦ.

Εἶναι δὲ ἀπαραίτητη ἡ κατοχύρωση καὶ ἡ ἐγγύηση τῶν δύο αὐτῶν ἀρχῶν ἐκ μέρους τοῦ συνταγματικοῦ νομοθέτου. Δικαίως δὲ διευρύνθη ἡ ἔννοια τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας μὲ τὸ ἰσχύον Σύνταγμα κυρίως μὲ τὴν θέσπιση τῆς γενικῆς διατάξεως, ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται, ἐναντι τῆς ρυθμίσεως τοῦ προηγουμένου Συντάγματος τοῦ 1952, ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς κατὰ τῆς κρατοῦσης θρησκείας ἀπαγορεύεται. Ὅπως λοιπὸν δὲν εἶναι νοητὸ νὰ ἀπαλειφθεῖ ἡ σχετικὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, δὲν θὰ πρέπει νὰ συζητεῖται ἡ τροποποίηση ἔστω τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 περὶ ἐπικρατοῦσης θρησκείας, καθ' ὅσον ἀποτελεῖ ἔννοια ἀξιολογικὴ καὶ ὄχι διαπιστωτικὴ γιὰ τὸ ἑλληνικὸ Ἔθνος. Θεσμοθετήθηκε δηλαδὴ ἡ θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐπικρατοῦσα στὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν πεποίθηση, ὅτι ἀποτελεῖ στοιχεῖο τῆς πο-

α. Στὸν ἀπόλυτο χωρισμὸ θρησκείας καὶ Πολιτείας, ὅπως ἀκριβῶς εἶπε, καὶ β. Στὴν ἀπόλυτη ἀνεξίθρησκεία. Θέσεις, οἱ ὁποῖες τελικὰ δὲν ἐπεκράτησαν. Στὴν πρώτη περίπτωση ἐννοοῦσε προφανῶς τὸν διαχωρισμὸ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, τῆς Ἐκκλησίας ἢ ὁποῖα ἐκφράζει τὴν θρησκεία καὶ ὄχι τὴν ἀφηρημένη ἔννοια τῆς θρησκείας. Στὰ σχετικὰ Πρακτικὰ τῶν συζητήσεων καταγράφεται καὶ ἡ διατυπωθεῖσα ἀποψη τοῦ Εὐαγγέλου Παπανοῦτσου, ὁ ὁποῖος ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ Βουλευτοῦ Ἐπικρατείας εἶχε λάβει τὸν λόγο καὶ μεταξὺ ἄλλων εἶχε σημειώσει τὰ ἑξῆς:

«Ἐπικρατοῦσα θρησκεία στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Βεβαίως θὰ μείνει αὐτὴ ἡ φράσις, θὰ μείνει μὲ τὴν διασάφηση, τὴν ὁποῖαν ἔχουν δώσει καὶ παλαιότερον οἱ συνταγματικῆς διατάξεις, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐπικρατοῦσα δὲν εἶναι στατικὸς ὅρος, ἀλλὰ σημαίνει κάτι ἄλλο, κάτι τὸ ὁποῖο ἔχει ἐπισημανθεῖ πάρα πολὺ ὠραία μὲ ἓνα πολὺ ἀπλὸ καὶ σοφὸ λόγο στὴν Νομικὴν Διάταξιν τῆς Ἀνατολικῆς Χέρσου Ἑλλάδος κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ δὴ ὡς ἑξῆς:

«Ἄν καὶ ὅλας τὰς θρησκείας καὶ γλώσσας δέχεται ἡ Ἑλλάς καὶ τὰς τελετὰς καὶ χρήσιν αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον ἐμποδίζει, τὴν Ἀνατολικὴν ὁμως τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὴν σημερινὴν γλώσσαν, μόναν ἀναγνωρίζει ὡς ἐπικρατοῦσας θρησκείαν καὶ γλώσσαν τῆς Ἑλλάδος». Διευκρίνησε δὲ ὁ αὐτὸς ἀγορητῆς, ὅτι εἶναι ἐπικρατοῦσα θρησκεία, ὄχι γιατί ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων πιστεύει στὴν θρη-

σκεία αὐτή, ἀλλὰ γιατί ἡ θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι ζυμωμένη μὲ τὴν καρδίαν τοῦ ἔθνους, εἶναι δεμένη μὲ ἀρρήκτους δεσμούς καὶ μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀγώνων του. Κατέληξε δὲ στὸ συμπέρασμα, ὅτι ὅπως ἡ γλώσσα ἐκφράζει τὴν ψυχὴν μας, ἔτσι καὶ ἡ θρησκεία ἐκείνη εἶναι ἓνα μὲ ἡμᾶς.

Ἐὰν λοιπὸν τροποποιηθεῖ ἡ σχετικὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 3 σημαίνει, ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνηση ἔχει προσανατολισθεῖ σὲ νέα πολιτικὴ, στὸ νὰ υἱοθετήσῃ δηλαδὴ τὴν μορφὴ τοῦ λαϊκοῦ κράτους στὴν Ἑλλάδα, ὅπως αὐτὸ ἰσχύει στὴν Γαλλία. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ ἐξισώσει τὴν Ὀρθοδοξία πλήρως μὲ τὶς ἄλλες γνωστὲς θρησκείες, οἱ ὁποῖες σὲ μεγίστη μειονότητα δρῶν στὴν χώρα μας καὶ θὰ διακηρύξει, ὅτι ἀνατρέπουσα πρακτικὴ 170 περίπου ἐτῶν ἡ Ὀρθοδοξία θὰ παύσῃ τοῦ λοιποῦ νὰ ἀποτελεῖ στοιχεῖο τῆς πολιτιστικῆς ταυτότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὡς μέχρι σήμερον κρατοῦσε. Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ εἶναι δεδομένο, γιατί ἐὰν ἡ συντεταγμένη Πολιτεία ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν Ὀρθοδοξία, τὸ ἔθνος εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον θὰ δεχθεῖ τὶς συνέπειες τῆς πολιτικῆς αὐτῆς.

Ἡ Ὀρθοδοξία μὲ τὸ νὰ παραμένει ἐπικρατοῦσα στὴν Ἑλλάδα θρησκεία διαιώνίζει παράδοση παλαιά, ἡ ὁποία δίδει ἰδιαίτερη ἰδιομορφία καὶ ταυτότητα στὸ ἑλληνικὸ κράτος σήμερον μάλιστα μετὰ τὴν ἔνταξή του στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ πὼς ἀκόμη καὶ ἡ νεοελληνικὴ ποίηση ἀντιμετωπίζει τὸ θέμα. Γράφει συγκεκριμένα ὁ σπουδαῖος ποιητὴς μας Γιώργος Ἰωάννου «Ἀκουμπῶ στὴν Πατρίδα, ἀκουμπῶ στὴν φυλὴ, στὸ χῶμα, στὴ γλώσσα καὶ στὴν παραδοσιακὴ θρησκεία. Καὶ γαληνεύω». (Φυλλάδιο 7-8, 1986).

Δὲν εἶναι δὲ τυχαῖο, ὅτι σὲ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἑλληνικὴ γλώσσα εὐρίσκεται σὲ παρακμὴ καὶ διανύει μίαν ἀπὸ τὶς πλέον ζοφερὰς περιόδους τῆς νεοελληνικῆς τῆς ἱστορίας, ἐν ὄνοματι δῆθεν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία ὁμως κατοχυρώνεται κατὰ τρόπον φιλελεύθερον ἀπὸ τὸν συνταγματικὸν νομοθέτην στὴν χώρα μας, γίνονται προσπάθειες, ἐλπίζουμε χωρὶς ἐπιτυχία ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀποδυναμώσεως τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας στὴν χώρα μας.

Τὸ θέμα τοῦ χωρισμοῦ λοιπὸν Ἐκκλησίας

καὶ Πολιτείας κάθε ἄλλο ἀπὸ ἐπουσιῶδες δύναται νὰ χαρακτηρισθεῖ. Εἶναι ἄραγε ἡ κατάλληλη ἐποχὴ σὲ περίοδο συρρικνώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ νὰ θεσμοθετήσουμε τὴν ἀποδυναμώση τῆς Ὀρθοδοξίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μοχλὸν στηρίξεως τοῦ ἔθνους; Ὅταν ἀφελληνίσθη ἤδη τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ἀντιοχείας καὶ μειώνεται ταχύτατα τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων μὲ ἄμεσο κίνδυνο σὲ ὄρατὸ χρονικὸ διάστημα νὰ μὴ ἔχουμε Ἑλληνες Πατριάρχες, εἶναι προσφορὰ πρὸς τὸν κλονιζόμενον Ἑλληνισμόν ἡ ἀποδυναμώση τῆς Ὀρθοδοξίας στὴν Μητροπολιτικὴ Ἑλλάδα;

Πιστεύω λοιπὸν, ὅτι ὑπὸ τὶς παρούσες συνθήκες ποῦ διέρχεται ὁ Ἑλληνισμὸς οἱ σχετικὲς συνταγματικὲς διατάξεις δὲν θὰ πρέπει νὰ τροποποιηθοῦν, καθ' ὅσον κατὰ τρόπον ἰκανοποιητικὸν ρυθμίζουν τὸ θέμα σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας σύμφωνα μὲ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας, τηροῦσαι τὶς διατάξεις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου τῆς κθ' Ἰουνίου 1850 καὶ τῆς Συνοδικῆς Πράξεως τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1928, ἀναγνωρίζουσαι τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀναπόσπαστα ἐνωμένην δογματικὰ μὲ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ κάθε ἄλλη ὁμόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Κάθε ἄλλη ἐνέργεια εἶναι κατὰ τὴν πεποιθήση τοῦ γράφοντος ἐκ τοῦ πονηροῦ καὶ μόνον!

Ἄρχιμ. Χρυσοστόμου Π. Ἀβαγιαννοῦ

ΤΟ ΙΕΡΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟ

Φάρμακο ζωῆς καὶ σωτηρίας, Σειρὰ «Θεωρία καὶ πράξις», ἀριθ. 11. Ἀθήνα 1994, σχῆμα 11X17 ἑκατ., σσ. 104.

Διαφοριστικὰ στοιχεῖα γιὰ τὸ ἱερὸ Μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου, μὲ βάση τὴν Ἁγία Γραφή, τὴ διδαχὴ τῶν Πατέρων καὶ τὴν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, σὲ τρία κεφάλαια: Ἡ σύσταση, Οἱ καρποί, Ἡ τέλεση τοῦ Μυστηρίου. Σὲ Παράρτημα περιέχονται: Ὁ Κανὼνας τοῦ Εὐχελαίου σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοση καὶ ἡ Ἀκολουθία του «κατ' ἐπιτομήν».

ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΥΣ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΣΜΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ - ΚΡΑΤΟΥΣ

Συμφώνως πρὸς Δελτίο Τύπου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν παρατίθεται κατωτέρω εὐσύννοπη περιγραφή ἐκδηλώσεως, πού πραγματοποιήθηκε, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, στὴν αἴθουσα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ τοῦ ξενοδοχείου ΚΑΡΑΒΕΛ, τὴν Τετάρτη, 7ῆ Ἰουνίου 1995 καὶ ὥρα 19.00-22.00, ὑπὸ τὸν ὡς ἄνω τίτλο.

Φορέας τῆς ἐκδήλωσης, συντονιστῆς τῆς ὁποίας ἦταν ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνός, Ἄν. Καθ. Παν/μίου ἦταν ἡ Ἐπιτροπὴ Πρωτοβουλίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ.κ. Γ. Δαῖνο, Καθ. Παν/μίου, Γ. Μερικά, Ἀκαδημαϊκό-Καθ. Παν/μίου καὶ Γ. Δασκαρόλη, Καθ. Παν/μίου.

Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν, ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λέρου καὶ Καλύμνου κ. Νεκτᾶριος καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μαραθῶνος κ. Μελίτων, οἱ ὁποῖοι διεβίβασαν στοὺς διοργανωτὰς καὶ τοὺς παρισταμένους τὰ ἀντίστοιχα Χαιρετιστήρια Μηνύματα.

Τὴν ἐκδήλωση παρακολούθησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Πατρῶν κ. Νικόδημος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἰερώνυμος, Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, Μαντινείας κ. Ἀλέξανδρος.

Ἐπίσης, τὴν ἐκδήλωση παρακολούθησε, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὁ κ. Κοντογιάννης, Γεν. Δ/ντῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Παρέστη ἐπίσης ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Σιώτης, καθηγητῆς τῆς Θεολογίας, καὶ οἱ καθηγητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ.κ. Στ. Παπαδόπουλος, Ἐμμ. Κωνσταντινίδης, καθὼς καὶ ὁ Ἄν. Καθ. κ. Παν. Χριστινάκης, καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Κοιν. Θεολογίας κ. Π. Μπούμης.

Ἀπὸ τὸν πολιτικὸ χῶρο, παρέστησαν οἱ ἀκόλουθοι: Ὁ κ. Ἰω. Βαρβιτσιώτης, Ἀντιπρόεδρος τῆς Ν. Δημοκρατίας, ὁ κ. Δ. Μπέης, κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ., ἀπὸ τὸν Συνασπισμὸ ὁ κ. Ἄν. Ρουπακιάτης, ἀντιπρό-

εδρος τοῦ Δ.Σ.Α., ὁ π. Ὑπουργὸς κ. Ἐμμ. Δρετάνης. Ἀπὸ τὴν Ν.Δ. παρέστησαν, ὁ βουλευτῆς Α' Ἀθηνῶν κ. Ἐπ. Ζαφειρόπουλος, Τρικάλων κ. Β. Γεωργολιός, Αἰτωλοακαρνανίας κ. Ἄνδρ. Καραγκούνης, Ἀρκαδίας κ. Π. Τατούλης, ἡ ἠθοποιὸς καὶ πρ. βουλευτῆς κ. Ἄννα Συνοδινοῦ, ἐνῶ ὁ βουλευτῆς Ἀχαΐας κ. Ν. Νικολόπουλος ἀπέστειλε θερμὸ μῆνυμα συμπαράστασεως.

Παρέστησαν ἐπίσης ἀνώτατοι δικαστικοί, μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ Σ.τ.Ε., τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἐφέτες, κ.ἄ. καθὼς καὶ κληρικοί, ἐκπρόσωποι ἐκκλησιαστικῶν ὀργανώσεων, ἐκπαιδευτικοί, δικηγόροι, δημοσιογράφοι, κ.λπ.

Τὴν ἔναρξη τῆς ἐκδήλωσης ἔκανε ὁ Ἀκαδημαϊκὸς καθηγ. κ. Γ. Μερικάς; ὁ ὁποῖος εὐχαρίστησε, ἐκ μέρους τῆς τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Πρωτοβουλίας, τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν γιὰ τὴν ἠθικὴ καὶ ὕλικὴ συμπαράστασή τους. Ἀκολούθως, εὐχαρίστησε τοὺς ὀμιλητὲς καὶ τὸν συντονιστὴ τῆς ἐκδήλωσης, τοὺς παρισταμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐθελοντὲς πού ἐργάστηκαν ἀφιλοκερδῶς γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐκδήλωσης.

Πρῶτος ἐκ τῶν εἰσηγητῶν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, ἀνέπτυξε τὸ θέμα:

Ἐκκλησιαστικὲς ἀπόψεις γιὰ τὶς σχέσεις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας.

Ὁ εἰσηγητῆς ἐτόνισε ὅτι οὔτε ὁ λαὸς, οὔτε καμία ἄλλη ἀναγκαιότητα ἐπέβαλε τὴν ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὶς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Ἐτόνισε, ἐπίσης, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν δέχεται τὸν χωρισμὸ τῆς ἀπὸ τὸ Κράτος, ὄχι γιὰ τὸ ἴδιον ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἐνότητα καὶ τὸ συμφέρον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Αὐτὴν τὴν ὥρα —εἶπε— δὲν χρειάζομεθα χωρισμούς, ἀλλὰ συστράτευση καὶ ὁμοψυχία γιὰ νὰ ὑπερασπισθοῦμε τὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὴν Πατρίδα. Ἡ Ἐκκλησία —συνέχισε— ζητεῖ νὰ διατηρήσει τὴν διακεκομμένη θέση τῆς στὸ ὑπὸ ἀναθεώρηση Σύνταγμα καὶ ἡ ἐξασφάλιση τῆς αὐτοδιοικήσεώς της νὰ εἶναι εἰλικρινῆς καὶ διευκρινισμένη.

Άκολούθως, έλαβε τόν λόγο ό Άναστάσιος Μαρίνος, Δρ. Νομικής και Άντιπρόεδρος τού Σ.τ.Ε., με θέμα:

Σχέσεις Έκκλησίας και Πολιτείας στην Έλλάδα: Ίσχυόν καθεστώς και προοπτικές.

Στήν εισήγησή του ό κ. Ά. Μαρίνος έπεσήμανε ότι, μετά την πώση τής δικτατορίας, έγένητο προσπάθεια χωρισμού Κράτους και Έκκλησίας στην Έλλάδα, με τó Σχέδιο Συντάγματος πού είχε καταρτίσει ή Εϊδική Έπιτροπή τής Βουλής. Τό Σχέδιο αυτό καταργούσε την επίκληση τής Άγίας Τριάδος στην κεφαλίδα τού Συντάγματος, καταργούσε τó μάθημα τών Θρησκευτικών στα σχολεία, καταργούσε την προϋπόθεση τού θρησκευματος για τόν Άνώτατο Άρχοντα, κ.λπ.

Τό τελικά, όμως, ψηφισθέν Σύνταγμα τού 1975 επανέφερε την επίκληση τής Άγίας Τριάδος και τó μάθημα τών Θρησκευτικών. Έπιπλέον, θεσπίσθηκε ρητά ή έξουσία τής Πολιτείας νά ψηφίζει τόν Καταστατικό Χάρτη τής Έκκλησίας, και έτσι, ή Έκκλησία τέθηκε έπισημως υπό την έξουσία τής Πολιτείας, ή όποία έτσι έπεμβαίνει στην διοίκηση τής Έκκλησίας.

Τέλος, ό όμιλητής πρότεινε νά όρισθεί στο νέο Σύνταγμα ότι ή Έκκλησία ψηφίζει ή ίδια τόν Καταστατικό της Χάρτη, ώστε νά έχουμε διοικητικό χωρισμό τής Έκκλησίας από τó Κράτος και άπελευθέρωση τής Έκκλησίας, ή όποία θά παύσει νά είναι Ν.Π.Δ.Δ.

Στήν συνέχεια έλαβε τόν λόγο ό κ. Βλάσιος Ίω. Φειδάς, Καθ. τού Παν/μίου Άθηνών, με θέμα:

Τό ζήτημα τών σχέσεων Έκκλησίας και Πολιτείας στην Όρθόδοξη παράδοση.

Ό καθηγητής ύποστήριξε ότι ή πρόταση για την κήρυξη τού χωρισμού τής Έκκλησίας από την Πολιτεία είναι άκαιρη, βεβιασμένη και επικίνδυνη, διότι:

α) Τό συνταγματικό πλαίσιο τών σχέσεών τους είναι τó καλύτερο δυνατό και σέβεται την όρθόδοξη παράδοση. β) Τά σύγχρονα έκκλησιαστικά ζητήματα δέν πηγάζουν από κενά τού συνταγματικού πλαισίου. γ) Η συζυγία Έκκλησίας και Κράτους είναι έπιτακτική ύποχρέωση, κυρίως έναντι τού Έθνους και όχι μόνον έναντι τής Έκκλησίας. δ) Η Όρθοδοξία αποτελεί τόν άξιοπιστότερο και δυναμικότερο έκφραστή τής πολιτιστικής κληρονομιάς τού Έλληνισμού, τόσο

σε έθνική, όσο και σε παγκόσμια κλίμακα. ε) Η έπιβολή τού χωρισμού θά προκαλέσει άνεξέλεγκτες παρενέργειες, από τις όποιες θά ζημιωθεί κυρίως ή πνευματική και κοινωνική συνοχή τού Έλληνισμού.

Τέλος, τόν λόγο έλαβε ό Αϊδ. Πρωτ. Άντώνιος Άλεβιζόπουλος, Δρ. Θεολ., Δρ. Φιλοσοφίας, με θέμα:

Άνθρώπινα δικαιώματα και σύγχρονες ιδεολογικές προκλήσεις.

Ό π. Άλεβιζόπουλος έτόνισε ότι, τούς τελευταίους μήνες καταβάλλεται συντονισμένη προσπάθεια από ποικίλες νεοφανεές αίρέσεις και παραθρησκευτικές ομάδες όλοκληρωτικής ιδεολογίας νά έπιβληθεί ή αντίληψη ότι στην Χώρα μας ύπάρχει θρησκευτικός φανατισμός και ρατσισμός, πού στρέφεται έναντίον έθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων.

Οί όλοκληρωτικές αυτές ομάδες, οί όποιες άπασχόλησαν τó Εύρωκοινοβούλιο και τó Συμβούλιο τής Εύρώπης, ένώνονται σε «έπιτροπή συνεργασίας», όπως και σε άλλες χώρες, για νά κτυπήσουν κάθε έναντίον τους κριτική, και άπειλούν τά άτομικά δικαιώματα και τούς δημοκρατικούς θεσμούς.

Η Πολιτεία, έν όψει τής αναθεωρήσεως τού Συντάγματος, πρέπει νά ένισχύσει την άμυνα τής Χώρας έναντι αυτής τής άπειλής, σύμφωνα με τó άρθρο 9 τής Συμβάσεως τής Ρώμης, και στο πνεύμα τού σχετικού ψηφίσματος τού Εύρωκοινοβουλίου (Μάιος 1984), τής «Σύστασης» 1978/1992 τού Συμβουλίου τής Εύρώπης και τού ύπ' άρ. 7030/94 Έγγράφου τής Έπιτροπής Υπουργών τής Εύρωπαϊκής Ένώσεως.

Έπακολούθησε συζήτηση, κοινά συμπεράσματα τής όποίας ήταν ή άποτροπή τού χωρισμού Έκκλησίας και Πολιτείας, ή διατήρηση τού μαθήματος τών Θρησκευτικών στα σχολεία, ή προστασία τής θρησκευτικής και πολιτισμικής ιδιαιτερότητας τής χώρας δια τής προάσπισης τών άτομικών δικαιωμάτων τών πολιτών, ένώ άντηλλάγησαν άπόψεις όσον άφορᾶ ειδικότερες ρυθμίσεις, οί όποιες θά διευκολύνουν την άρμονική συνεργασία τών δύο μεγάλων φορέων τού Έλληνισμού.

Την έκδήλωση παρακολούθησαν περι τά 700 άτομα.

Ο ΚΑΤ' ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ*

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ. Ι. Ο ΚΑΛΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ. ΙΙ. Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥ. ΙΙΙ. ΟΙΚΕΙΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ. ΙV. ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ. V. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ. VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Ταυτόσημες, επίσης, αλλά σαφέστερες, νομίζομε, είναι οι διατάξεις άφενός του Τμήματος Ι της έκατοστής δευτέρας τροποίήσεως (1951) του Συντάγματος των Ήνωμένων Πολιτειών της Άμερικής, του 1787, που όρίζουν ότι «κανείς δέν δύναται νά έκλεγεί περισσότερες άπό δύο φορές στο άξίωμα του Προέδρου...», και άφετέρου

Του κ. ΚΩΝ/ΝΟΥ ΧΡ. ΤΡΑΚΑ

Άντιπροέδρου του Έλεγκτικού Συνεδρίου

του άρθρου 126 παρ. 1 του Πορτογαλικού Συντάγματος, του 1976/82/89, κατά τις όποιες, «δέν επιτρέπεται ή έπανεκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας για τρίτη συναπτή θητεία, ούτε στην πενταετία που άκολουθεί άμέσως τη λήξη της δευτέρας συναπτής θητείας».

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ό πρώτος άξιωματούχος του Κράτους, ό όποιος, κατά το πνεύμα του Συντάγματος και τις Συνθήκες του Πολιτεύματος, αλλά και την κοινή αντίληψη και παραδοχή, όρθοτομεί τον λόγο της άληθείας του Πολιτεύματος της Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, καθώς και της πολιτειακής και της κοινωνικής εύπρεπειάς. Έπομένως πρέπει νά διακρίνεται για την έντιμη άτομική, οικογενειακή, κοινωνική και πολιτειακή του ζωή, την συνέπεια των λόγων και των πράξεων και την έπιτυχή προοπτική σε κρίσιμες και σπουδαίες πολιτικές έπιλογές, καθώς και για την μεγάλη κοινωνική και έθνική, αλλά και υπερεθνική, προσφορά του. Νά έχει μεγάλη πολιτική πείρα, με έθνικό και διεθνές κύρος, όλως άπαραίτητο για την διεθνή προβολή και κατανόηση των έθνικών θεμάτων της Χώρας και γενικώς για την άσκηση της άρμοδιότητας του Προέδρου της Δημοκρατίας ως διεθνούς παραστάτη.

Η περιγραφή των άπαιτουμένων χαρισμάτων και προσόντων και των ύπηρεσιών του ύπο-

ψηφίου Προέδρου της Δημοκρατίας, κυρίως, προς την Χώρα, δέν καθίσταται τολμηρή και περιττή άπό το σεβας του άξιώματος και την άυτόνομη ύπαρξη των, καθ' όσον συμβάλλει στην άναζήτηση του μέτρου της άυτογνωσίας των ύποψηφίων Προέδρων, στο «γνώθι σ' αυτόν», της προτροπής της προγονικής σοφίας, αλλά και στην έπιτυχή κρίση και έκτίμηση των έκλεκτόρων - βουλευτών. Άλλωστε ή γνώση του πράγματος γεννά την περίσκεψη και τον δισταγμό, ενώ ή άγνοια ή ή άμάθεια το θράσος (Θουκ. Ιστορ. Β. 40) και την καταλυτική ίσοπέδωση άρχών και άξιών, ή όποία μαστίζει την εποχή μας.

Η) Άπό τις διατάξεις των άρθρων 53 παρ. 1 και 2, 55 παρ. 1 και 59 παρ. 1 και 2 προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τά έξής:

Βουλευτής εκλέγεται Έλλην πολίτης, χριστιανός όρθόδοξος. Ός προς το θρήσκευμα, όμως, μπορεί νά εκλεγεί και άλλόδοξος, άκόμη και άλλόθρησκος. Ουδέποτε όμως άθεος. Ο άθεος δέν εισέρχεται — δέν έχει είσοδο στη Βουλή. Και εάν εισέλθει, δήθεν, για νά όρκισθεί, δέν όρκίζεται. Δέν επιτρέπεται νά όρκισθεί, εάν δηλώσει ότι είναι άθεος ή εκδηλωθεί άσεβής προς τον Θεό.

Η βουλευτική περίοδος άρχίζει άπό την ήμερα των γενικών εκλογών. Άλλά ή άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων άρχίζει άπό της όρκωμοσίας. Διά της όρκωμοσίας τελειούται ή έννομη - συνταγματική σχέση του βουλευτού (με το Κράτος) άναδρομικώς άπό της ήμέρας των γενικών βουλευτικών εκλογών.

Η πλήρωση κενωθείσης βουλευτικής έδρας, με άναπληρωματική εκλογή, άποτελεί την εξαίρεση. Άναπληρωματική εκλογή διενεργείται μόνο εάν δέν ύπάρχει δεσμευτικό, καθ' όλη την τετραετή βουλευτική περίοδο, εκλογικό αποτέλεσμα, άπό άνακηρυχθέντα έπιλαχόντα βουλευτή ή άνακηρυχθέντες, κατά σειρά, έπιλαχόντες βουλευτές του κόμματος στο όποιο άνήκε ή έξακολουθεί νά άνήκει ό πρώην βουλευτής που κα-

* Συνέχεια εκ της σελ. 464 του ύπ' άρ. 11 τεύχους.

τείχε την ήδη κενωθείσα βουλευτική έδρα. Άλλα και στην περίπτωση αυτή, τής άνυπαρξίας έπιλαχόντος βουλευτή, διενεργείται αναπληρωματική έκλογή μόνο εάν ή βουλευτική έδρα κενωθεί κατά τὰ τρία έτη τής βουλευτικής περιόδου, όχι κατά τὸ τέταρτο έτος, εκτός εάν οί κενές έδρες είναι περισσότερες τών εξήντα.

Κατὰ λογική άκολουθία τούτων, συμπορευόμενη και με τή σχετική έρμηνευτική δήλωση υπό τὸ άρθρο 32, κατὰ τήν όποία «Πρόεδρος τής Δημοκρατίας πὸν παραιτείται πρὶν από τή λήξη τής θητείας του δέν μπορεί νά λάβει μέρος στην έκλογή πὸν έπακολουθεί εξαιτίας τής παραιτήσεώς του», καθὼς και με τήν διαρρέουσα τὸ Σύνταγμα λογικῆς τού άύστηρου Δικαίου του, αλλά και τήν κοινή λογική και τή συνετή άποφυγή τὸ μὲν σπατάλης δημοσίου χρήματος τὸ δὲ μειώσεως τού έθνικου εισοδήματος και τής καθόλου δραστηριότητας, από και κατὰ τήν διενέργεια τής αναπληρωματικῆς εκλογῆς, ή μη άποδοχή, από τὸν έπιλαχόντα βουλευτή τής εκλογῆς του, με τήν άπόκρουση τής όρκωμοσίας τους, τερματίζει τήν άπλή και άμεση διαδικασία τής πληρώσεως, άπ' αυτόν, τής κενῆς βουλευτικῆς έδρας και συνάμα άποκλείει τήν αναπληρωματική εκλογή. Έάν, παρὰ ταύτα, χωρήσει αναπληρωματική εκλογή, αυτή, συνεπιφέρει τὶς άλληλένδεται συνέπειες τής παραβιάσεως τού Συντάγματος, ήτοι, άπόλυτη άκυρότητα τού διατάγματος, πρὸ διενεργείας τής αναπληρωματικῆς εκλογῆς, και τής νομιζομένης «εκλογῆς» αυτής, μάάλιστα τού άποποιηθέντος τήν όρκωμοσία τού έπιλαχόντος βουλευτή, και ευθύνη (πολιτική, ποινική και άστική) τού Έπουργου τών Έσωτερικών, πὸν προσπέγραψε τὸ διάταγμα τούτο, καθὼς και τών ύπηρεσιακῶν όργάνων πὸν συνέπραξαν άνεπιφυλάκτως στην εκδοσή του (πειθαρχική, άστική και ποινική).

Θ) Οί διατάξεις τών άρθρων 60 και 61-62, οί όποιες θεσπίζουν τὸ άπεριοριστο δικαίωμα τής κατὰ συνείδηση γνώμης και ψήφου τών βουλευτῶν και συνεπῶς τὸ άκαταδίωκτο αυτών, όπως και τών προϊσχυσάντων ελληνικῶν Συνταγμάτων, κατὰ τήν άσκηση τών βουλευτικῶν καθηκόντων, αλλά και τήν εκτός Βουλευτηρίου καθόλου συμπεριφορά αυτών, προϋποθέτουν ότι, όπωσδήποτε, ύπάρχει στὸν βουλευτή, ως βάση, ή άπαιτουμένη, επίσης από τὸ Σύνταγμα (άρθρο

14 παρ. 1), καλή συμπεριφορά τών πολιτῶν, όπως αυτή αναλύεται, ιδίως, στὸ άρθρο 26 τού Συντάγματος τής Τροικῆνος τού 1827, από τὶς παραδειγμένες αρχές τού ελληνικου κοινωνικοπολιτικου βίου, οί όποιες συνεχουν τὸ ελληνικὸ γένος και έθνος.

Τὸ άρθρο τούτο όριζε τὰ εξής:

«Οί Έλληνες έχουσι τὸ δικαίωμα, χωρὶς προεξέτασιν, νά γράφωσι και νά δημοσιεύωσιν έλευθέρως, διὰ τού τύπου ή άλλέως, τὸς στοχασμούς και τὰς γνώμας των, φυλάττοντες τὸς άκολουθους όρους:

α. Νά μὴν άντιβαίνωσιν εἰς τὰς αρχὰς τής Χριστιανικῆς θρησκείας.

β. Νά μὴν άντιβαίνωσιν εἰς τήν σεμνότητα.

γ. Νά άποφεύγωσιν πάσαν προσωπικήν ύβριν και συκοφαντίαν».

Τὸ ύπερνομοθετικὸ αυτό μέτρο μετρήσεως και κρίσεως τής συμπεριφοράς τών πολιτῶν, τὸ όποιο πρέπει νά τηρεται, κατὰ μείζονα λόγο, από τὸς βουλευτές, ως εκλεκτὸς εκπροσώπους τού Λαου, άποκλείει τήν στοιχείωση λόγου έφαρμογῆς τού άκαταδιώκτου αυτών, τὸ όποιο έχει ως μοναδικὸ σκοπὸ και προορισμὸ νά λειτουργεί ως προστατευτική άσπίδα άνέτου άσκήσεως τών ύψηλῶν βουλευτικῶν καθηκόντων τής νομοθετήσεως, τής αναδειξεως τού Προέδρου τής Δημοκρατίας, τής στηρίξεως και τού έλέγχου τής Κυβερνήσεως. Όπως άλλωστε ή άπαιτουμένη κατοχύρωση τής λειτουργικῆς και προσωπικῆς άνεξαρτησίας τών δικαστῶν μόνο για τήν άνετη άσκηση τών ύψηλῶν δικαστικῶν των καθηκόντων (άρθρο 87 παρ. 1) όχι πέραν αυτών.

Συνεπῶς ό ύπερνομοθετικὸς λόγος τής θεσπίσεως τού άκαταδιώκτου τών βουλευτῶν είναι ή αξία τού βουλευτικου αξιώματος. Η συνείδηση πρὸ τής αξίας αυτής άφενὸς μετρεῖ τὸν σεβασμὸ πρὸς τὸ άπεριοριστο δικαίωμα τής κατὰ συνείδηση γνώμης και ψήφου τών βουλευτῶν και άφετέρου άποκλείει και τήν άπλή σκέψη τής καταχρήσεως τού άκαταδιώκτου για τήν μειωτική και προκλητική άποφυγή τών νομίμων κυρώσεων εκ παρανόμων ένεργειῶν κατὰ τήν προβουλευτική και τήν βουλευτική περίοδο (βλ. Κ. Τράκα, Τὸ άκαταδίωκτο τού βουλευτου ως κατηγορουμένου, εἰς Έφημ. «Μεσημβρινή» τής 14.11.1991).

(Συνεχίζεται)

Χριστιανικὸς (Ὁρθόδοξος) Ἀντισημιτισμὸς;

(Ὁφειλομένη ἀπάντηση σὲ ἄρθρο τοῦ περιοδικοῦ ΧΡΟΝΙΚΑ τοῦ Κ.Ι.Σ.)*

«Ὁ Θεὸς κατέλυσε αὐτὴν (τὴν ἑορτὴ τους) καὶ οὐ ἀκολουθεῖς τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ προφήτης λέγει· *Ἔτις τυφλός, ἀλλ' ἢ οἱ παῖδες μου, καὶ κωφός, ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν*» (Ἠσ. 42,19). Διότι πρὸς ποῖον αὐτοὶ δὲν ἐφάνηκαν ἀγνώμονες καὶ ἀναίσθητοι; Πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ, πρὸς τοὺς προφήτας, πρὸς τοὺς διδασκάλους των; Καὶ διατί εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμνω λόγον διὰ διδασκάλους καὶ προφήτας, τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτοὶ κατέσφαξαν τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ των;

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Γ. ΚΑΡΑΚΟΒΟΥΝΗ**

Θεολόγος

Πράγματι *ἔθυσαν γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις*» (Ψαλμ. 105,37). Αὐτοὶ ἀδιαφόρησαν διὰ τὰ τέκνα των καί, πῆς μου, θὰ ἐφρόντιζαν νὰ τηρήσουν ὠρισμένας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς; Κατεπάτησαν τὴν συγγένειαν, ἐλησημόνησαν τὰ παιδιὰ τους καὶ ἐξέχασαν τὸν Θεόν, πού τοὺς ἐπλασε. Διὰ τοῦτο ἡ Γραφή λέγει: *Ἐθὼν γάρ, τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπε καὶ ἐπελάθου Θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε*» (Δευτ. 32,18). Αὐτοὶ πού ἐγκατέλειψαν τὸν Θεὸν ἦταν δυνατὸν νὰ φυλάξουν τὰς ἑορτάς των;»¹⁰.

Ἡ παρανομία τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιφέρει δίκαια τὴν τιμωρία τοῦ Θεοῦ:

«Ἦκούσαμεν πολλὰς φορὰς τὸν Θεὸν νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς πατέρας σας καὶ νὰ τοὺς λέγῃ μὲ τὸ στόμα τῶν προφητῶν ὅτι· *Ἕμεῖς μὲν ἄξιοι μυριάων ἦτε κακῶν, ἐγὼ δέ, λέγει, ποιῶ διὰ τὸ ὄνομά μου, ἵνα μὴ βεβηλωθῇ ἐν τοῖς ἔθνεσι*» (Ἰεζεκ. 36,21)»¹¹.

«Ἐπειτα, ἀφοῦ τοὺς ὠνείδισε διὰ τὴν παρανομίαν των, ἀναφέρει καὶ τὴν **ποινὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐτιμωρήθησαν**, θέλων καὶ διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ πάλιν νὰ ἐλκύσῃ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Λέγει λοιπὸν: *Καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα ἡ γεγραμμένη ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως δούλου τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν κριμάτων σου*» (Δαν. 9,11). Ποιὰ εἶναι ἡ κατάρα αὐτή;... *παρέδωκας ἡμᾶς εἰς*

χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων, ἐχθίστων ἀποστατῶν καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν» (Δαν. 3,32). Βλέπεις πῶς εὐρήκε τὴν ἐκπλήρωσίν της ἡ κατάρα ἐκείνη, ἡ ὁποία λέγει· *Ἔσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖς*», καὶ ἡ ἄλλη, ἡ ὁποία λέγει· *Ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος ἀναιδές*». Τὸ ἴδιον πρᾶγμα ὑπαινίσσεται ἐδῶ καὶ ὁ Δανιὴλ, ὅταν λέγῃ· *ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὰ γενόμενα ἐν Ἰσραὴλ*. Ποῖα λοιπὸν εἶναι τὰ κακὰ αὐτά; *Μητέρες παίδων ἀπεγεύσαντο*. Καὶ τοῦτο μὲν τὸ προλέγει ὁ Μωυσῆς, ὁ δὲ Ἰερεμίας δεικνύει τὴν ἐκπλήρωσίν του. Διότι ὁ Μωυσῆς λέγει ὅτι *ἡ ἀπαλή, ἡ τρυφερά, ἣς οὐκ ἔλαβε πείραν ὁ ποῦς αὐτῆς ἐπιβῆναι ἐπὶ τοῦ βήματος διὰ τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν τρυφερότητα, ἄψεται παρανόμου τραπέζης καὶ τῶν ἐγκόνων ἀπογεύσεται τῶν ἐαυτῆς*» (Δευτ. 28,56). Καὶ ὁ Ἰερεμίας διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι αὐτὸ τὸ ἴδιον ἐκπληρώθηκεν, ἔλεγε· *χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρομένων ἤψυσαν τὰ τέκνα αὐτῶν*» (Θρην. 4,10)¹².

Ἡ σταύρωση τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὴ μεγαλύτερη παρανομία τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ: *Ἐν ἀνακατευθήκατε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μὲ ἄπειρα ἐγκλήματα καὶ παρανομίας; Ἐν σᾶς κατηγορήσεν ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ διὰ χίλια δυὸ πρᾶγματα, τότε ὅταν ἀνέφερε τὰς δύο πόρνας, τὴν Ὀλᾶ καὶ τὴν Ὀλιβά, μὲ τὸ νὰ λέγῃ ὅτι *πορνεῖον ὠκοδομήσατε ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐπεμαίνεσθε τοῖς βαρβάροις καὶ τοὺς ἀλλοτρίοις ἐθεραπεύετε θεούς;*» (Ἰεζεκ. 23,3). *Τί λοιπὸν; Μήπως δὲν ἐπροσκυνήσατε τὸν μόσχον, ἂν καὶ ἐσχίσθηκε εἰς τὰ δύο ἡ θάλασσα καὶ ἐρράγησαν αἱ πέτραι καὶ ἐγιναν τόσα θαύματα εἰς τὴν ἔρημον; Ἐν ἐπεχειρήσατε πολλὰς φορὰς νὰ φονεύσετε τὸν Μωυσῆν, ἄλλοτε μὲν μὲ τὸ νὰ τὸν λιθοβολήτε, ἄλλοτε δὲ μὲ τὸ νὰ τὸν διώκετε καὶ ἄλλοτε μὲ πολλοὺς καὶ διαφόρους ἄλλους τρόπους; Ἐν ἐπιμείνατε νὰ βλασφημῆτε τὸν Θεόν; Ἐν ἐλατρεύσατε τὸν Βεελφεγῶρ; (Ἄριθ. 25). Ἐν ἐσφάζατε τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς κόρας σας εἰς τὰ δαιμόνια; (Ψαλμ. 105,37). Ἐν ἐπεδείξατε **κάθε ἀσεβειαν καὶ κάθε ἁμαρτίαν**; Καὶ δὲν λέγει πρὸς σᾶς ὁ προφήτης ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ· *Ἐσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ ταύτῃ καὶ εἶπον, ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ;*» (Ψαλμ. 94,10). Πῶς λοιπὸν δὲν σᾶς ἀποστράφηκε ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰς **παιδοκτονίας, τὴν εἰδωλολα-****

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 470 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους.

10. Λόγος Γ', 610 Β-С, τόμ. 4, σ. 78.

11. Λόγος ΣΤ', 653 С, τόμ. 5, σ. 46.

12. Λόγος Ε', 637 Β, С, D, τόμ. 5, σ. 23.

τρείαν, τὴν πολλὴν ἀγνωμοσύνην καὶ τὴν ἀπερίγραπτον ἀχαριστίαν, ὡς ἄφησε μέγαν προφήτην, τὸν Μωϋσέα, καὶ ἔκαμε πολλὰ θαυμαστὰ καὶ παράδοξα; Καὶ αὐτὰ ποῦ δὲν ἔγιναν εἰς κανέναν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὰ συνέβαιναν εἰς ἐσᾶς. Πρὸς χάριν σας νεφέλη ἠπλώνετο ἀντὶ στέγης, φωτεινὸς στύλος ἀντὶ λαμπάδος προηγείτο καὶ οἱ ἐχθροὶ μόνου των ὑπεχώρουν καὶ αἱ πόλεις κατελαμβάνοντο μὲ μόνην τὴν πολεμικὴν βοήν. Δὲν σᾶς ἐχρειάσθησαν ὄπλα, οὔτε πολεμικὴ παράταξις, οὔτε μάχη. Μόνον ἐσαλπύσατε καὶ μὲ τὸ σάλπισμά σας μόνου των τὰ τεῖχη κατέρρεον. Δι' ἐσᾶς κάποια ἀσυνήθης καὶ παράξενη τροφὴ ἐξευρέθη διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ προφήτης φωνάζει καὶ λέγει: "Ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς εἰς πληρομήν" (Ψαλμ. 77,25). Διατί λοιπόν, πές μου, τότε μὲν, μολοντί εἰσασθε ἀσεβεῖς, εἰδωλολάτραι, παιδοκτόνοι, λιθοβοληταὶ τῶν προφητῶν, ἐργάται πολλῶν κακῶν, ἀπελαμβάνετε τόσην μεγάλην εὐνοιαν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ τόσην μεγάλην προστασίαν, τώρα δὲ ἂν καὶ δὲν λατρεύετε τὰ εἰδωλα καὶ δὲν φονεύετε τὰ τέκνα σας καὶ δὲν λιθοβολεῖτε τοὺς προφήτας, περνάτε τὴν ζωὴν σας εἰς συνεχὴ αἰχμαλωσίαν;... Ἐπειδὴ ἐφονεύσατε τὸν Χριστόν, ἐπειδὴ ἀπλώσατε τὰ χέρια σας ἐναντίον τοῦ Δεσπότη, ἐπειδὴ ἐχύσατε τίμιον αἷμα, διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει δι' ἐσᾶς διόρθωσις, οὔτε συγχώρησις, οὔτε δικαιολογία. Διότι τότε μὲν τὰ κακουργήματά σας ἦσαν κατὰ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, τοῦ Μωϋσέως, τοῦ Ἡσαίου καὶ τοῦ Ἱερεμίου. Τότε ἂν καὶ ἐγένετο κάποια ἀσέβεια, παρὰ ταῦτα τὸ τόλμημά σας δὲν ἀπετέλει τὸ κορύφωμα τῶν κακῶν. Τώρα ὁμως ὅλα τὰ παλαιὰ κακουργήματα τὰ ἔχετε ξεπεράσει. Μὲ τὴν μανίαν σας ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ ἐξεπεράσατε κάθε εἶδος παραβάσεως, διὰ τοῦτο καὶ περισσότερο τιμωρεῖσθε τώρα. Ἐὰν αὐτὸ δὲν ἀποτελῇ τὴν αἰτίαν τῆς τωρινῆς ἀτιμώσεώς σας, διὰ ποῖον λόγον σᾶς ἠνείχετο τότε ὁ Θεός, ὅταν ἐφονεύσατε τὰ τέκνα σας, καὶ ὡς ἀποστρέφεται τώρα, ποῦ δὲν διαπράττετε παρόμοιον ἐγκλημα; Εἶναι ὀλοφάνερον **ὅτι μὲ τὸ νὰ φονεύσετε τὸν Χριστόν διεπράξατε πολὺ χειρότερον κακούργημα ἀπὸ κάθε παιδοκτονίαν καὶ κάθε ἄλλην παρανομίαν**»¹³.

Στὸν Η' «Κατὰ Ἰουδαίων» λόγο του (τελευταῖο κατὰ σειρά) ὁ ἱ. Χρυσόστομος τονίζει πὼς «μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἐξεδιώξαμεν τοὺς Ἰουδαίους, ἐξοπλίσαντες ἐναντίον τους τοὺς προφήτας»¹⁴.

Στὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ κ. Καραλή περὶ τοῦ ἀντισημιτισμοῦ τοῦ ἱ. Χρυσόστομου θὰ ἀντιπαραθέσουμε

καὶ τὰ ἐξῆς. Μήπως μὲ τὴ συλλογιστικὴ αὐτὴ, ἀντισημιτικὴ διάθεση δὲν ἐκφράζουν καὶ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου μας¹⁵ ὅταν ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους λέγει: «γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;», «γεννήματα ἐχιδνῶν, πὼς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες;», «ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν πὼς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γενένης;», «γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλῖς» (Ματθ. 3,7-12,34· 23,33· 12,39), «ὕμεις ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ» (Ἰωάν. 8, 44). Μήπως καὶ ὁ Κύριός μας καὶ οἱ Εὐαγγελιστές, ποῦ διασώζουν τοὺς λόγους του, Ἰουδαῖοι ὄντες, εἶναι ἀντισημίτες; Μὴ γένοιντο!

Ἀκόμη, εἶναι ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, ὁ Παῦλος, ποῦ γράφει: «Σεῖς, ἀδελφοί, ἀκολουθήσατε τὸ παράδειγμα τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ποῦ εἶναι στὴν Ἰουδαία, διότι πάθατε καὶ ἐσεῖς τὰ ἴδια ἀπὸ τοὺς ὁμοεθνεῖς σας καθὼς καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι καὶ τὸν Κύριο Ἰησοῦ σκότωσαν καὶ τοὺς δικούς τους προφήτας, καὶ ἐμᾶς καταδιώξαν καὶ στὸν Θεὸ εἶναι μισητοί, καὶ εἶναι ἐχθρικοὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, διότι μᾶς ἐμποδίζουν νὰ κηρύξομε στὰ ἔθνη γιὰ νὰ σωθοῦν, καὶ ἔτσι πάντοτε γεμίζουν τὸ μέτρο τῶν ἀμαρτιῶν τους. Ἐφθασε ὁμως ἐπὶ τέλος ἡ ὀργὴ ἐπάνω τους» (Α' Θεσ. 2, 14-16). Μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ χαρακτηρίσουμε καὶ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ὡς ἀντισημίτη γιὰ ὅσα γράφει κατὰ τῶν συμφυλετῶν του;

Ἄπ' ὅσα σημειώσαμε μέχρι τώρα καθίσταται φανερό ὅτι ὁ «ἀντισημιτισμὸς» τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἀποκύημα τῆς φαντασίας τοῦ κ. Καραλή.

* * *

Ὅσον ἀφορᾷ στὸν ἀντισημιτισμὸ τοῦ Λουθήρου καὶ τῶν ἄλλων «χριστιανῶν» Εὐρωπαϊῶν — τὸν ὁποῖο ἀναφέρει ὁ κ. Καραλῆς στὸ ἄρθρο του — ποῦ ἐφθασε μέχρι αὐτὴν τὴν γενεοκτονία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, κάθε ὀρθόδοξος Ἕλληνας τὸν καταδικάζει ἀπερίφραστα. Ὁ Ἕλληνισμὸς στὸ διάβα τῶν αἰῶνων εἶχε μιὰ μαρτυρικὴ πορεία. Κρουνοὶ ἑλληνικοῦ αἵματος χύθηκαν γιὰ τὴν ἐλευθερία μας τὴν ὁποῖα ἀπολαμβάνει τώρα καὶ ἡ Ἰουδαϊκὴ ἐν Ἑλλάδι κοινότητα. Οἱ Ἕλληνες εἶμαστε ἴσως ὁ μόνος λαὸς ποῦ μπορεῖ νὰ κατανόησει σὲ βάθος καὶ νὰ συμπαθήσει (μὲ τὴν ἀκριβὴ ἔννοια τῆς λέξης) τὸ δράμα ποῦ ὑπέστη ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, ἀφοῦ καὶ ἐμεῖς ἀντιμετωπίσαμε τέτοιες τραγωδίες καὶ διωγμοὺς ἀπὸ βάρβαρους γείτονές μας μὲ τίς «εὐλογίες» μάλιστα τῶν «χριστιανῶν» τῆς Δύσεως.

15. Ὁ κ. Καραλῆς φέρεται ἐμμέσως στὸ ἄρθρο του ὡς χριστιανός, λέγει λ.χ. «ὁ Κύριος ἡμῶν», «ἡ τιμημένη μητέρα τοῦ Κυρίου μας» — πάντως ὄχι Ὁρθόδοξος — γι' αὐτὸ παραθέτομε χωρὶα καὶ μέσα ἀπ' τὴν Καινὴ Διαθήκη.

13. Λόγος ΣΤ', 651 D-652 D, τόμ. 5, σσ. 44-45.

14. 647 D, τόμ. 5, σ. 77.

Ίουδαϊκός (άντορθόδοξος) άντιχριστιανισμός.

Τά γεγονότα πού διαδραματίστηκαν τὰ τελευταία χρόνια στο Πατριαρχείο Ίεροσολύμων μās δίνουν τὸ δικαίωμα ἔμεις οἱ Ἕλληνες νὰ διαμαρτυρόμαστε πλέον ἀπέναντι σὲ ἓνα ὀργανωμένο, ἔνδεχομένως, ἑβραϊκὸ σχέδιο ἐναντίον τοῦ Ὁρθόδοξου ἑλληνισμού. Ποιὰ ἦταν ὅμως αὐτὰ τὰ γεγονότα; Ἡ κατάληψη τοῦ κτιρίου τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ ὀμάδα φανατικῶν Ἑβραίων, λίγες μέρες μάλιστα ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἀναγνώριση τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τὴν τότε ἑλληνικὴ κυβέρνηση. Λίγο καιρὸ ἀργότερα ἑκκλησία τοῦ Πατριαρχείου ἰσοπεδώθηκε στὸ ὄρος τῶν ἑλαιῶν μὲ ἀπόφαση τῆς ἰσραηλιτικῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Σ' αὐτὰ ἀκολούθησε καὶ ἡ βεβήλωση καὶ καταστροφή τμήματος τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως πάλι ἀπὸ ὀμάδα φανατικῶν Ἑβραίων, τοὺς ὁποίους ἡ ἰσραηλιτικὴ ἀστυνομία χαρακτήρισε ὡς «τρελοὺς».

Τὴν ἰταμὴ αὐτὴ μεθοδευμένη πρόκληση κατήγγειλε ὁ Πατριάρχης Διόδωρος δηλώνοντας: «Εἶδαμε νὰ καταπατώνται, νὰ βεβηλώνονται τὰ δίκαια τοῦ Πατριαρχείου καὶ νὰ χλευάζεται ἡ Ἑλληνορθόδοξος Θρησκεία. Τὸ Πατριαρχεῖον, βεβαίως, ἀντέξε εἰς μεγαλύτερας δοκιμασίας. Εἶναι κομμάτι τῆς Ἑλλάδος, εἶναι Ἑλληνικόν, ἐργάζεται ὡς Ἑλληνικόν Πατριαρχεῖον καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐμερίαν τῆς Ἑλλάδος» (Ἐφημ. ΕΘΝΟΣ, φυλ. 8-5-90).

Ἄραγε αὐτὲς οἱ ἐνέργειες θὰ γίνονταν ἀπ' τὸ ἑβραϊκὸ κράτος εἰς βάρος τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἢ τῶν Προτεστάντων πού διαβιοῦν ἐκεῖ.

Ἄς μās καταδείξει ὁ κ. Καραλῆς κάποιες ἀντιστοιχίες ἐνέργειες ἐναντίον τοῦ Ἰουδαϊκοῦ στοιχείου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔμεις θὰ συμφωνήσουμε μαζί του ὅτι ὑπάρχει ὄντως ἀντισημιτισμὸς στὴν Ἑλλάδα.

Σχέσεις Ὁρθόδοξου Ἑλληνισμού καὶ Ἰουδαϊσμοῦ.

Στὸν Ἑλληνισμό ποτὲ δὲν ὑπῆρξε ἀντισημιτισμὸς. Οἱ σχέσεις Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν ἀγαθὲς καὶ εὐεργετικὲς γιὰ τὸν Ἰουδαϊσμὸ τῆς Ἑλλάδας. «Ὅταν οἱ Εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ ἐξεδήλωναν μὲ κάθε τρόπο τὸν ἀντισημιτισμὸ τους, πού ἔφθασε ἀκόμη καὶ στὴ γενοκτονία τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, στὴν Ἑλλάδα ὁ λαὸς αὐτὸς εἶχε ὅλη τὴν ἐλευθερία νὰ ἰδρῦει πάσης φύσεως θρησκευτικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ, κοινωνικὰ καὶ ὀικονομικὰ ἰδρύματα»¹⁶.

Στὸν Β' παγκόσμιο πόλεμο οἱ Ἕλληνες ἐξεδήλωσαν μὲ κάθε τρόπο τὴ συμπάθειά τους πρὸς τοὺς Ἑλληνοεβραίους ἀδελφούς τους, ὅπως τοὺς ὀνόμαζαν, τοὺς ὁποίους ἔκρυβαν στὰ σπίτια τους ἀκόμη καὶ μὲ

κίνδυνο τῆς ζωῆς τους. Τεράστια ἦταν τότε καὶ ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, τὸν ὁποῖο δίκαια ἀποκάλεσαν «νέο Ἡσαΐα τῆς Ἑλλάδος».

Ἄλλὰ καὶ σήμερα ἡ κατάσταση δὲν εἶναι διαφορετικὴ. Τοῦτο διαβεβαιώνουν δύο κορυφαῖοι ἐκπρόσωποι τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἰσραηλιτικῆς κοινότητος. Συγκεκριμένα ὁ ραβῖνος Ἰακώβ Ἀράρ σὲ ἐρώτηση τοῦ Γαλλικοῦ Πρακτορείου ἀν ὑπάρχει ἀντισημιτισμὸς στὴν Ἑλλάδα, ἀπάντησε: «δὲν πιστεύω ὅτι καλλιεργεῖται κλίμα ἀντισημιτισμοῦ στὴν Ἑλλάδα. Οὔτε ὅτι ὑπάρχουν προβλήματα στὶς σχέσεις μας... Τόσο ἐγὼ ὅσο καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ἑβραῖοι τῆς Ἑλλάδος χρωστάμε μεγάλη εὐγνωμοσύνη στοὺς Ἕλληνες γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀνθρωπιὰ πού ἔχουν δεῖξει ἀπέναντί μας» (Ἐφημ. ΕΘΝΟΣ, φ. 28ης Ἰανουαρίου 1995).

Ἐνδιαφέρουσα ἐν προκειμένῳ εἶναι καὶ ἡ δήλωση τοῦ προέδρου τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλλάδος Νισίμ Μαΐς ὅτι «Ἡ εἶδηση περὶ ἀντισημιτισμοῦ στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀπὸ κορυφῆς ἕως ὄντων λάθος. Μακάρι καὶ οἱ ἄλλες χώρες νὰ μās ἀντιμετώπιζαν ὅπως ἡ Ἑλλάδα» (Περιοδικὸ «Σύγχρονα θέματα», 51-53/1994).

* * *

Θὰ θέλαμε νὰ ὀλοκληρώσουμε τὸ παρὸν ἄρθρο μὲ μία διαπίστωση. Τὸν τελευταῖο καιρὸ πολὺς λόγος γίνεται γιὰ θρησκευτικὴ καταπίεση πού ὑφίστανται στὴν Ἑλλάδα κάποιες θρησκευτικὲς κοινότητες (μειονότητες) ἐκ μέρους τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ρωμαιοκαθολικοὶ, Προτεστάντες, Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, πάσης φύσεως θρησκείες καὶ αἰρέσεις διαβάλλουν στὴ διεθνή Κοινότητα τὴν Ἑλλάδα γιὰ παραβίαση τάχα τῆς θρησκευτικῆς τους ἐλευθερίας. Σ' αὐτοὺς ἔρχεται νὰ προστεθεῖ δειλὰ - δειλὰ καὶ ἡ διαμαρτυρία κάποιων ἑλληνοεβραίων περὶ κλίματος ἀντισημιτισμοῦ πού ὑποθάλπεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Θεωροῦμε ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ μεθοδευμένη κινητοποίηση δὲ γίνεται χωρὶς λόγο. Σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὴ δημιουργία ψευδῶν ἐντυπώσεων καὶ ἀρνητικοῦ κλίματος σὲ βάρος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, μὲ σκοπὸ τὴν μὴ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματοῦ στὶς νέες ταυτότητες καὶ τὴν ἐπιτάχυνση — μὲ τὴν αἰτιολογία τοῦ ἐκδημοκρατισμοῦ καὶ τῆς πλήρους θρησκευτικῆς ἐλευθερίας — τῶν διαδικασιῶν γιὰ τὸ χωρισμὸ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους.

Ἡ δημοσίευση τοῦ ἁρθρου «Χριστιανικὸς ἀντισημιτισμὸς» ἀπ' τὸ περιοδικὸ «ΧΡΟΝΙΚΑ» (Ὁργανο τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου), ὅπου ὁ συντάκτης του καταφέρεται κυρίως κατὰ τῆς Ὁρθόδοξης Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἐντάσσεται ἄραγε στὸν παραπάνω σκοπὸ;

Ὁ καιρὸς θὰ δεῖξει.

(Τέλος)

16. Μεθοδίου Γ. Φούγια, Μητροπ. Πισιδίας, «Ἑλληνισμὸς καὶ Ἰουδαϊσμός», Ἐκδόσεις ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ - Α. ΛΙΒΑΝΗ, Ἀθήνα 1995, σ. 216.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Σχολιασμός τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐλπιδοφόρου συναντήσεως

Καθ' ὃν χρόνον ἐπραγματοποιεῖτο ἐν Ρώμῃ ἡ μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας συνάντησις τῶν Προκαθημένων τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς νέας Ρώμης, τὸ παρὸν διπλοῦν τεύχος τῆς «Ἐκκλησίας» (τοῦ μηνὸς Αὐγούστου), ὡς καὶ τὸ προηγούμενον τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, ἦτο σχεδὸν ἔτοιμον πρὸς ἐκτύπωσιν εἰς τὸ Τυπογραφεῖον τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας», δοθέντος ὅτι τοῦτο μετ' ὀλίγον θὰ ἐκλειεν ἐπὶ ἓνα μῆνα ἔνεκα τῶν θερινῶν διακοπῶν. Ἀλλὰ, διὰ νὰ μὴ ἀναμένωμεν τὸν Σεπτέμβριον πρὸς παρουσίαν καθυστερημένου σχολιασμοῦ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συναντήσεως, ἡ ὁποία ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐγένετο κατ' ἐπανάληψιν τόσον δημοσία ὅσον καὶ κατ' ἰδίαν, ἃς ἐπιτραπῆ νὰ ἀφιερῶσωμεν ἐν σπουδῇ πάσας τὰς στήλας τῶν Παρατηρήσεων καὶ Σχολίων τοῦ παρόντος τεύχους, διὰ νὰ ἐπισημάνωμεν ἐγκαίρως πτυχάς τινας τῆς συναντήσεως ταύτης, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐπανέλθωμεν βραδύτερον εἰς τὰ ἐν Ρώμῃ ἐκτυλιχθέντα, τὰ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ συζητῶνται ἢ θὰ μνημονεύονται ἐπὶ μῆνας ἢ ἐπὶ ἔτη ἢ καὶ ἔσαεῖ. Ἡ ἐκ τοῦ Τυπογραφείου χρονικὴ πίεσις δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἀναμονὴν τῆς εἰς τὸ περιοδικὸν ἀποστολῆς τῶν ἐπισήμων ἀνακοινωθέντων καὶ κειμένων τῶν λόγων. Διὰ τοῦτο ἠναγκάσθημεν ἀφ' ἑνὸς νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰς εἰδήσεις, αἱ ὁποῖαι μετεδόθησαν διὰ τοῦ Τύπου καὶ τῆς Τηλεοράσεως, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ κρατήσωμεν μεθ' ὑπομονῆς σημειώσεις διὰ χρήσεως «βιντεοκασέτας», ἡ ὁποία ἀπετύπωσε τὰ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου (29ην Ἰουνίου) ἐντὸς τῆς ἐν Ρώμῃ Βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Πέτρου τελεσθέντα, ὀφθέντα, ψαλέντα καὶ ἀκουσθέντα, τὰ ὁποῖα ἦσαν καὶ ἡ κορύφωσις τῶν δημοσίων προβληθεισῶν πτυχῶν τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐλπιδοφόρου συναντήσεως.

«Θεόπεμπτη ἀποστολῆ»

Ὡς ἀνεγράφη εἰς τὸν Τύπον, ὁ χαρισματικὸς Ἡγέτης τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Γέρον κ. Ἰάκωβος ἐχαρακτήρισε τὴν ἐν Ρώμῃ συνάντησιν τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου Β' μετὰ τοῦ ἀ-

δελφικῶς ἐπισκεψαμένου αὐτὸν Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου ὡς «θεόπεμπτη ἀποστολῆ», προάγουσαν τὴν παγ-
χριστιανικὴν ἐνότητα καὶ τὴν πανανθρωπίνην εἰρήνην. Δι' αὐτὸ ὁ Σεβ. Ἁγιος Ἀμερικῆς προσέθεσεν ἐν τῇ σχετικῇ ἐπιστολῇ του: «Μὲ ὅλη μου τὴ δύναμη, πίστη καὶ ψυχὴ προσεύχομαι ἡ συνάντησις αὐτὴ νὰ ὁλοκληρωθῆ μετὰ τὴν θριαμβευτικὴ ἀνακοίνωσιν πὺς ἡ Χριστιανοσύνη εἶναι μία, ἔτοιμη νὰ ὑπηρετήσῃ ὄχι μόνον τοὺς ἀνθρώπους στὴ Βοσνία, ἀλλὰ σὲ ὅλοκληρο τὸν κόσμον, γιὰτὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀνήκουν ὁ ἓνας στὸν ἄλλο καὶ πρέπει νὰ γίνῃ δυνατὸ νὰ συζοῦν ἀρμονικὰ καὶ μετ' εἰρήνης». (Ἐφημ. «Τὰ Νέα», 29 Ἰουνίου 1995).

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἐκινήθη ἀκριβῶς ἡ ἱστορικὴ κοινὴ δήλωσις τοῦ Πάπα καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τὴν ὁποῖαν ὑπέγραψαν μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐν Βατικανῷ συνομιλιῶν αὐτῶν καὶ τὴν ὁποῖαν ἰδιαίτερος μνημονεύουν τὰ Πρακτορεῖα Εἰδήσεων. Κατὰ τὴν δήλωσιν ταύτην, Ὁρθόδοξοι καὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ πρέπει νὰ συνεργασθοῦν πρὸς διεύρυνσιν τῶν ὁρίων τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς χώρας πρὸς ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης (ιδίως ἐν τῇ πρώτῃ Γιουγκοσλαβία καὶ ἐν ταῖς περιοχαῖς, ἐν ταῖς ὁποῖαις ὑπάρχουν πολιτικαὶ καὶ ἐθνικαὶ συγκρούσεις) πρὸς συνετὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συγκρούσεως μετ' ἄλλων Ἐκκλησιῶν πρὸς ὁργάνωσιν κοινῆς προσκνηματικῆς πορείας πρὸς τὸ Ἰωβηλαῖον ἔτος 2000 καὶ πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς συνεχίσεως τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν διαφορετικῶν Θρησκειῶν, ιδίως τῶν μονοθεϊστικῶν.

Εἰλικρινῆς ἐν ἀγάπῃ προβολὴ τῶν πνευματικῶν προϋποθέσεων τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ δοθῇ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα: Τί ἐπετεύχθη ἐν Ρώμῃ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος μετὰ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν; Ὁ ἴδιος ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, εἰς συγκαταστάσας τὴν αἰσιοδοξίαν δηλώσεις Αὐτοῦ πρὸς δημοσιογράφους κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐπισκέψεώς Του εἰς

τὸν Πάπαν, εἶχεν ἐπισημάνει, ὅτι —παρὰ τὴν ὑπαρξιν λίαν θετικοῦ καὶ εὐνοϊκοῦ κλίματος— δὲν ἀναμένονται ἀμέσως θεαματικὰ ἀποτελέσματα. Ἄλλ' ὅμως ἡ ἐν Ρώμῃ δημιουργηθεῖσα ἀτμόσφαιρα καὶ ἀδελφικὴ τῶ ὄντι ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιαστικῶν Ἡγετῶν ὑπερέβη πάσαν προσδοκίαν. Δὲν εἶχομεν μὲν θεαματικὰ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀποτελέσματα, ἀλλ' ὅμως ἐγένετο σημαντικὴ ἀναθέρμανσις εἰς τὰς σχέσεις τῆς ἐν εἰλικρινεῖα ἀγάπης καὶ διὰ πρώτην φορὰν ἐν αὐτῷ τῶ κέντρῳ τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ καὶ δὴ ἐν αὐτῇ τῇ Βασιλικῇ τοῦ Ἁγίου Πέτρου παρουσιάσθησαν μετὰ βαθυτάτης θεολογικῆς θεμελιώσεως καὶ κρυσταλλίνης διαυγείας —ὑπὸ τοῦ Προκαθημένου τῆς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ Ἐκκλησίας τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων— αἱ ἀπαραίτητοι πνευματικαὶ προϋποθέσεις τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἄρσεως τῶν κυρίων ἐμποδίων, τὰ ὅποια ἐπιπροσθοῦν εἰς τὴν ἐπανένωσιν τῶν δύο κεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων Ἐκκλησιῶν.

Τὸ ζήτημα τῆς Οὐνίας

Συμφώνως πρὸς τὰ διὰ τοῦ Τύπου μεταδοθέντα, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην συνάντησίν του μετὰ τοῦ Πάπα, ἐπεσήμανε μετ' εἰλικρινείας, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἡγεμονιστικὴ καὶ «πατερναλιστικὴ» συμπεριφορὰ τοῦ Βατικανοῦ ἐναντι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὅποια, ἐπὶ πλέον, ἐν τῇ προσφάτῳ παπικῇ ἐγκυκλίῳ *Orientalis Lumen* ἐξομοιοῦνται, ὡς μὴ ὄφελε, πρὸς πάσας τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς Οὐνιτικὰς Ἐκκλησίας, αἱ ὅποια, —παρὰ τὰς περὶ Οὐνίας διακηρύξεις ἐν *Freising* (1990), ἀκόμη καὶ ἐν *Balamond* (1993)—, ἐνθαρρύνονται ὑπὸ τοῦ Βατικανοῦ πρὸς περαιτέρω ἀνθρῶν, καρποφορίαν καὶ πρόοδον. (Ὑπενθυμίζομεν τὸν ἐτοιμαζόμενον πανηγυρικὸν ἐορτασμὸν τῆς 400ετηρίδος τῆς ἐπιβολῆς τῆς Οὐνίας εἰς τὴν Πολωνίαν).

Ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καταδικάζων τὸ ἐκκλησιολογικῶς ἐκρυθμὸν καὶ οὐχὶ κανονικὸν καθεστῶς τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐτόνισεν ὅτι «δὲν ἐξετιμήθη δεόντως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ἡ ἐπιείκεια, τὴν ὅποιαν ἔδειξαν οἱ Ὁρθόδοξοι εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς Οὐνίας».

Ὡς ἔχει τονισθῆ ἐν σειρᾷ ἄρθρων τῆς «Ἐκκλησίας», ὁ Οὐνιτισμὸς ἔχει τὴν γενεσιουργὸν

αἰτίαν του ἐν τῇ Παποκεντρικῇ Ἐκκλησιολογίᾳ, ἣτις καὶ ὑπὸ διακεκριμένων ρωμαιοκαθολικῶν κατακρίνεται ὡς ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν Ἐκκλησιολογίαν τῆς Κοινωνίας τῶν «ἀδελφῶν» Ἐκκλησιῶν, ἡ ὅποια Κοινωνία πρέπει νὰ ἔχῃ αὐτονοήτως ὡς προϋπόθεσιν τὴν ἰδίαν πίστιν.

Τὸ ζήτημα τοῦ παπικοῦ πρωτείου

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ παπικὸν πρωτεῖον, πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Πάπας προέβαλεν αὐτὸ ἐκ νέου, εἴτε κατὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ὁμιλίαν του, ἣτις ἀνεφέρθη εἰς τὰ σχετικὰ χωρία τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς τῆς ἡμέρας (Ματθ. 1στ' 13-19), εἴτε χορηγήσας τὸ —ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ ὠμοφόριον— *rallium* εἰς πολλοὺς νέους Ἀρχιεπισκόπους, ὡς σύμβολον τῆς ἀμέσου ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἐξ αὐτοῦ ὡς ὑπερπιοκόπου, ἰσταμένου ὑπεράνω πάσης τῆς Ἐκκλησίας.

Παρὰ ταῦτα, πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ ὁμιλία του προέβαλε τὸ πρωτεῖον κατὰ τρόπον σεμνὸν καὶ λίαν μεμετρημένον, ἀποπειρωμένη νὰ ἀναγάγῃ τὴν σκέψιν τῶν ἀκροατῶν εἰς τὰ ἰσχύοντα ἐν τῇ ἀδιαίρετῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς πρώτης χριστιανικῆς χιλιετίας.

Ἡ δημιουργηθεῖσα εἰς τὸν γράφοντα προσωπικὴ ἐντύπωσις ἦτο ὅτι ὁ Πάπας ἤθελε μὲν νὰ ἰκανοποιήσῃ τοὺς Ὁρθοδόξους προσπαθῶν νὰ ἑναρμονίσῃ τὴν περὶ πρωτείου ρωμαιοκαθολικὴν διδασκαλίαν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἀποψιν περὶ πρωτείου τιμῆς, ἀλλ' ἐξ ἄλλου —ἐκ πιθανοῦ φόβου μήπως θεωρηθῆ ἀπιστῶν πρὸς τὴν μακροαῖωνα σχετικὴν παράδοσιν τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς «Ἁγίας Ἐδρας»— ὠμίλησεν ἐν σπουδῇ ἀορίστως περὶ τοῦ «μυστηρίου» τοῦ εἰδικοῦ πρωτείου τοῦ Ἁπ. Πέτρου καὶ τῆς ἡγετικῆς θέσεως αὐτοῦ ἐν τῷ κύκλῳ τῶν Ἀποστόλων, οἵτινες ὅμως, ὡς ἐτόνισε, ἔλαβον πάντες ἐκ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἐξουσίαν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν.

Δὲν εἴμεθα καρδιογνώσταί, ἵνα γνωρίζωμεν τὰ ἐσωτερικὰ σκιρτήματα τῆς καρδίας τοῦ Ποντίφηκος, ὁ ὁποῖος μετὰ προφανοῦς ἐσωτερικῆς συμμετοχῆς καὶ συγκινήσεως, ἣτις ἀπεικονίζετο εἰς τὴν ἐκφρασιν τοῦ προσώπου του, παρηκολούθει τοὺς λόγους τοῦ ἀποστολικοῦ ἀναγνώσματος, οἱ ὅποιοι ἀναμφιβόλως ἐκάλουν καὶ αὐτὸν νὰ ἐπαναλάβῃ μετὰ τοῦ Ἁπ. Παύλου: «Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι..., τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσασαι..., λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος...» (Β' Τιμ. δ' 6-8). Ὁ Θεός,

ὅστις ἀναγινώσκει τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς καρδίας μας, γνωρίζει τὴν τυχὸν ἀθωότητα ἢ τὸν βαθμὸν τῆς τυχὸν προσωπικῆς ἐνοχῆς διὰ τὰ — ἐνδεχομένως ἐνεκα τῶν ἐπιπτώσεων τοῦ «προτείου» — διαδραματιζόμενα ἢ τεκταινόμενα ἐν περιοχαῖς τῆς πρώην Γιουγκοσλαβίας. Ἡ εὐχὴ ἡμῶν εἶναι, ὅπως ἡ συνάντησις τῶν δύο Ἐκκλησιαστικῶν Ἑγετῶν ἐν Ρώμῃ σημάνη τὴν ἀπαρχὴν διαδικασιῶν πρὸς ἀναθεώρησιν — οὐ μόνον ἐν λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πράξει — τοῦ παπικοῦ προτείου κατὰ τρόπον σύμφωνον πρὸς τὴν πράξιν τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης Ἐκκλησίας.

«Πρωτεῖον μεταξὺ διακονιῶν»

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του, ἡ ὁποία ἐγένετο μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Πάπα τελεσθεῖσαν Θεῖαν Λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἀναφερόμενος προφανῶς εἰς τὸ πνευματικῶς ἀπαράδεκτον τοῦ παπικοῦ προτείου ἐξουσίας, προέβαλε κατὰ βαθυστόχαστον καὶ μνημειώδη τρόπον τὴν δεοντολογίαν τῆς ἐναρμονίσεως τῆς ὁμολογίας τῶν χειλέων, τοῦ βαθυτέρου φρονήματος, τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ἀδιαλείπτου μετανοίας. Οὕτως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ Παναγιώτατος, ἀναφερόμενος εἰς τὴν εὐαγγελικὴν περικοπήν (Ματθ. 10' 13-19) καὶ ἐπισημαίνων τὴν διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἀπ. Πέτρου γενομένην ὁμολογίαν τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἐτάνισεν, ὅτι εἶναι «κεφάλαιον τῆς ἀπαξ παραδοθείσης πίστεως τὸ ἀποστολικόν: "ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα" (Β' Κορ. 8' 13)». Ἡ διακήρυξις αὕτη δὲν εἶναι «ρητορικὴ ἀνταρέσκεια», ἀλλὰ «νόμος ζωῆς καὶ μέτρον ἀληθείας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ».

Διὰ τοῦτο, ὡς προσέθεσεν ὁ Παναγιώτατος, εἶναι «εὐλογον καὶ πρέπον, ὅπως... ἀνακαλέσωμεν οὐχὶ ἀπλῶς εἰς τὴν μνήμην, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὰς συνειδήσεις ἡμῶν καὶ πάντων τῶν περὶ ἡμᾶς, τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μακρᾶν, τὴν ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς οὐσίας τῆς πίστεως ἐπιβαλλομένην ἄρρηκτον ἐνότητα μεταξὺ τῆς ὁμολογίας τῶν χειλέων καὶ τοῦ βαθυτέρου φρονήματος. Εἰς τοῦτο ἄλλωστε μᾶς καλεῖ τὸ εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα περὶ τῆς ὁμολογίας τοῦ Πέτρου ἐν Καισαρείᾳ τῇ Φιλίππου». Διὰ «τὸ μεταξὺ τῶν Ἀποστόλων ζητούμενον πρωτεῖον», τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ προσδιορίσῃ «ἡ ἐξηγητικὴ ἢ ἡ ἀντιρρητικὴ θεολογία», «σήμερον εὐτυχῶς, — προσθέ-

τει ὁ Οἰκ. Πατριάρχης —, ἔχομεν φθάσει σὺν Θεῷ διὰ θλίψεων πολλῶν καὶ ταπεινώσεων ἰσασθῆναι εἰς τὴν ὠριμότητα τῆς ἀληθοῦς ἀποστολικῆς συνειδήσεως, δηλαδὴ νὰ ζητῶμεν πρωτεῖον οὐχὶ μεταξὺ προσώπων, ἀλλὰ μεταξὺ διακονιῶν... Σήμερον λοιπὸν μανθάνομεν ἐκ νέου ὅτι πρώτη καὶ βασιλὶς μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἡ μόνη δυναμένη ἀληθῶς νὰ σώσῃ τὸν κόσμον εἶναι ἡ ταπεινώσις καὶ ἡ μετάνοια». Ὁθεν «δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πιστεύωμεν καὶ νὰ ὁμολογῶμεν ἀληθῶς "Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς", συγχρόνως δὲ νὰ ἐπιζητῶμεν ἄλλας κυριότητας καὶ ἄλλην δόξαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Διὰ τοῦτο χρειάζεται ὄντως μεγάλη ταπεινώσις καὶ συνεχῆς μετάνοια ποιμαίνοντων καὶ ποιμαινομένων».

Ἐνάγκη αὐτοκριτικῆς, ἀδιαλείπτου μετανοίας καὶ κενωτικοῦ ἤθους

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὑπεγράμμισεν, ὅτι «τὸ φρόνημα τοῦ κόσμου τούτου δὲν ἐκρίζοῦται καὶ δὲν κενοῦται εὐκόλως, οὔτε ἀκόμη μεταξὺ τῶν πιστῶν...». «Ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κείται» (Α' Ἰωάν. 19). Ἐπομένως κατὰ τὸν ἀδιάφυστον λόγον τοῦ Κυρίου, «τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεθῆναι εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ» (Μαρκ. 9' 29). Δι' αὐτό, ὡς προσέθεσεν ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, «μόνον ὑπὸ τοιαύτας πνευματικὰς συντεταγμένας σώζεται ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ἡ ἀκεραιότης τῆς πίστεως καὶ τότε μόνον δύναται ἡ πίστις ἡμῶν νὰ ὁμολογῆται ἀληθῶς καὶ νὰ γεραίρῃται ὡς ἡ δύναμις ἢ νικήσασα τὸν κόσμον». Ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις ἀποφεύγομεν τὸν «ἀφόρητον φαρισαισμὸν» καὶ «τὸν περὶ τὰ ἔργα καὶ τὴν πίστιν θεολογικὸν προβληματισμὸν ὡς στειρὰν ἀκαδημαϊκὴν ἀδολοσχίαν».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Οἰκ. Πατριάρχης προσέθεσε τὰ ἑξῆς: «Ταῦτα ὅμως λέγοντες, Ἄγιώτατε, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί, οὐδόλως ἐπιθυμοῦμεν νὰ διαταράξωμεν τὴν κατάνυξιν τῆς παρούσης ἀγγελικῆς ὥρας. Μᾶλλον ἐπιζητοῦμεν νὰ δηλώσωμεν ἐπισήμως τὴν πεποιθήσιν ἡμῶν διὰ τὴν ἀνάγκην αὐτοκριτικῆς καὶ ἀδιαλείπτου μετανοίας εἰς ὁλόκληρον τὸν χριστιανικὸν κόσμον τοῦ παρόντος, ἐν εἰλικρινείᾳ καὶ μετὰ φόβου Θεοῦ. Πρώτον ὅμως ζητούμενον κατὰ τὴν αὐτοκριτικὴν καὶ μετάνοιαν τῶν Χριστιανῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτελῇ τὸ τίς ἐπταίσει πρῶτος καὶ

τίς ὑστερον ἢ τίς περισσότερον καὶ τίς ὀλιγώτερον. Τοῦτο θὰ ἦτο στενόψυχος κοσμικὸς ἐτασμός, τὸν ὁποῖον ἀκόμη καὶ οἱ προχριστιανικοὶ φιλοσοφικοὶ θιάσοι τῶν Ἑλλήνων εἶχον θεωρήσει κατώτερον τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου. Τὸ θεμελιῶδες λοιπὸν ἐρώτημα δι' ἡμᾶς εἶναι τὸ πῶς διακονοῦντες τὸν συνάνθρωπον θὰ σώσωμεν αὐτὸν καὶ πῶς μόνον μετ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ θὰ ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς σωτηρίας».

Περαίνων τὴν ὁμιλίαν Του ὁ Πατριάρχης τοῦ Γένους προσέθεσε χαρακτηριστικῶς: «Μόνον ὅταν τὸ πρωτεῖον τοῦ κενωτικοῦ ἤθους ἐπικρατήσῃ πειστικῶς ἐν τῇ ἱστορικῇ Ἐκκλησίᾳ, τότε ὄχι μόνον τὴν πολυπλόητον περὶ τὴν πίστιν ἐνόητα θὰ ἀποκαταστήσωμεν εὐχερῶς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦδε θὰ ἀξιωθῶμεν νὰ δοκιμάσωμεν ὅσα ἢ Ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐπηγγέλθη τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Κύριον, ἦτοι καινὴν γῆν καὶ καινὸν οὐρανόν. Ἀμήν».

Τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ τὸ Filioque

Τὸ ζήτημα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως ἐθίγη ὑπὸ τῆς μνημονευθείσης ὁμιλίας τοῦ Πάπα κατὰ τρόπον ἐλπιδοφόρον, δοθέντος ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ὑπεγράμμισεν ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Α' καὶ Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (Νικαίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως) ὀλοκληρωθὲν Σύμβολον τῆς Πίστεως εἶναι τὸ μόνον Σύμβολον, διὰ τῶν λόγων τοῦ ὁποῖου ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ὁμολογῇ τὴν πίστιν τῆς. Σημειωτέον, ὅτι τὸ Σύμβολον τοῦτο (ἄνευ τῆς προσθήκης τοῦ Filioque) ἀπηγγέλθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ἐνῶ ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β' εἰς χαμηλότερον τόνον ἀπήγγελλε τὸ αὐτὸ ἑλληνικὸν κείμενον.

Ἡ οἰκουμενικὴ σημασία τοῦ Συμβόλου αὐτοῦ ἐξήρθη ἰδιαίτερως ἐν τῷ «Πέμπτῳ Παγκοσμίῳ Συνεδρίῳ Πίστεως καὶ Τάξεως» (ἐν Santiago de Compostela Ἰσπανίας), τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισε νὰ συνεχισθῇ καὶ ἐνισχυθῇ ἢ προσπάθεια τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» πρὸς ἐπίτευξιν κοινῆς ὑπὸ πάντων τῶν Χριστιανῶν ὁμολογίας τῆς Ἀποστολικῆς πίστεως διὰ τῆς χρήσεως τοῦ Συμβόλου Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν προσθήκην τοῦ Filioque εἰς τὸ λατινικὸν Credo, ὁ Ποντίφηξ κατὰ διαλλακτικὸν τρόπον εἶπεν, ὅτι θεολογικαὶ ἐπιτροπαὶ μελετοῦν τὸ ζήτημα πρὸς ἄρσιν τῆς σχε-

τικῆς παρεξηγήσεως, ἥτις βαρύνει τὰς σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ πρὸς προβολὴν κοινῆς Τριαδολογίας καὶ Πνευματολογίας.

Ἱστορικὸν γεγονός, ὅπερ γεννᾷ ἐλπίδας

Ὁ χώρος καὶ ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ἐπισημανοῦσαν πάντων τῶν λόγων, περιστατικῶν καὶ στιγμιοτύπων, τὰ ὁποῖα ἐγέναν μέχρι τοῦδε γνωστὰ ἐκ τῆς συναντήσεως τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὰ τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου Β'. Πρόκειται τῷ ὄντι περὶ ἱστορικοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖον, παρὰ τὴν ἐκ τοῦ προσφάτου παρελθόντος πείραν περὶ τοῦ ὅτι οἱ φιλενωτικοὶ λόγοι τοῦ Βατικανοῦ δὲν συμβαδίζουν πρὸς τὰς ἐνεργείας του, γεννᾷ ἐλπίδας διὰ τὸ ὅτι θὰ ἐπικρατήσῃ τελικῶς πνεῦμα μετανοίας καὶ ταπεινώσεως, διὰ νὰ καταστή δυνατὴ ἢ ἐν εἰλικρινεῖᾳ ἀναζήτησις καὶ ὀργάνωσις τρόπων συντόνου καὶ καρποφόρου προσπαθείας πρὸς κατεδάφισιν τοῦ χωρίζοντος τὰς δύο Ἐκκλησίας «τείχους τοῦ αἰσχύους». Ὡς ἐσημειώθη ὑπὸ τοῦ συναδέλφου κ. Β. Φειδᾶ, ἡ ἱστορικὴ συνάντησις τῶν δύο Προκαθημένων «ἀνοίγει μία νέα ἐποχὴ στὶς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, οἱ ὁποῖες ἔχουν τραυματισθεῖ ἀπὸ τὴν ὑποκρισία καὶ τὴν καχυποψία μιᾶς ὀλόκληρης χιλιετίας» (Ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 2 Ἰουλίου 1995).

Πρὸς τὴν νέαν ταύτην ἐποχὴν μᾶς καλοῦν τὸ λυκανγὲς τῆς τρίτης χριστιανικῆς χιλιετίας καὶ τὰ ἀποκαλυπτικὰ μηνύματα τῶν καιρῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι μενετοί. Ὅθεν ὑπάρχουν «μεγάλα περιθώρια αἰσιοδοξίας γιὰ θετικότερα καὶ ταχύτερα βήματα προσεγγίσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν» (αὐτόθι).

Πρέπει πάντοτε νὰ πιστεύωμεν καὶ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πνοὴ τοῦ Παρακλήτου εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργήσουν ὑπεράνω τῶν ὑπαρχουσῶν πραγματικότητων νέας ἀπροβλέπτους δυνατότητας.

Ε. Δ. Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίεράς Σύνοδος τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος

Τὴν Τρίτην 6ην Ἰουνίου τὴν Ἀρχιεπιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπισκέφθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζυμπάμπου κ. Χρυσόστομος (Πατριαρχ. Ἀλεξανδρείας).

—Τὴν Τρίτην 6ην Ἰουνίου ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱ. Συνόδου συνητήθη ἡ δι' ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. καταρτισθεῖσα Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν μελέτην τοῦ θέματος ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος μετ' ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμονος, Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Κυρίλλου καὶ Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπάλαιας κ. Νεκταρίου μεθ' ὧν ἔσχε τὰς σχετικὰς διαβουλεύσεις.

—Τὴν Τετάρτην 7ην Ἰουνίου τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεὶμ ἐπισκέφθη ὁ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημῶν Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Παρθένιος.

—Τὴν Ἀρχιεπιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπισκέφθη τὴν Πέμπτην 8 Ἰουνίου ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Κανώπου κ. Φιλήμων (Πατριαρχεῖου Ἀλεξανδρείας).

Ἐσαύτην τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν Ἀρχιεπιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπισκέφθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Εἰρηναῖος (Ἐκκλησίας Κρήτης).

—Τὴν Τρίτην 13ην Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεὶμ προήδρευσε τῶν κατὰ μῆνα τακτικῶν ἐργασιῶν τῆς Δ.Ι.Σ.

—Τὴν Παρασκευὴν 16ην Ἰουνίου τὴν Ἀρχιεπιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπισκέφθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κένυας καὶ Εἰρηνοπόλεως κ. Εἰρηναῖος (Πατριαρχεῖου Ἀλεξανδρείας).

—Τὴν Τετάρτην 21ην Ἰουνίου τὴν Ἀρχιεπιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπισκέφθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Ἰάκωβος (Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου).

(Ἐκ τῆς Ἀρχιεπιγραμματείας τῆς Ἱ. Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Τῆς Τρίτης 13 Ἰουνίου 1995

Συνήλθε ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος. Τελέστηκε τρισάγιο πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ αἰοδύμου Μητροπολίτη Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. Νικοδήμου, καὶ ἔγινε δεκτὴ «γιὰ λόγους γήρατος καὶ ἀσθενείας» ἡ ὑποβληθεῖσα ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἐλασσάνος κ. Σεβαστιανὸν παραίτησις. Ὁ Μακ. Πρόεδρος ἀναφέρθηκε μετ' ἐπαινετικὰ σχόλια στὴν μακρόχρονη προσφορὰ τοῦ Σεβ. πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοῦ ἐκφράσθηκε ἡ εὐαρέσκειά τῆς Ἱεράς Συνόδου. Μεταξὺ ἄλλων, ἀποφασίσθησαν τὰ ἑξῆς:

1. Μετὰ ἀπὸ εἰσήγησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Λαγκαδά κ. Σπυρίδωνος, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπορρίπτει τὰ «ἀναστενάγια» ὡς κατάλοιπα προχριστιανικῶν εἰδωλολατρικῶν τελετουργιῶν, ἐμμένονσα σὲ παλαιότερη ἀπόφασί Της.

2. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἤδη ἀνακηρύξει ὡς «Ἱερὸ χῶρο» τὰ Μετέωρα. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπορρίπτει ὅποιαδήποτε πρωτοβουλία ἐκεῖ ἢ ὅπου ἄλλου στὸν ἐλλαδικὸ χῶρο, ποῦ ξεπερνᾷ τὰ ὅρια τῶν κατὰ τοὺς Νόμους καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες δικαιοδοσιῶν τῶν Ἱ. Μονῶν.

3. Θὰ ζητηθεῖ ἀπὸ τὴν Πολιτεία ἡ συμμετοχὴ καὶ πάλι ἐκπροσώπου τῆς στὸ Ἐθνικὸ Ραδιοτηλεοπτικὸ Συμβούλιο καὶ τὸ σχέδιο Νόμου, ποῦ ἐτοιμάζεται, πρὸς ἐνημέρωσίν Της.

4. Σχετικὰ μετὰ τὴν μεταφορὰ ἱερῶν κειμηλίων καὶ λειψάνων γιὰ προσκύνησιν ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, θὰ λαμβάνονται σχετικὲς ἀποφάσεις ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο, στὴν ὁποία πρέπει νὰ ἀπευθύνονται οἱ Ἱ. Μητροπόλεις.

5. Θὰ ὀργανωθεῖ τριήμερο Διορθόδοξο Ποιμαντικὸ Σεμινάριο στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας γιὰ τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στὶς φυλακές. Τὸ Σεμινάριο θὰ ὀργανωθεῖ ἀπὸ τὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου σὲ συνεργασία μετὰ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Τιμόθεο καὶ τὴν Πανευρωπαϊκὴ Ἐνωση, στὴν Κεντρικὴ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ὁποίας, ποῦ συνήλθε στὴν Οὐψάλα τῆς Σουηδίας, ὁ Σεβ. ὑπέβαλε ἔκθεσιν γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν Ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας στὶς φυλακὲς τῆς Εὐρώπης. Στόχοι τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ, στὸ ὁποῖο θὰ λάβουν μέρος ἐκπρόσωποι ἀπὸ τὶς Ὀρθόδοξες χώρες τῶν Βαλκανίων, τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ὑπερκαννασίας, εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἐξειδίκευσις κληρικῶν γιὰ τὴν ἐξεύρεσιν προσφῶρων μέσων, ὥστε νὰ γίνεταί καλύτερα ἡ ποιμαντικὴ ἐργασία τῆς Ἐκκλησίας στὶς Φυλακές.

(Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου)

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

17.000.000 δρχ. ἐστάλησαν ἀπὸ τὸ γενικὸ Φιλόπτωχο ταμεῖο τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν στοὺς σεισμόπληκτους τῶν Νομῶν Κοζάνης καὶ Γρεβενῶν ὕστερα ἀπὸ ἐντολὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεὶμ.

—783 φιάλες αἶμα προσέφεραν 16 ἐνορίες τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὕστερα ἀπὸ ἐθελοντικὴ αἰμοδοσία ποῦ ἔγινε ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον μέχρι τὸν Μάιον στὶς πρὸ πάντων ἐνορίες. Δῶστε αἶμα - δῶστε ζωὴ εἶναι τὸ σύνθημα γι' αὐτὴ τὴν ἀνθρωπιστικὴν προσφορὰ.

—Ἡ τεράστια προσφορὰ τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλγαγμένης εἶναι γνωστὴ ἀπὸ πολλῶν δεκαετιῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ προσφορὰ αὐτὴ τοῦ Ὁρφανοτροφείου δὲν σταματᾷ τοὺς θερινοὺς μῆνες οἱ ὁποῖοι εἶναι περίοδος διακοπῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1986 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεὶμ ἀπεδέχθη παράκλησιν τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ καὶ παραχωροῦνται αἱ ἐγκαταστάσεις τοῦ

Ίδρύματος δια τήν φιλοξενίαν παιδιών άποδήμων Έλλήνων από Άμερικη - Καναδά - Αυστραλία - Άνατ. και Δυτική Εύρώπη, Άσία και Άφρική.

Τό Όρφανοτροφείον προσφέρει πάσας τās έγκαταστάσεις του ή δέ Γενική Γραμματεία καλύπτει τās δαπάνας φιλοξενίας. Από τό 1986 έχουν άπολαύσει τήν ζεστασιά τής φιλοξενίας, τήν ώραία θάλασσα τής Βουλιαγμένης και όλην τήν αγάπην τής έλληνικής ψυχής 1.700 παιδιά.

Έφέτος σέ 3 περιόδους από 20/6 έως 30/8 θά φιλοξενηθούν με τīs εύλογίες του Μακαριωτάτου και τήν ύψηλήν έπιστασίαν του Διοικητικού Συμβουλίου του Όρφανοτροφείου 350 παιδιά στη ζεστή αυτή άγκαλιά τής Έκκλησίας τών Άθηνών με τήν άμεση έποπτεία, εύθύνη και μέριμνα τής Γενικής Γραμματείας Άποδήμου Έλληνισμού.

Έπίσης με έντολή του Μακαριωτάτου θά φιλοξενηθούν και φέτος τό καλοκαίρι, όπως και πέρυσι, παιδιά από τή Σερβία, στο Έρεό Ήσυχαστήριο τής Ήρας Άρχιεπισκοπής στο Μήλεσι (π. Πορφύριου).

Ίερά Μητρόπολις Δράμας

Ίερατικό Συνέδριο (21-23 Μαΐου)

Τό κύριο θέμα έφέτος ήταν: «ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ».

Πρώτος εισηγητής ήταν ό Μητροπολίτης που σαν όλοκληρωμένος και έμπειρος πνευματικός άνθρωπος έδωσε τό περιγράμμα του όλου συνεδρίου και του σκοπού του.

Δεύτερος εισηγητής ήταν ό καθηγητής τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, κοινωνιολόγος και μαθηματικός κ. Βασίλειος Γιούλτης, που ανέπτυξε τό θέμα: «Τά κοινωνικά άδιέξοδα του σύγχρονου ανθρώπου».

Τρίτος εισηγητής ήταν ό π. Νικόδημος Σκρέττας, άρχιμανδρίτης, και έπιστημονικός συνεργάτης τής Θεολογικής Σχολής Θεσ/νίκης, που ανέπτυξε τό θέμα: «Η θεραπεία τών ψυχολογικών προβλημάτων του σύγχρονου νέου, δια μέσου τής ορθοδόξου πνευματικότητας».

Τέταρτος εισηγητής ήταν ό π. Άθηνάγορας Καραμαντζάνης, ιεροκήρυξ και πνευματικός, του οποίου άναγνώστηκε ή εισηγήση που είχε σαν θέμα: «Η θεραπευτική άξία τής έξομολογήσεως».

Πέμπτος εισηγητής ήταν ό κ. Σταύρος Μπαλογιάννης, καθηγητής τής Ίατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης και διευθυντής τής νευρο-ψυχιατρικής κλινικής του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ.

Τό συνέδριο έκλεισε ό πρόεδρος του Συνεδρίου Μητροπολίτης κ. Διονύσιος με μι άνακεφαλαίωση όλων όσων άκούστηκαν στο συνέδριο, με τās συμπεράσματά του και τīs πατρικές νουθεσίες και οδηγίες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι μετά από κάθε εισηγήση ακολουθούσε συζήτηση μιās ώρας, όπου δίδονταν έξηγήσεις και άπαντήσεις στα έρωτήματα τών συνέδρων.

Συνέδριο Πρεσβυτερών (28-30 Μαΐου)

Μέσα στο δροσερό μαγιάτικο πρωινό, ξεκίνησαν όλες οι πρεσβύτερες για τήν βουνοπλαγιά του Παγγαίου όρους, όπου προβάλλει στην μαγευτική τοποθεσία τό μο-

ναστήρι τής Παναγίας τής Εικοσιφοίνισσας.

Έκει είχε έτοιμαστει ό κατάλληλος χώρος, μέσα στην αίθουσα ύποδοχής, όπου σήμερα είναι διαμορφωμένη και στολισμένη, με όλη τήν μοναστηριακή παραδοσιακή άρχοντιά, σαν τό άρχονταριό τής Παναγίας.

Μετά τήν προσευχή, άρχισαν οι έργασίες του Συνεδρίου, σύμφωνα με τό καθιερωμένο πρόγραμμα. Πρώτος ό έπίσκοπος προσεφώνησε τīs πρεσβύτερες, για τό καλωσόρισμα και τό σκοπό του συνεδρίου και ακολουθήσαν πέντε εισηγήσεις στο διήμερο που πέρασε.

Πρώτη εισηγήτρια ήταν ή δασκάλα Έλισάβετ Στάθη με θέμα: «Μιά καρδιά. Ένότης θαυμαστή. Του πλήθους τών πιστευσάντων ήν ή ψυχή και ή καρδιά μία».

Δεύτερη εισηγήτρια ήταν ή δασκάλα δ. Πηνελόπη Παπαδοπούλου με θέμα: «Πηγή άνεξάντλητης δυνάμεως ή προσευχή: ήσαν προσκαρτερούντες τās προσευχαίς».

Τρίτη εισηγήτρια ή καθηγήτρια Παρθένα Πουλουτίδου, με θέμα: «Ούράνια τροφοδοσία. Η θεία κοινωνία: Ήσαν προσκαρτερούντες τή κλάσει του άρτου».

Τέταρτη εισηγήτρια ή καθηγήτρια Άνατολή Μυλωνά με θέμα: «Στήν πηγή τής Άλήθειας. Λόγος Θεού: Προσκαρτερούντες τή διδαχή τών Άποστόλων».

Πέμπτη εισηγήτρια ήταν ή πρεσβύτερα Στέλλα Πλευράκη, με θέμα «Τό έργο τής πρεσβύτερας ανάμεσα στις χριστιανές τής ένορίας».

Μετά από κάθε εισηγήση ακολουθούσε συζήτηση με έρωτήσεις και διευκρινίσεις.

Η φιλοξενία ήταν πλούσια και έξαιρετη. Τό συνέδριο έκλεισε με τόν έπίλογο του μητροπολίτη κ. Διονυσίου, που έμπεριείχε τās συμπεράσματα όλων τών εισηγήσεων, πατρικές νουθεσίες και έμπειρίες ζωής.

Ί. Μητρόπολις Έδέσσης και Πέλλης

Στīs άρχές Μαΐου πραγματοποιήθηκε έπίσκεψη πνήντα εκδρομέων τής Ί. Μητροπόλεως Έδέσσης στη Σλοβακία με έπικεφαλής τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Έδέσσης κ. Χρυσόστομο. Η εκδρομή είχε ιεραποστολικό χαρακτήρα και πιδ ειδικά τή συμμετοχή όλων στα έγκαίνια του νεόδμητου Ί. Ναού Άγίας Σκέτης τής πόλεως Σαμπίνοβ τής Σλοβακίας τήν Κυριακή του Θωμά.

Τό Άρχιερατικό συλλείτουργο τελέστηκε από τόν Σεβ. Μητροπολίτη Έδέσσης και τόν Άρχιεπίσκοπο Ρεσον Νικόλαο. Για τήν άνέγερση του Ίερού αυτού Ναού ή Ί. Μητρόπολις Έδέσσης προσέφερε τό ποσό τών 5.000.000 δρχ. Οι εκδρομείς και άλλοι δωρητές προσέφεραν άξιόλογα ποσά σε χρήμα και πολλά λατρευτικά είδη για τόν έξοπλισμό του νέου Όρθοδόξου Ίερού Ναού.

Ίερά Μητρόπολις Καισαριανής

Στīs 7 Μαΐου έληξαν τās μαθήματα του Σεμιναρίου Κατηχητών τής Ίερας Μητροπόλεως, του έτους 1994-1995, με τή συγκέντρωση όλων τών Κατηχητών και τήν παρουσία του Σεβασμιωτάτου, ό οποίος και μίλησε επίκαιρα.

—Στīs 21 του ίδιου μηνός, με τή λήξη τών μαθημάτων τών Κατηχητικών Σχολείων, έλαβε χώρα, όπως πάντα, ή καθιερωμένη έορταστική εκδήλωση και έξετέθησαν έργα ζωγραφικής τών μαθητών, με βράβευση τών καλύτερων.

Τὴν εὐλόγησε ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ἀπήθυνε πατρικῆς παραινήσεις στοὺς μαθητές.

— Στις 27 Μαΐου ἔληξαν τὰ μαθήματα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ φροντιστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Τὰ παρηκολούθησαν 146 μαθητὲς τῶν σχολείων Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καὶ Λυκείου τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας καὶ δίδαξαν καθηγητὲς καὶ διδάσκαλοι διαφόρων ειδικοτήτων, χωρὶς ἀμοιβή, τοὺς ὁποίους ὁ Σεβασμιώτατος ἐτίμησε δεόντως. Τὴν ἴδια μέρα πραγματοποιήθηκε πνευματικὴ ἐκδήλωση ἢ ὁποία ἀφιερώθηκε στὴν ἐπετειακὴ μνήμη τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Τούρκους (1453).

— Τέλος τὶς παραπάνω δραστηριότητες ἐπεστέγασε ἡ προσφορὰ ἀγάπης ποσοῦ πέντε ἑκατομμυρίων (5.000.000) δραχμῶν στοὺς σεισμόπληκτους τῶν περιοχῶν Γρεβενῶν καὶ Κοζάνης. Αὐτὸ τὸ ποσὸ τὸ συγκέντρωσε μὲ περιφορὰ δίσκου στοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς, ἔπειτα ἀπὸ προτροπικὴ Ἐγκύκλιο τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση αὐτῶν, καθὼς καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τοῦ Γενικοῦ καὶ τῶν Ἐνοριακῶν Ταμείων Φιλανθρωπίας.

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Τὴν Κυριακὴ 28 Μαΐου παρουσία τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Φανερωμένης Αἰγίου, ἢ πολυμελῆς Βυζαντινὴ Χορωδία Ἰωαννίνων, ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Πρωτοψάλτου κ. Σπυρίδωνος Ὑφαντῆ ἔψαλε ὕμνους τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Μελαβοῦ ἀναφερομένους εἰς τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυθήρων

Μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα μεγαλοπρέπειας καὶ κατανύξεως καὶ μὲ πάνδημη συμμετοχὴ κλήρου καὶ λαοῦ, ἢ νῆσος τῶν Κυθήρων ἐόρτασε τὸν πολιοῦχο τῆς Ὀσιο Θεόδωρο τὸν ἐκ Κορώνης Μεσσηνίας, στὴν ὁμώνυμη Ἀνδρῶα Ἱερὰ Μονή. Τὴν παραμονὴ τὸ ἀπόγευμα τελέσθηκε Μέγας Ἀρχιερατικὸς Ἐσπερινὸς χοροστατούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου Σεβ. Κυθήρων Ἰακώβου, συμπαραστατομένων ὑπὸ πλειάδος ἱερέων.

Στὸ τέλος τοῦ Ἐσπερινοῦ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξη ἔλαβε χώρα μὲ κάθε ἐπισημότητα καὶ ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου Σταυροπούλου.

Ἐγχειρίζοντας τὴν ἡγουμενικὴ ράβδο στὸν πανοσ. Καθηγούμενο, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἰάκωβος, σὲ συγκινητικὴ προσφώνησή του, ἀναφέρθηκε στὸ ἱστορικὸ τῆς ἐπανιδρύσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τὴν ἐπ'ἀνδρωσή της μὲ μοναχοὺς, καθὼς καὶ στοὺς διαρκεῖς ἀγῶνες γιὰ τὴν ριζικὴ ἀνακαίνιση τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων, ὡς καὶ γιὰ τὸ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ἢ Ἱερὰ Μονὴ νὰ καταστῆ πόλος πνευματικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ πολιτιστικῆς δραστηριότητος, ἐκφράζοντας παράλληλα τὶς προσδοκίες καὶ τὰ αἰσθήματα ἀγάπης τοῦ Κυθηραϊκοῦ λαοῦ.

Στὴν ἐμπνευσμένη ἀντιφώνησή του ὁ πανοσ. Καθηγούμενος εὐχαρίστησε τὸν Σεβασμιώτατο, ἀπευθύνοντας μῆνυμα ἀγάπης πρὸς ὅλους, τονίζοντας τὸ μεγάλο του ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ συνεχὴ ἀξιοποίηση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς.

Τὴν κυριώτατο ἡμέρα 12 Μαΐου, τελέσθηκε πανηγυρικὴ Ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν δύο Ἱεραρχῶν καὶ ὅλου τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Μητροπόλεως. Τὸν θείον λόγον κήρυξε ὁ Σεβ. Μαντινείας κ. Ἀλέξανδρος. Ἀκολούθησε ἡ λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης καὶ τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Ἀγίου πέριξ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Τὴν Κυβέρνηση ἐξεπροσώπησε ὁ ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Μανώλης Μπεντενιώτης. Παραβρέθησαν οἱ βουλευτὲς Βοιωτίας κ. Κατομπάρδης καὶ Πειραιῶς κ. Μιχαλολιάκος καὶ οἱ Ἀρχεῖς τοῦ νησιοῦ.

Γιὰ ὅλους τοὺς προσκυνητὲς παρατέθηκε πλουσιοπάροχη τράπεζα τόσο στὸ τέλος τοῦ Ἐσπερινοῦ ὅσο καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς θ. Λειτουργίας. Συγκινητικὴ ἦταν καὶ φέτος ἡ παρουσία ἐβδομηταμελοῦς ἀντιπροσωπείας ἀπὸ τὴν Κορῶνη Μεσσηνίας, ἰδιαίτερης πατρίδας τοῦ Ὀσίου Θεοδώρου, οἱ ὁποῖοι καὶ ἔτυχαν τιμητικῆς φιλοξενίας ἀπὸ τὴν Μητρόπολη καὶ τὴν Ἱερὰ Μονή.

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Μέσω τοῦ Συνδέσμου Φίλων Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς Ζαῖρ, Θεσσαλονίκης, ἢ Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος ἀπέστειλε 85 χαρτοκιβώτια μὲ φάρμακα καὶ παιδικὲς τροφὲς καθὼς ἐπίσης καὶ 613.900 δραχ. μέσω τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ὡς βοήθεια τῶν χεμαζομένων ἀδελφῶν τοῦ Ζαῖρ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἡ ἐπίσημη ἐπίσκεψη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων ὑπῆρξε καὶ σημαντικὴ καὶ ὠφέλιμη: α) Τονίσθηκε ἡ ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν εὐαίσθητη αὐτὴ περιοχὴ. β) Μὲ τὶς ἐπίσημες συναντήσεις καὶ ἐπαφὲς ἔγινε γνωστὸ σὲ ὅλους ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ζωντανὴ στὸ συγκεκριμένο παραδοσιακὸ χώρο. γ) Τονίσθηκε ἡ ἰσόρροπη λειτουργία τῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ μὲ τοὺς Ὁρθοδόξους Παλαιστίνιους. δ) Ἡ ἐνθάρρυνση τοῦ διαλόγου τῶν Ὁρθοδόξων μὲ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἰσλαμιστὲς βοηθᾷ στὴν εἰρήνη.

— 21 Μαΐου, ἑορτὴ τῆς Σαμαρείτιδος, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προεξήρχε στὴ θ. Λειτουργία, τὴν πρώτη μετὰ τὴν ἀνακαίνιση τοῦ ἱστορικοῦ Πανσέπτου Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου Ευλόπορτας στὴν περιοχὴ τοῦ Φαναρίου στὴν Κωνσταντινούπολη. Ὁ Ναὸς αὐτὸς λειτούργησε ὡς Πατριαρχικὸς Ναὸς καὶ ἔδρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τὸ 1596 ὡς τὸ 1601, ὅποτε καὶ μετεφέρθη στὴ σημερινὴ του θέση στὸ ἱστορικὸ Φανάρι. Ἡ δαπάνη γιὰ τὴν ἀνακαίνιση καὶ τὸν ἐξωραϊσμὸ τοῦ Ναοῦ καλύφθηκε μὲ δωρεὰ τοῦ Ἀρχοντος ὀφανοτρόφου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κ. Γερασίου Βασιλοπούλου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἱ. Μητρόπολις Λεοντοπόλεως

Ὅπως εἶναι γνωστὸν, στὶς φυλακὲς τοῦ Ζαγαζίκ (Αἰγύπτου) κρατοῦνται ἐπὶ 6 ὁλόκληρα χρόνια τρεῖς Ἕλληνες ναυτικοί. Τὸ Πατριαρχεῖον μας διὰ τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως κ. Τίτου καὶ μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Πατριάρχου κ.κ. Παρθενίου, συχνὰ - πυ-

κνὰ τοὺς ἐπισκέπτεται, τοὺς λειτουργεῖ, τοὺς ἀγιάζει καὶ τοὺς διανέμει ψυχοφελῆ ἔντυπα, τροφίμα, ρουχισμὸν καὶ ἄλλα ἀπαραίτητα. Ἡ προσπάθεια αὐτῆ τοῦ Πατριαρχείου μας ἔχει ἐκτιμηθῆ μέγας, καὶ ὁ Τύπος ἔχει ἐκφρασθῆ με ἐγκωμιαστικὸν λόγους. Ὁ Σεβασμιώτατος ἔχει παρακολουθήσει ὅλες τὶς δίκας καὶ πολλὰ φορὲς ἔχει κάμει παραστάσεις εἰς τοὺς δικαστῆς, οἱ ὅποιοι μετὰ σεβασμοῦ τὸν ὑποδέχοντο.

—Τὴν βῆν Ἰουνίου ἡμέρα Τρίτην καὶ ὄραν βῆν πρωινήν ὁ Σεβασμιώτατος ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν διὰ Ζαχαζίκ, προκειμένου νὰ τελέσῃ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ Ἱερὸν Ναὸν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, κόπον καὶ πόνον τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Ἑλλήνων Χριστιανῶν, ὁ ὅποιος καὶ τώρα ἐκπέμπει τὰ σήματα τῆς Ὁρθοδοξίας ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφετέρου νὰ ἐπισκεφθῆ τοὺς τρεῖς Ἑλληνας ναυτικούς.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ παλαιφάτου καὶ πρεσβυγενούς Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων, συνήλθε τῆ Δευτέρᾳ, 18ῃ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1994, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Μακαριότητος, τοῦ σεπτοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου κυρίου κ. Διοδώρου τοῦ Α', εἰς Συνεδρίαν, καθ' ἣν, διεξοδικῶς θεωρήσασα τὸ θέμα τῆς παρὰ τῶν Ἱερῶν Κανόνων κολαζομένης ἀήθους, σκανδαλώδους καὶ ἀπαδούσης Ἀρχιερεῖ καὶ δὴ Ἀγιοταφίτη συμπεριφορᾶς τοῦ πρώην Ἐπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Νικηφόρου, παραμένοντος ἀμετανοήτου καὶ ἐμπαίζοντος τὰ ἱερὰ θέσιμα τῆς Ἀγιοτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν, τούτεστιν, τὴν ἀπὸ τοῦ ὑψίστου βαθμοῦ τῆς Ἀρχιερωσύνης καθαιρέσειν καὶ ἐπαναφορᾶν εἰς τὰς τάξεις τῶν λαϊκῶν, ἀποκοπήν καὶ ἀποπομπὴν ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος, ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς γνωριζόμενον, ὡς κ. Νικόλαον Μπαλατζήν.

Πρὸς τοῦτοις, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ ἡμῶν Σύνοδος ὤρισεν, ὅπως παρ' οὐδενὸς τῶν ὁσιωτάτων καθηγουμένων, τῶν μελῶν τῆς Ἀγιοταφικῆς ἡμῶν Ἀδελφότητος καὶ τῶν κληρικῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας γένηται δεκτός, οὐδ' ἐπιτρέπεται αὐτῷ ἢ εἴσοδος καὶ ξενάγησις, ἐν τοῖς Παναγίοις Προσκυνήμασι καὶ ταῖς λοιπαῖς Ἱεραῖς Μοναῖς καὶ τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς τοῦ παλαιφάτου τῶν Ἱεροσολύμων Πατριαρχείου, εἰς αὐστηράν, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, παρὰ τῆς Ἀγιοτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας ποινήν τοῖς ἀθετοῦσι τὴν Συνδικὴν ταύτην ἀπόφασιν καὶ Πατριαρχικὴν ἐντολήν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ α' λγδ' Ὀκτωβρίου κη'

(Ἐκ τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ Πατριαρχείου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ παρόντος ἀνακοινοῦται, ὅτι ἐν Συνεδρίᾳ ΡΙ' (10-2-1995) τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων ὁ Οἰκονόμος George Mahlouf καὶ οἱ Διάκονοι Δαμιανός, κατὰ κόσμον Δημήτριος Σκλαβάνης καὶ Ἰάκωβος, κατὰ κόσμον Ἰωάννης Κουτσοδημητρόπουλος, διὰ τὰ εἰς ἃ ὑπέπεσαν κανονικὰ παραπτώματα, καθηρέθησαν τοῦ βαθμοῦ τοῦ Πρεσβυτέρου

ὁ πρῶτος καὶ τοῦ Διακόνου οἱ ἕτεροι δύο καὶ ὑπήχθησαν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ Πατριαρχείου)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ὁ ρωσικὸς λαὸς καὶ μαζί του οἱ ὀρθόδοξοι λαοὶ τῆς Οὐκρανίας καὶ τῆς Λευκορωσίας τίμησαν τοὺς δύο Ἱσαποστόλους Κύριλλο καὶ Μεθόδιο, τοὺς φωτιστῆς τῶν Σλάβων, γιορτάζοντας παράλληλα τὶς ἡμέρες τῆς Σλαβικῆς Γραφῆς.

Οἱ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις ἔγιναν ἐκτός ἀπὸ τῆ Μόσχα καὶ στὸ Μπέλγκοροντ. Στὴ ρωσικὴ πρωτεύουσα, στὸ Κρεμλίνο, στὸ ναὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου με συμμετοχὴ Ἱεραρχῶν τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τελέσθη λειτουργία πρὸς τιμὴν τῶν δύο ἁγίων. Μπροστὰ στὸ μνημεῖο τῶν δύο Θεσσαλονικῶν Ἀγίων στὴν πλατεία Σλαβιάνσκαγια ἔγινε ἐπίσης φολκλορικὴ γιορτὴ καὶ παράλληλα ἐκκίνησε ἓνα εἰδικὸ παιδικὸ προσκύνημα τῆς περιοχῆς τῆς Μόσχας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Περισσότερες ἀπὸ 300 ἐκκλησίες ἐπὶ συνόλου 400 περίπου ἔχουν ἤδη συληθῆ ἀπὸ τοὺς Τούρκους εισβολεῖς, ἐνῶ συνεχίζονται οἱ βανδαλισμοὶ, καθὼς καὶ οἱ κλοπὲς ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων. Μεγάλος ἀριθμὸς ναῶν ἔχει μετατραπῆ σὲ τζαμιά, συλλόγους, μπάρα, στάβλους ζῶων καὶ ἀποθήκες, ἐνῶ ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις ὀλοκληρωτικῶν κατεδαφίσεων. Ἡ καταστροφὴ τῶν ἐκκλησιῶν στὰ κατεχόμενα σ' ὅλο τῆς τὸ φάσμα, με πρωτοβουλία τῆς Βυζαντινῆς Ἀκαδημίας Κύπρου, προβλήθη μετ' ἐκθεση φωτογραφιῶν ποὺ ἔγινε τὴν Κυριακῇ 21 Μαΐου.

ΧΙΛΗ

Ἡ μεγάλη ἐκθεση Βυζαντινῶν εἰκόνων ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸ Μουσεῖο Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Σαντιάγο τῆς Χιλῆς περὶ τὰ τέλη Μαΐου συνεκίνησε τοὺς Χιλιανούς ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμογενεῖς. Οἱ βυζαντινὲς εἰκόνες γίνονται γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ «αἰώνιο σύμβολο πίστεως» καὶ γλώσσα συνεννόησης μεταξὺ τῶν λαῶν. Ὁ ἐθνικὸς Τύπος τῆς Χιλῆς κατέγραψε τὶς ἐπιτυχίες ποὺ γνώρισαν οἱ Ἑλληνικὲς ἐκδηλώσεις. Ἐπίσης ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια ἐκθέσεως βιβλίου με θέμα «Προσεγγίζοντας τὸ Βυζάντιο» στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Χιλῆς.

Ἀρχιμ. Μ. Φ.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ ΜΕΤΑ ΜΙΚΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΥ

Στὴ σειρὰ τῶν πολυτελῶν τευχιδίων θείας Λατρείας προστέθηκε καὶ τὸ παρόν, τὸ ὁποῖο κοσμεῖται στὸ ἐξώφυλλο ἀπὸ ὠραιότατο ψηφιδωτὸ τῆς Μεταλήψεως τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Προηγεῖται τὸ Μικρὸν Ἀπόδειπνον καὶ ἔπεται ἡ Ἀκολουθία τῆς Θ. Μεταλήψεως. Ἐκτύπωση δίχρωμη, ἐπιμελημένη, σὲ καλῆς ποιότητος χαρτί.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 76/1995

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1) Τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 5, ἄρθρου 45 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 25/3-1-1995 πρότασιν τοῦ Μητροπολίτου Γρεβενῶν Σεργίου.

3) Τὴν ἀπὸ 13-1-1995 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

4) Τὴν ἀπὸ 26-1-1995 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ψηφίζει

Τὸν ὑπ' ἀριθ. 76/1995 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΝ, ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 76/1995

«Περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου (Κειμηλιαρχείου) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Σύστασις, Ἔδρα, Σφραγίδα καὶ Σκοπὸς

Ἄρθρο 1

1. Συνιστᾶται στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Γρεβενῶν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ», μὲ ἔδρα τὴν πόλιν τῶν Γρεβενῶν καὶ ἐγκαθίσταται στὸ βορείως τοῦ Μητροπολιτικοῦ οἴκου προσκείμενο νεότευκτο κτίριο, ποῦ ἀνήκει κατὰ κυριότητα στὸ νομικὸ πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν.

2. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Μουσεῖο ἀνήκει κατ' ἀποκλειστικὴν κυριότητα, νομὴ καὶ κάτοχὴ στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Γρεβενῶν καὶ διοικεῖται κατὰ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος.

3. Τὸ Ἰδρυμα ἔχει κυκλικὴν σφραγίδα, φέρουσα στὸ κέντρο τῆς δικέφαλο ἀετὸ καὶ γύρω τὶς λέξεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ - ΕΚΚΛΗΣ. ΜΟΥΣΕΙΟ».

4. Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι κυρίως ἡ συγκέντρωσις, διαφύλαξις, συντήρησις, ἐκθεσις καὶ προβολὴ παντὸς ὅ,τι θεωρεῖται καὶ εἶναι ἐκκλησιαστικὸν κειμήλιον, ὅπως ἱερὰς εἰκόνες, σκεύη, ἄμφια, παλαιὰ χειρόγραφα, ἐντυπα βιβλία, ἔγγραφα μὲ ἐκκλησιαστικὴ ἢ ἀρχαιολογικὴ ἀξία, ποῦ βρίσκονται διασκορπισμένα σὲ ἱερὰς Μονὰς, παρεκκλήσια, ἐξωκλήσια κ.λπ. καὶ ὑπόκεινται στὸν κίνδυνον τῆς φθορᾶς ἢ τῆς κλοπῆς ἐκ μέρους ἱεροσύλων.

Ἄρθρο 2

Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἀρμοδιότητές τῆς

1. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Μουσεῖο τελεῖ ὑπὸ τὴν ἀμεση ἐπιτροπεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν καὶ ὡς ἐξαρτημένη Ὑπηρεσία τῆς διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὴ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελούμενη ἀπὸ τὸν ἐκά-

στοτε Μητροπολίτη Γρεβενῶν, ὡς Πρόεδρο, ἀπὸ δύο κληρικοὺς καὶ δύο λαϊκοὺς – ἄνδρες ἢ γυναῖκες – κατοικοὺς Γρεβενῶν ὡς μέλη τῆς, μαζί μὲ τοὺς ἀναπληρωτὰς τοὺς.

2. Τὰ μέλη τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς διορίζονται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο, μετὰ ἀπὸ πρότασιν τοῦ Μητροπολίτου Γρεβενῶν. Ἡ θητεία τοὺς εἶναι τριετής, μπορεῖ νὰ ἀνανεωθεῖ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο καὶ τὸ ἀξίωμα εἶναι τιμητικὸ καὶ ἀμισθο.

Ἄρθρο 3

1. Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει μετὰ ἀπὸ πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου τῆς καὶ ἀποφασίζει ἐγκυρα ὅταν παρίστανται τοὐλάχιστον τρία μέλη. Ὅταν ἀπουσιάζει ὁ Πρόεδρος, συνεδριάζει μόνον ἐφ' ὅσον ἐξουσιοδοτηθεῖ πρὸς τοῦτο ὁ ἀναπληρωτὴς του. Στὴν περίπτωση αὐτὴ δὲν δικαιούται ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ γιὰ θέματα ἄλλα ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ ἀναγράφονται στὴν ἡμερήσια διάταξι.

2. Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν πρώτην συνεδριάσιν τῆς ὀρίζει τὸν Ἀναπληρωτὴν Πρόεδρο, τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία.

3. Καθῆκοντα ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου ἀνατίθενται, μὲ ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου, σὲ ἕνα Κληρικὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν.

4. Οἱ ἀποφάσεις τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία. Σὲ περίπτωσιν ἰσοψηφίας ὑπερισχέει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρο 4

1. Ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Προέδρου ἀναπληροῖ τὸν Πρόεδρο μετὰ ἀπὸ ἐγγραφὴν ἐξουσιοδότησίν του.

2. Ὁ Γραμματέας διεξάγει τὴν ἀλληλογραφίαν τὴν ὅποια συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο, τηρεῖ τὰ Πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ τὸ Πρωτόκολλο.

3. Ὁ Ταμίας διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου, εἶναι ὑπόλογος ἐναντι τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τηρεῖ τὰ σχετικὰ βιβλία καὶ τὰ παραστατικὰ ἔγγραφα πληρωμῶν.

Ἄρθρο 5

Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ διοικεῖ καὶ διαχειρίζεται τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Μουσεῖο, καὶ εἰδικότερα:

1. Παρακολουθεῖ τὴν, ἀπὸ πλευρᾶς ἐπιστημονικῆς καὶ διοικητικῆς, λειτουργίαν τοῦ Μουσείου.

2. Ἀποφασίζει γιὰ τὶς ἡμέρας καὶ ὥρες ἐπισκέψεων στὸ Μουσεῖο, τὴν ὀργάνωσιν ἐκθέσεων τῶν κειμηλίων, τὴν παροχὴν ἀδείας γιὰ ἀντιγραφήν ἢ φωτογράφισιν ἐκθεμάτων. Ρητῶς ἀπαγορεύεται ἡ ἐξαγωγή ἀντικειμένων τοῦ Μουσείου, ἔστω καὶ προσωρινά. Κατ' ἐξαίρε-

ση επιτρέπεται αυτό, μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, μετά από αιτιολογημένη ομόφωνη απόφαση της Διαχειριστικής Έπιτροπής, που θα καθορίζει έπακριβώς και την παρεχόμενη ασφάλεια και έγγυση για την έπιστροφή τους.

3. Συντάσσει τον προϋπολογισμό και τον άπολογισμό των έσόδων και έξόδων του Έκκλησιαστικού Μουσείου, τους όποιους υποβάλλει προς έγκριση στο Μητροπολιτικό Συμβούλιο της Έιρας Μητροπόλεως Γρεβενών.

4. Άποδέχεται τις κληρονομίες, κληροδοσίες και δωρεές υπέρ του Μουσείου.

5. Άποφασίζει για κάθε θέμα που άνάγεται στην έπίτευξη των σκοπών του Μουσείου.

Άρθρο 6

Ο Μητροπολίτης - Πρόεδρος του Έκκλησιαστικού Μουσείου έκπροσωπεί τούτο ένώπιον κάθε διοικητικής και δικαστικής Άρχης. Η Διαχειριστική Έπιτροπή, μετά από πρόταση του Προέδρου, μπορεί με πράξη της να όρίσει μέλος της, προκειμένου να έκπροσωπήσει τó Μουσείο ένώπιον διοικητικής ή δικαστικής Άρχης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Πόροι του Έκκλησ. Μουσείου, περιουσία του και διαχείριση αυτών

Άρθρο 7

Πόροι του Έκκλησιαστικού Μουσείου είναι:

1. Έπιχορηγήσεις της Έιρας Μητροπόλεως Γρεβενών.

2. Είσοφορες των ιερών Ναών, Μονών και Προσκυνημάτων της Έιρας Μητροπόλεως Γρεβενών.

3. Είσοφορες Δήμων, Κοινοτήτων, Όργανισμών, Νομαρχίας Γρεβενών και Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου.

4. Έπιχορηγήσεις του Κράτους ή της Εύρωπαϊκής Ένώσεως.

5. Κληρονομίες, Κληροδοσίες και Δωρεές.

6. Έσοδα προερχόμενα από κάθε νόμιμη και χρηστή πηγή.

7. Εισπράξεις από τη θέσπιση εισιτηρίου εισόδου.

Άρθρο 8

1. Η διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας του Έκκλησιαστικού Μουσείου ένεργείται από τη Διαχειριστική Έπιτροπή.

2. Για κάθε είσοφο σε χρήμα εκδίδεται γραμμάτιο εισπράξεως, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Ταμία και καταχωρείται, ως έσοδο, στο βιβλίο Ταμείου. Είσοφορα σε κινητό ή άκίνητο είδος καταχωρίζεται στα οικεία βιβλία του Μουσείου. Για τη καταβολή ποσού εκδίδεται σχετικό έντάλμα πληρωμής.

Άρθρο 9

Οί πόροι του Έκκλησιαστικού Μουσείου διατίθενται:

1. Για τη συντήρηση των εικόνων, των σκευών και των λοιπών άντικειμένων του Μουσείου.

2. Για τον έξωραισμό και τη συντήρησή του.

3. Για την κατασκευή ειδικών επίπλων φυλάξεως και έκθέσεως των ιερών άντικειμένων.

4. Για τον κλιματισμό και φωτισμό του Κειμηλιαρχείου.

5. Για κάθε σχετική δαπάνη που θα προβλεφθεί στον Προϋπολογισμό του Μουσείου.

6. Για την άγορά από ιδιώτες ή νομικά πρόσωπα έκκλησιαστικών κειμηλίων που κατέχονται νομίμως και δέν είναι ύποπτη ή κατοχή τους.

Άρθρο 10

Τηρούμενα βιβλία

Τό Έκκλησιαστικό Μουσείο τηρεί άριθμημένα και θεωρημένα από τον Πρόεδρο της Διαχειριστικής Έπιτροπής, τά έξης βιβλία: Βιβλίο Πρακτικών Διαχειριστικής Έπιτροπής, Βιβλίο Ταμείου, Πρωτόκολλο άλληλογραφίας, Βιβλίο έκθεμάτων με πλήρη περιγραφή, Γραμμάτια Εισπράξεων, Έντάλματα πληρωμών (στελέχη).

Άρθρο 11

Διάλυση του Μουσείου

Σε περίπτωση διαλύσεως ή καταργήσεως του Έκκλησιαστικού Μουσείου ή άκίνητος και κινητή περιουσία του περιέχεται στο Νομικό Πρόσωπο της Έιρας Μητροπόλεως. Τά έκθέματα επανέρχονται στις Μονές, τους Ναούς ή τους ιδιώτες και τά νομικά πρόσωπα από τους όποιους προέρχονται.

Η άπόφαση για τη διάλυση ή κατάργηση του Μουσείου πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συγκεντρώνει τουλάχιστον τέσσερις ψήφους, μαζί με του Προέδρου.

Άρθρο 12

Άρμόδια για την ρύθμιση θεμάτων που δέν προβλέπονται δια του παρόντος είναι η Διαχειριστική Έπιτροπή.

Άρθρο 13

Η ίσχύς του Κανονισμού αυτού άρχίζει από τη δημοσίευσή του δια της «Έφημερίδος της Κυβερνήσεως» και του περιοδικού «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρο 14

Άπό τη δημοσίευση του παρόντος Κανονισμού προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Νομικού Προσώπου της Έιρας Μητροπόλεως Γρεβενών, τό ύψος της όποιας δέν μπορεί να ύπολογισθεί.

Άθήνα τη 26η Ίανουαρίου 1995

† Ο Άθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ο Άρχιγραμματεύς

† Ο Διαυλείας Δαμασκηνός

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 77/1995

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έχουσα υπ' όψει:

1. Τήν διάταξιν τής παραγρ. 5, άρθρου 45 του Ν. 590/1977 «Περί του Καταστατικού Χάρτου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος»,

2. Τήν από 3-5-1993 πρότασιν του Μητροπολίτου Θήρας, Άμοργού και Νήσων κ. Παντελεήμονος,

3) Τήν από 5-5-1993 Απόφασιν τής Διαρκούς Ιεράς Συνόδου.

4) Τήν από 26-1-1995 Απόφασιν Αύτης,

ψηφίζει

Τόν υπ' άριθ. 77/1995 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΝ, έχοντα ούτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 77/1995

«Περί συστάσεως και λειτουργίας Έκκλησιαστικού Μουσείου εν τή Ιερά Μονή Προφήτου Ηλίου τής Ιεράς Μητροπόλεως Θήρας».

Άρθρον 1

Συνιστάται εις τήν Ιεράν Μονήν Προφήτου Ηλίου τής Ιεράς Μητροπόλεως Θήρας, Άμοργού και Νήσων, ως έξηρημένη Υπηρεσία τής Ιεράς Μητροπόλεως, Έκκλησιαστικόν Μουσείον, τό όποϊον θά λειτουργήσῃ εις πτέρυγα του κτιρίου τής παλαιόφτου Ιεράς Μονής.

Άρθρον 2

Τό Έκκλησιαστικόν Μουσείον έχει ιδίαν σφραγίδα, ή όποία φέρει κυκλικώς τās λέξεις ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ, έξωτερικώς ως δεύτερον κύκλον τόν τίτλον τής Ιεράς Μητροπόλεως και εις τό κέντρον τόν δικέφαλον άετόν.

Άρθρον 3

Σκοπός του Έκκλησιαστικού Μουσείου είναι ή διαφύλαξις, συντήρησις και έκθεσις Έκκλησιαστικών κειμηλίων Χριστιανικής τέχνης, ιστορικής και άρχαιολογικής άξιας, ύποκειμένων εις κίνδυνον άπωλείας ή φθοράς.

Άρθρον 4

Τό Έκκλησιαστικόν Μουσείον τελεί υπό τήν άμεσον έποπτεϊαν τής Ιεράς Μητροπόλεως Θήρας, Άμοργού και Νήσων και διοικείται υπό έπταμελοϋς

Διοικητικής Έπιτροπής αποτελουμένης 1) εκ του εκάστοτε Μητροπολίτου Θήρας, Άμοργού και Νήσων, ως προέδρου ή του νομίμου άναπληρωτου αυτού, 2) εκ του Ηγουμένου τής Ιεράς Μονής Προφήτου Ηλίου, 3) εκ ένός έφημερίου τής νήσου Θήρας, και 4) εκ τεσσάρων λαϊκών καταγομένων εκ τής νήσου Θήρας, άνδρας ή γυναίκας, οι όποιοι ασχολούνται με τὰ γράμματα και τās τέχνας, μετ' ίσαριθμων άναπληρωτών, ως μελών αύτης.

Τὰ μέλη τής Διοικητικής Έπιτροπής διορίζονται υπό του Μητροπολίτου, ή θητεία των είναι τριετής, δυναμένη να άνανεωθῃ και τό αξίωμα των τιμητικόν και άμισθον.

Άρθρον 5

1. Η Διοικητική Έπιτροπή συνέρχεται τῃ προσκλήσει του Προέδρου, εύρίσκεται εν άπαρτία και άποφασίζει εκκύρωσ όταν παρίστανται τουλάχιστον τέσσαρα μέλη, έχει άρμοδιότητα δια τήν εν γενει διοίκησιν και διαχείρισιν του Έκκλησιαστικού Μουσείου, άποδέχεται τās κληρονομίας και δωρεάς ύπερ αυτού, άποφασίζει δια τās ήμέρας και ώρας έπισκέψεων και δια πάν θέμα άναγόμενον εις τήν έπίτευξιν των σκοπών του Μουσείου.

2. Αί άποφάσεις τής Διοικητικής Έπιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν. Εν περιπτώσει ίσοψηφίας ύπερισχύει ή ψηφος του Προέδρου.

3. Συνεδρίασις τής Διοικητικής Έπιτροπής είναι άκυρος, μη παρισταμένου του Προέδρου ή του άναπληρωτου αυτού.

4. Κατά τήν πρώτην συνεδρίασιν τής Διοικητικής Έπιτροπής όρίζονται ό Αντιπρόεδρος, ό Ταμίας και ό Γραμματεϋς αύτης.

Άρθρον 6

Ο Προϋπολογισμός και ό Απολογισμός του Έκκλησιαστικού Μουσείου συντάσσονται υπό τής Διοικητικής Έπιτροπής και ύποβάλλονται εις τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον προς έγκρισιν.

Άρθρον 7

1. Ο Πρόεδρος τής Διοικητικής Έπιτροπής εκπροσωπεί τό Έκκλησιαστικόν Μουσείον ένώπιον πάσης δικαστικής και διοικητικής Αρχής. Η Διοικητική Έπιτροπή δύναται να όρίζη και έτερον μέλος αύτης δια τήν τοιαύτην εκπροσώπησιν.

2. Ο Αντιπρόεδρος άναπληροί τόν Πρόεδρον, μετὰ από έγγραφον έξουσιοδότησιν αυτού.

3. Ο Ταμίας διαχειρίζεται την περιουσίαν του Έκκλησιαστικού Μουσείου, είναι υπόλογος έναντι της Διοικητικής Έπιτροπής και τηρεί όλα τὰ σχετικά βιβλία τῆς διαχειρίσεως και τὰ παραστατικά έγγραφα πληρωμών.

4. Ο Γραμματεὺς διεξάγει τὴν ἀλληλογραφίαν, τὴν ὁποίαν θέτει ὑπ' ὄψει τοῦ Προέδρου, τηρεί τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τῆς Διοικητικής Έπιτροπῆς, καθὼς και τὸ Πρωτόκολλον.

5. Τὸ Έκκλησιαστικὸν Μουσεῖον τηρεῖ ἡριθμημένα και θεωρημένα ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Διοικητικῆς Έπιτροπῆς τὰ ἐξῆς βιβλία:

α) Βιβλίον Πρακτικῶν Δ.Ε.

β) Βιβλίον Ταμείου.

γ) Στέλεχος Γραμματίου εἰσπράξεων και ἔνταλμάτων πληρωμῶν.

δ) Πρωτόκολλον ἀλληλογραφίας.

ε) Βιβλίον Έκθεμάτων.

Άρθρον 8

1. Πόροι τοῦ Έκκλησιαστικοῦ Μουσείου εἶναι:

α) Έπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Εἰσφοραὶ τῶν Ἱ. Ναῶν, Μονῶν και Προσκυνημάτων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

γ) Κληρονομίαι και δωρεαί.

δ) Κρατικαὶ ἐπιχορηγήσεις, ὡς και τοιαῦται ὑπὸ Κοινοτήτων ἢ Συλλόγων.

ε) Εἰσπράξεις ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ἀλλοδαπῶν και ἡμεδαπῶν τουριστῶν και ἐκ πωλήσεως καρπποστάλ με τὰ ἐκθέματα τοῦ Μουσείου.

2. Οἱ πόροι τοῦ Έκκλησιαστικοῦ Μουσείου διατίθενται:

α) Διὰ τὰς ἀνάγκας λειτουργίας τοῦ κτιρίου τοῦ Έκκλησιαστικοῦ Μουσείου (θέρμανσις, φωτισμός, καθαριότης κ.λπ.).

β) Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἱερῶν εἰκόνων και ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων.

γ) Διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Μουσείου (ἐπιπλα κ.λπ.).

δ) Διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ μονίμου ἢ προσωρινοῦ προσωπικοῦ.

ε) Διὰ τὴν κάλυψιν πάσης ἀνάγκης πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Μουσείου.

Άρθρον 9

Διὰ τὰς ἀνάγκας λειτουργίας τοῦ Έκκλησιαστικοῦ Μουσείου συνιστῶνται αἱ ἐξῆς θέσεις:

Μία (1) θέσις ἐπιμελητοῦ...

Μία (1) θέσις καθαριστριάς.

Ἡ πλήρωσις τῶν θέσεων γίνεται δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικητικῆς Έπιτροπῆς. Εἰς τὰς ὡς ἄνω θέσεις δύνανται νὰ τοποθετηθοῦν και ἄτομα ποὺ ἐπιθυ-

μοῦν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των δωρεὰν ἢ και ἐποχικῶς.

Άρθρον 10

Εἰδικῶς διὰ τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα και τὰ σκεῦη τοῦ Έκκλησιαστικοῦ Μουσείου ὀρίζεται, ὅτι ἅπαντα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Προφήτου Ἡλιοῦ Θήρας.

Άρθρον 11

Διὰ πᾶν θέμα, μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἐπιλαμβάνεται ἡ Διοικητικὴ Έπιτροπή.

Άρθρον 12

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του διὰ τῆς Έφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως και τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρον 13

Κάλυψις δαπάνης

Άπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θήρας, Ἄμοργου και Νήσων, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Ἰανουαρίου 1995

† Ο Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ο Ἀρχιγραμματεὺς

† Ο Διαυλείας Δαμασκηνός

Άρχιμ. Γερβασίου Ραπτοπούλου ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ και οἱ κακοδοξίες τοῦ Παπισμοῦ

«Ἄν πάντοτε ὑπῆρχαν αἰρετικοί, ποὺ ταλάνιζαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ... σήμερα οἱ αἰρετικοὶ αὐτοὶ πλήθυναν σὲ μεγάλο ἀριθμό... Ὑπάρχουν στήν πατρίδα μας και ἀσκοῦν προσηλυτισμὸ πότε με τὸν ἓνα και πότε με τὸν ἄλλο τρόπο». Στὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ γνωστὸς συγγραφέας ἀνατρέπει με εὐσύννοπτο και κατανοητὸ τρόπο τὶς ἀντορθόδοξες διδασκαλίαι τῶν μαρτύρων τοῦ Ἱερωβά, τῶν κυριότερων παραφυάδων τῶν Διαμαρτυρομένων (πεντηκοστιανῶν, ἀντιβεντιστιῶν, εὐαγγελικῶν, βαπτιστῶν κ.λπ.), τῆς Χ.Ο.Ε. και 20 κακοδοξίας τοῦ Παπισμοῦ. Χρησιμότητα βοήθημα στὰ χέρια τῶν κληρικῶν, τῶν θεολόγων και κάθε χριστιανοῦ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΑΡΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Κατερίνη, 10.11.1992

ΑΠΟΦΑΣΗ

Έχοντας υπόψη:

α) Τήν εκκλησιαστικά θεσμοθετημένη θέση του έπαρχιούχου Έπισκόπου, ως ισοβίου Πνευματικού πατρός στην Μητροπολιτική μου Περιφέρεια,

β) Τήν ανάγκη ήθικης και έκτακτα ύλικής ένισχύσεως και συμπαραστάσεως των Ίερέων και των Διακόνων τής Ίεράς Μητροπόλεως Κίτρους και Κατερίνης,

γ) Τήν αξιέπαινη διάθεση για τήν μεταξύ τους αλληλοβοήθεια, και

δ) Τήν γενική, κοινωνική και ποιμαντική καταξίωση του ιερέως,

Άποφασίζουμε

Συνιστούμε Ίερατικό Σώμα με τήν έπωνυμία (Σ.Ι.ΜΗ.Κ.) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΙΕΡΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΤΡΟΥΣ, με τούς σκοπούς και τίς προϋποθέσεις, που περιλαμβάνονται στον καταρτιθέντα Έσωτερικό Κανονισμό του Σώματος.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο Κίτρους και Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Του έν Κατερίνη ίδρυθέντος και έδρευόντος Συνδέσμου με τήν έπωνυμία «Σύνδεσμος Ίερέων Μητροπόλεως Κίτρους» (Σ.Ι.ΜΗ.Κ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ίδρυση - Έδρα - Σκοπός

Άρθρο 1

Ίδρύεται στην Ίερά Μητρόπολη Κίτρους και Κατερίνης με τήν έγκριση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ.κ. Άγαθονίκου Σύνδεσμος με τήν έπωνυμία «Σύνδεσμος Ίερέων Μητροπόλεως Κίτρους» (Σ.Ι.ΜΗ.Κ.).

Άρθρο 2

Σκοπός

Ο σκοπός του Ίερατικού Συνδέσμου είναι:

α) Η πνευματική και ήθικη προαγωγή των μελών του Ίερατικού Συνδέσμου και η ένίσχυση του Ποιμαντικού έργου αυτών.

β) Η συμμετοχή του Ίερατικού Συνδέσμου σε κάθε προσπάθεια τής τοπικής Έκκλησίας, για τήν προβολή και διάδοση τής Όρθοδόξου πίστewος έντός και έκτός τής Ίεράς Μητροπόλεως μας, δηλαδή στο Έξωτερικό, πάντα με τήν εύλογία και τήν επισκοπική κάλυψη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

γ) Η περιφρούρηση των Μελών του Συνδέσμου, ως και των λοιπών Χριστιανών τής Ίεράς Μητροπόλεως Κί-

τρους από σχίσματα, αιρέσεις, δηλαδή ή προαγωγή με κάθε τρόπο και μέσο του άντιαιρετικού αγώνος.

Μέσα

Πρός επίτευξη των άνωτέρω σκοπών του Συνδέσμου ούτος δύναται, μετά από συνεννόηση με τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη:

α) Νά υποβάλλει στο Σεβασμιώτατο κατά καιρούς τό αίτημα, ώστε στις ιερές Συνάξεις που εκείνος θα συγκαλεί για όλο τον Έφημεριακό Κλήρο τής Ίεράς Μητροπόλεως να συμπεριλαμβάνονται μέσα στα θέματα και πάσης φύσεως διαπιστώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου γύρω από τό έργο και τήν Ποιμαντική στις Ένορίες.

β) Νά συνεργάζεται μετά του Ι.Σ.Κ.Ε. ως και άλλων Ίερατικών Συνδέσμων.

γ) Νά εισηγηείται στον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη τήν διοργάνωση εκδηλώσεων, που άφορούν Κληρικούς τής Ίεράς Μητροπόλεως έν ένεργεία και συνταξιούχους.

δ) Νά χορηγεί οικονομική ένίσχυση σε έχοντας ανάγκη Έφημερίους έγγεγραμμένους στον Σύνδεσμο και σε οικογένειες άποβιωσάντων Έφημερίων.

ε) Νά βοηθεί οικονομικά φιλοπροόδους μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές, έφ' όσον οί γονείς των, άντικειμενικά εξεταζόμενοι, άδυνατούν οικονομικά, παιδιά ιερέων, που είναι γραμμένοι στον Σύνδεσμο, μετά από άκριβή και άντικειμενική εξέταση τής πραγματικής ανάγκης.

στ) Νά άπονέμει χρηματικά βραβεία σε μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές, που διακρίνονται για τό ήθος και πρωτεύουν στα μαθήματα, παιδιά ιερέων μελών του Συνδέσμου.

ζ) Νά οργανώνει ώφέλιμες εκπαιδευτικές έκδρομές σε διάφορα προσκνήματα, ως και σε ιστορικούς χώρους στις οποίες να μπορούν να συμμετέχουν και εύσεβεις Χριστιανοί.

η) Νά εκδίδει διάφορα έντυπα, περιοδικά, έφημερίδες και λοιπά βιβλία.

θ) Νά εκδίδει ψηφίσματα διαμαρτυρίας, ή να προβαίνει σε παραστάσεις κατά περίπτωση δια πνευματικά, ήθικά και έθνικά θέματα.

ι) Τό Διοικητικό Συμβούλιο μετά από έγκριση τής Γενικής Συνελεύσεως και τήν σύμφωνη γνώμη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, όταν τό άποθεματικό κεφάλαιο ύπερβεί τά 10.000.000 δραχμές, μπορεί να τό επενδύει κατά τή γνώμη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Μέλη του Συνδέσμου - δικαιώματα και ύποχρέώσεις αυτών

Άρθρο 3

α) Μέλη του Συνδέσμου δύναται να γίνονται όλοι οί κληρικοί τής Ι.Μ.Κ., και των τριών βαθμών.

β) Τήν ιδιότητα του μέλους του Συνδέσμου διατηρούν και οι συνταξιούχοι κληρικοί είτε συνεχίζουν να πληρώνουν τη συνδρομή τους είτε όχι.

Άρθρο 4

Η έγγραφη κάποιου μέλους γίνεται με ύποβολη απλής αίτησης στο Δ.Σ. του Συνδέσμου στην οποία θα περιέχεται δήλωση ότι το νέο μέλος δέχεται άνεπιφύλακτα τις διατάξεις του Καταστατικού και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

Το Δ.Σ. εφόσον κρίνει βάσιμη την αίτηση, την αποδέχεται και έγκρίνει την έγγραφη του νέου μέλους στο Μητρώο Μελών, σε αντίθετη περίπτωση απορρίπτει την αίτηση. Στην τελευταία περίπτωση το ύποψήφιο μέλος μπορεί να προσφύγει στην πρώτη τακτική ή έκτακτη Γ.Σ., ή οποία θα αποφασίζει οριστικά για την ένταξη του στα μέλη του Συνδέσμου.

Άρθρο 5

Κάθε νέο μέλος αποκτά το δικαίωμα του «έκλέγειν» και «έκλέγεσθαι» τρεις μήνες μετά την έγγραφη του.

Άρθρο 6

Τα μέλη είναι ύποχρεωμένα να καταβάλλουν κάθε χρόνο τα ποσά που όρίζει η Γ.Σ. σαν τακτική ή έκτακτη εισφορά. Για τα νέα Μέλη καθορίζεται χρηματικό αντίκρουσμα έγγραφης.

Άρθρο 7

Κάθε μέλος έχει δικαίωμα να διαγραφεί όποτε θέλει από τον Σύνδεσμο, ύποβάλλοντας αίτηση διαγραφής του στο Δ.Σ. Χάνει όμως τα χρήματα που έχει καταβάλλει στο Σύνδεσμο ως τότε.

Μέλη τα οποία καθυστέρησαν την καταβολή της εισφοράς χάνουν το δικαίωμα του «έκλέγειν» και «έκλέγεσθαι» προσωρινά.

Διαγράφονται από το Σύνδεσμο με απόφαση κατά πλειοψηφία της Γ.Σ. μέλη τα οποία επέδειξαν διαγωγή ανάρμοστη προς τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του Συνδέσμου καθώς και αυτοί που έχουν καταδικασθεί από Ποινικά ή Έκκλησιαστικά Δικαστήρια.

Άρθρο 8

Κάθε μέλος που συμμορφώνεται με τις διατάξεις του Καταστατικού δικαιούται να συμμετέχει στις Γ.Σ. του Συνδέσμου, να παίρνει μέρος στις συζητήσεις, να ψηφίζει τις αποφάσεις, να εκλέγει και να εκλέγεται σαν μέλος του Δ.Σ. και να απολαμβάνει κάθε ωφέλεια, προστασία, παροχή και έξυπνρήτηση, νόμιμα επιδιωκόμενη από το Σύνδεσμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Γενικές Συνελεύσεις

Άρθρο 9

Οι Γ.Σ. του Συνδέσμου είναι τακτικές και έκτακτες. Οι τακτικές γίνονται μία φορά το χρόνο μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου, ενώ οι έκτακτες όποτε αποφασίσει το Δ.Σ. ή το ζητήσει το 1/2 των μελών που είναι ταμειακά εντάξει. Στην περίπτωση αυτή χρειάζεται αίτηση προς το Δ.Σ., στην οποία θα αναφέρονται τα θέ-

ματα για συζήτηση. Οι έκτακτες Γ.Σ. πρέπει να συγκαλούνται μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα ύποβολής της αίτησης.

Άρθρο 10

α) Η Γ.Σ. των μελών αποτελεί το ανώτατο όργανο του Συνδέσμου και αποφασίζει για οποιαδήποτε ύποθεσή του. Έκλέγει τα μέλη του Δ.Σ. και έγκρίνει τον άπολογισμό και προύπολογισμό του Συνδέσμου. Στη Γ.Σ. προεδρεύει ο εκλεγμένος από αυτή Πρόεδρος, ό οποίος δεν μπορεί να είναι από τα μέλη του Δ.Σ.

β) Στις εργασίες της Γ.Σ. περιλαμβάνονται ή λογοδοσία του άπερχομένου Δ.Σ., ή έκθεση της Έξελεγκτικής Έπιτροπής, ή έγκριση των πεπραγμένων, οι άρχαιρεσίες, ή τροποποίηση του Καταστατικού του Συνδέσμου, ή έγκριση κατά την έτήσια Γ.Σ. του άπολογισμού και προύπολογισμού του Συνδέσμου, καθώς και κάθε θέμα γενικότερης σημασίας, το οποίο θα μπορούσε να προταθεί και να γραφεί σαν θέμα ήμερησίας διάταξης.

Άρθρο 11

α) Η Γ.Σ. θεωρείται σε άπαρτία και συνεδριάζει έγκυρα πάνω σε θέματα ήμερησίας διάταξης όταν παραβρίσκειται το 1/2 συν ένα, από τα μέλη του Συνδέσμου που είναι ταμειακά εντάξει. Αν δεν ύπάρχει άπαρτία ή Γ.Σ. συγκαλείται μέσα σε όκτώ ήμέρες με τους παρόντες, όποτε κρίνεται άπαραίτητη ή παρουσία του 1/3 των μελών.

β) Για να ληφθεί άπόφαση για τροποποίηση του Καταστατικού ή διάλυση του Συνδέσμου άπαιτείται ή παρουσία των 3/4 και ή ψήφος του 1/2 των παρόντων συν ένα.

γ) Κάθε μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύεται από κάποιο άλλο στη Γ.Σ. και να ψηφίζει έχοντας έξουσιοδότηση του άπόντος.

δ) Η Γ.Σ. άνακηρύσσει τα έπίτιμα μέλη, τους εύεργετες και τους δωρητές του Συνδέσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Διοικητικό Συμβούλιο

Άρθρο 12

Ο Σύνδεσμος διοικείται από πενταμελές Δ.Σ. Η έκλογή γίνεται από τη Γ.Σ. με μυστική ψηφοφορία. Στην περίπτωση που κάποιο μέλος του Δ.Σ. παραιτηθεί, τη θέση παίρνει το πρώτο άναπληρωματικό μέλος. Το Δ.Σ. μετά την έκλογή του συνέρχεται με τη φροντίδα του πλειοψηφισαντος συμβούλου μέσα σε δέκα ήμέρες από την έκλογή και τα μέλη σε μεταξύ τους ψηφοφορία εκλέγουν: τον Πρόεδρο, το Γραμματέα και τον Ταμία του Συνδέσμου. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι διετής και αρχίζει από την 15 Ιανουαρίου και λήγει την 14η Ιανουαρίου του μεθεπομένου έτους από την έκλογή. Οι άρχαιρεσίες γίνονται στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου.

Άρθρο 13

α) Το Δ.Σ. διοικεί ύπεύθυνα το Σύνδεσμο σύμφωνα με τους νόμους και το Καταστατικό και αποφασίζει για κάθε θέμα άναφορικά με την έκπλήρωση των επιδιωκόμενων σκοπών, διαχειρίζεται την περιουσία του Συνδέσμου και εκτελεί τις αποφάσεις της Γ.Σ.

β) Το Δ.Σ. είναι ύποχρεωμένο να ύποβάλλει για έγκριση στη Γ.Σ. κάθε έτους τον άπολογισμό, προύπολογισμό

καί Ισολογισμό τής χρονιάς πού πέρασε μέχρι τις 14 Ιανουαρίου του επομένου έτους.

γ) Τά μέλη του Δ.Σ. είναι υπεύθυνα απέναντι στού Σύνδεσμο γιά τίς ζημιές του Σωματείου από άμέλεια ή παραδρομή και μπορούν να άνακληθούν ή να παυθούν από τη Γ.Σ. με άπόφαση πού λαμβάνεται με άπόλυτη πλειοψηφία τών παρόντων.

Άρθρο 14

α) Τό Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά μία φορά τό μήνα και έκτακτα όταν υπάρχει ανάγκη ή τό ζητήσουν 3 μέλη του Δ.Σ. ή ό Πρόεδρος.

β) Όταν μέλος άπουσιάζει άδικαιολόγητα σε 3 κατά σειρά συνεδριάσεις θεωρείται παραιτημένο και αντικαθίσταται από τόν πρώτο άναπληρωματικό με άπόφαση του Δ.Σ.

γ) Τό Δ.Σ. εύρίσκεται σε άπαρτία με 3 τουλάχιστον μέλη.

δ) Οί άποφάσεις λαμβάνονται πλειοψηφικά και σε περίπτωση ίσοψηφίας υπερισχύει ή γνώμη με την όποία τάχθηκε ό Πρόεδρος.

Άρθρο 15

α) Ό Πρόεδρος του Δ.Σ. εκπροσωπεί τό Σύνδεσμο σε κάθε διοικητική και δικαστική άρχή.

β) Ό Πρόεδρος συγκαλεί τό Δ.Σ. στις συνεδριάσεις, προεδρεύει και διευθύνει τίς συζητήσεις και θέτει τά ζητήματα σε ψηφοφορία, έκτελεί τίς άποφάσεις του Δ.Σ. και τών Γ.Σ., υπογράφει μαζί με τό Γραμματέα όλα τά έγγραφα, τά έντάλματα πληρωμής και τά πρακτικά του Δ.Σ. και Γ.Σ., λογοδοτεί στη Γ.Σ. γιά όλα τά πεπραγμένα στη διάρκεια τής προεδρίας του και είναι υπoχρεωμένος να γνωστοποιεί στού Δ.Σ. τίς ενέργειές του γιά κάθε ύπόθεση του Σινδέσμου.

γ) Τόν Πρόεδρο όταν άπουσιάζει τόν άναπληρώνει ό σύμβουλος πού έχει «τά πρεσβεία».

Άρθρο 16

α) Ό Γραμματέας φυλάει τά άρχεία και τη σφραγίδα του Σινδέσμου, κρατάει τό Μητρώο Μελών, συντάσσει τά πρακτικά συνεδριάσεων του Συλλόγου και συνοπογράφει αυτά με τόν Πρόεδρο όπως και τά έντάλματα πληρωμής και κάθε έγγραφο, μεριμνά γιά την έγκυρη άναγγελία τών Γ.Σ. και είδοποιεί τά μέλη του Σινδέσμου γιά τίς συνεδριάσεις και λοιπές έκδηλώσεις.

β) Τό Γραμματέα άναπληρώνει ένας από τούς συμβούλους πού όρίζεται από τόν Πρόεδρο.

Άρθρο 17

α) Ό Ταμίας τηρεί τά λογιστικά βιβλία του Σινδέσμου, εισπράττει με σφραγισμένες διπλότυπες άποδείξεις τίς συνδρομές τών μελών και κάθε άλλο έσοδο και ενεργεί τίς πληρωμές σύμφωνα με τά έντάλματα του Σινδέσμου. Τά έντάλματα πληρωμής πρέπει πάντα να γράφουν τόν αριθμό άπόφασης του Δ.Σ. με την όποία έγκρίθηκε ή δαπάνη και να υπογράφονται από τόν Πρόεδρο και τό Γραμματέα.

β) Ό Ταμίας είναι υπoχρεωμένος να καταθέτει σε κάποια Τράπεζα στού όνομά του και στού όνομα δύο άκόμη συμβούλων τά χρήματα πού εισπράττει, έκτός από ένα μικρό ποσό άνάλογο με τίς τρέχουσες άνάγκες του Σινδέσμου. Η άνάληψη από την Τράπεζα θα γίνεται από τόν

Ταμία και ένα τουλάχιστον μέλος, τό όνομα του όποίου άναγράφεται στού βιβλιário.

γ) Ό Ταμίας είναι υπoχρεωμένος να θέτει στη διάθεση του Δ.Σ. τό Ταμείο γιά έλεγχο όποτε αυτό κρίνεται άναγκαίο. Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους πρέπει να συντάσσει τόν άπολογισμό, τόν προϋπολογισμό και τόν Ισολογισμό και να τά παρουσιάζει στού Δ.Σ. γιά έγκριση.

Άρθρο 18

Άν ένα μέλος του Δ.Σ. έχει αντίθετη άποψη σε ένα θέμα από τά άλλα μέλη, ή άποψη του καταγράφεται στα πρακτικά τής συνεδριάσης.

Άρθρο 19

Άν ένα μέλος του Δ.Σ. ή του Σινδέσμου διαπιστώνει διαχειριστική άνωμαλία ή κάτι άλλο πού είναι αντίθετο προς τούς κανονισμούς του Καταστατικού, έχει δικαίωμα να μεταφέρει τόν προβληματισμό του με άποδεικτικά στοιχεία και με αίτηση στη Γ.Σ.

Άρθρο 20

Τό Δ.Σ. είναι υπoχρεωμένο να κρατά τά παρακάτω βιβλία και έντυπα:

- α) Μητρώο Μελών.
- β) Βιβλίό πρακτικών συνεδριάσεων Γενικών Συνελεύσεων.
- γ) Βιβλίό πρακτικών συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου.
- δ) Βιβλίό Ταμείου.
- ε) Μπλόκ εισπράξεων διπλότυπα.
- στ) Μπλόκ ένταλμάτων πληρωμών διπλότυπα.
- ζ) Πρωτόκολλο εισερχομένων και έξερχομένων έγγραφων.

Όλα τά βιβλία και έντυπα πρέπει να αριθμηθούν, να σφραγισθούν και να είναι θεωρημένα από την Ίερά Μητρόπολη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Έξελεγκτική Έπιτροπή

Άρθρο 21

α) Ό έλεγχος και ή έποπτεία τής διαχείρισης του Δ.Σ. άνατίθεται σε τριμελή Έξελεγκτική Έπιτροπή, ή όποία εκλέγεται από τη Γ.Σ. μέσα από τά μέλη του Σινδέσμου.

β) Η Έξελεγκτική Έπιτροπή έποπτεύει και ελέγχει τίς πράξεις του Δ.Σ., επιβλέπει άν αυτές συμφωνούν με τόν νόμο και τό Καταστατικό, έξετάζει τά έγγραφα και τά βιβλία του Σινδέσμου, συντάσσει έκθεση γιά τη διαχείριση του Δ.Σ. και την υποβάλλει στη Γ.Σ. ή όποία με την σειρά της την υποβάλλει στον Μητροπολίτη.

Άρθρο 22

α) Οί άρχαιρεσίες του Σινεδρίου διεξάγονται άνά διετία κατά την έτησία τακτική Συνέλευση μέσα στού πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου ή έκτακτα όταν προκύψει σχετικός λόγος.

β) Ό Πρόεδρος πού εκλέγεται από την Γ.Σ. κηρύσσει αυτή σε άπαρτία και στη συνέχεια εκλέγονται ένας Γραμματέας και ένα άκόμη μέλος, οί όποιοι μαζί με τόν Πρόεδρο άποτελούν την Τριμελή Έφορευτική Έπιτροπή πού θα διενεργήσει τίς εκλόγες.

γ) Μετά τη λογοδοσία του άπερχομένου Δ.Σ. και την άνάγνωση τής έκθεσης τής Έξελεγκτικής Έπιτροπής, ή Συνέλευση άποφασίζει και έγκρίνει τά πεπραγμένα και άπαλλάσσει τόν Δ.Σ. άπό κάθε ευθύνη.

δ) Οι ύποψηφιότητες για τόν Δ.Σ. πρέπει νά ύποβάλλονται άπό τά ένδιαφερόμενα μέλη ένα μήνα πρό των εκλογών με γραπτή αίτησή τους. Μετά την ύποβολή ύποψηφιότητων τόν Δ.Σ. ύποχρεούται νά στείλει στό κάθε μέλος ψηφοδέλτιο με όλα τά όνόματα των ύποψηφίων κατ' άλφαβητική σειρά και φάκελο σφραγισμένο με τη σφραγίδα του Συνδέσμου.

ε) Άν κάποιο μέλος δέν έχει τη δυνατότητα νά προσέλθει στις εκλογές πρέπει νά στείλει στό άπερχόμενο Δ.Σ. έγκαιρα συστημένο και κλειστό τόν φάκελο με τόν ψηφοδέλτιο ή νά δώσει έξουσιοδότηση σέ άλλο μέρος, τόν όποιο θά ψηφίσει για λογαριασμό του.

στ) Σέ περίπτωση που δέν ύπάρχουν ύποψηφιότητες, την ώρα των εκλογών ή Γ.Σ. θά ύποδεικνύει μέλη για τόν Δ.Σ.

ζ) Ό ψηφοφόρος μπορεί νά βάλει 1-5 σταυρούς στό ψηφοδέλτιο μπροστά άπό ίσάριθμα όνόματα ύποψηφίων.

η) Μετά την ολοκλήρωση τής ψηφοφορίας ή Έφορευτική Έπιτροπή καταμετρά τά ψηφοδέλτια και τούς σταυρούς, καταγράφει σέ πίνακα τά όνόματα των ψηφισμένων και τούς σταυρούς προτίμησης του καθενός. Οι πέντε πρώτοι πλειοψηφίσαντες άποτελούν τόν νέο Δ.Σ. Οι τρεις επόμενοι την Έξελεγκτική Έπιτροπή και οι τρεις επόμενοι τά άναπληρωματικά μέλη για τόν Δ.Σ. και την Έξελεγκτική Έπιτροπή.

θ) Ό πλειοψηφών σύμβουλος μετά 10 ήμέρες τόν άργότερο συγκαλεί τά μέλη του νέου Δ.Σ. και γίνεται ή κατανομή άξιωμάτων. Έκλέγονται διά μυστικής ψηφοφορίας ή διά βοής ό Πρόεδρος, ό Γραμματέας και ό Ταμίας του νέου Δ.Σ. Οι άλλοι δύο είναι μέλη.

ι) Σέ περίπτωση που μέλος του Δ.Σ. ή τής Έξελεγκτικής Έπιτροπής παραιτηθεί, άναπληρώνεται άπό τόν πρώτο άναπληρωματικό μέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' Πόροι - Οίκονομικά

Άρθρο 23

- α) Πόροι του Συνδέσμου είναι:
- 1) Προσωπικές εισφορές των μελών.
 - 2) Έπιχορηγήσεις Έρωών Ναών.
 - 3) Δωρεές.
 - 4) Εισπράξεις άπό έκδηλώσεις που διοργανώνει ό Σύνοδος.

Τά έσοδα κατατίθενται άπό τόν Ταμία σέ Τράπεζα στό όνομά του και στό όνόματα δύο άκόμη μελών. Οι άναλήψεις γίνονται άπό τόν Ταμία με τη σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. και με γραπτή έξουσιοδότηση αυτού, ενώ ή διάθεση χρημάτων πρέπει νά καταγράφεται στό πρακτικά.

β) Έξοδα του Συνδέσμου:

1) Χρηματικά βοηθήματα πρός μέλη του Συνδέσμου, συζύγους των και άγαμα τέκνα των λόγω άσθενείας ή άτυχήματος.

2) Χρηματικά ποσά για την όργάνωση έκδηλώσεων ή την έπίσκεψη μελών του Συνδέσμου σέ ιδρύματα.

3) Χρηματικά ποσά για τόν έξοπλισμό του γραφείου του Συνδέσμου.

4) Χρηματικά βραβεία στους άριστούχους μαθητές - παιδιά των μελών του Συνδέσμου.

5) Κατά τις έορτές Χριστουγέννων και Πάσχα σέ ειδικές έκδηλώσεις νά προσφέρει δώρα στό παιδιά πολυτέκνων ή άναπήρων.

6) Τόν Δ.Σ. μπορεί νά δίνει χρηματικό ποσό σαν βοήθημα στό μέλη του Συνδέσμου μέχρι 100.000 δρχ. Για μεγαλύτερο βοήθημα χρειάζεται έξουσιοδότηση τής Γ.Σ.

7) Κάθε νέο μέλος πρέπει νά καταβάλει κατά την έγγραφη του τόν ποσό των 5.000 δρχ. Τόν ποσό μπορεί νά άναμορφώνει με άπόφασή της ή Γ.Σ.

γ) Τόν λογιστικό έτος άρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' Διάλυση του Συνδέσμου

Άρθρο 24

α) Ό Σύνοδος δέν διαλύεται παρά μόνο αν παραμείνουν λιγότερα άπό 15 μέλη.

β) Για τη διάλυση του Συνδέσμου άπαιτείται ή παρουσία στη Γ.Σ. άριθμού ίσου τουλάχιστον με τά 3/4 των μελών, ενώ ή άπόφαση παίρνεται πλειοψηφικά.

γ) Όταν διαλυθεί ό Σύνοδος ενεργείται έκκαθάριση άπό την Ι. Μητρόπολη στην όποία ύπάγεται ό Έρως Σύνοδος και ή έναπομείνασα περιουσία του ρευστοποιείται και διανέμεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 25

Ό Σύνοδος έχει σφραγίδα κυκλική, ή όποία στην περιφέρεια άναγράφει την έπωνυμία του «Σύνοδος Έρωών Μητροπόλεως Κίτρους», ενώ στό κέντρο φέρει σταυρό.

Άρθρο 26

α) Ό Σύνοδος έχει διοικητική και οικονομική αυτονομία και ή λειτουργία του διέπεται άπό τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού.

β) Κάθε περίπτωση, ή όποία δέν προβλέπεται άπό τόν παρόν Καταστατικό ρυθμίζεται άπό τις Γ.Σ.

Άρθρο 27

Θέματα που άφορούν ειδικότερες σχέσεις και ύποχρεώσεις μεταξύ των μελών ή μεταξύ των μελών και του Συνδέσμου μπορούν νά ρυθμίζονται με ειδικό κανονισμό, ό όποιος καταρτίζεται άπό τόν εκάστοτε Δ.Σ. και έγκρίνεται άπό τή Γ.Σ.

Άρθρο 28

α) Τροποποίηση ή συμπλήρωση του παρόντος Καταστατικού έπιτρέπεται μετά την παρέλευση διετίας.

β) Για νά τροποποιηθεί τόν Καταστατικό άπαιτείται ή παρουσία των 3/4 των μελών και ή ψήφος των 1/2 συν μία.

Άρθρο 29

Τόν Καταστατικό άποτελείται άπό 29 άρθρα. Έλαβαν γνώση του κειμένου όλα τά ιδρυτικά μέλη και τόν παρέδωσαν για έγκριση στό Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κίτρους και Κατερίνης κ.κ. Άγαθόνικον, ό όποιος τόν ένέκρινε την 10-11-92.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ

«Σύστασις Σχολής Βυζαντινής Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας».

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2, ἄρθρον 29 τοῦ Ν. 590/1977.

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (ΦΕΚ 185/ τ.Α./11-9-1970) ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 67 τοῦ Ν. 590/77.

3. Τὴν ἀνάγκην διδασκαλίας τῆς πατρώας Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς διὰ τὴν διάσωσιν καὶ διάδοσιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐπ' ἀνδρωσιν τῶν ψαλτηρίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

4. Τὴν ὑπ. ἀριθ. 51/19.1.1995 πρότασιν ἡμῶν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

5. Τὴν ἀπὸ 13.3.95 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ.

Ἀποφασίζομεν

Συνιστῶμεν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Ὁ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο ΝΕΑΠΟΛΙΤΗΣ».

Ἡ Σχολὴ αὕτη τελεῖ ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ ἐποπτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Πάντα δὲ τὰ ἀφορῶντα εἰς αὐτὴν καθορίζονται διὰ τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ παρούσα νὰ δημοσιευθῆ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Ν. Ἰωνία τῇ 25ῃ Μαΐου 1995

Ὁ Μητροπολίτης

† ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Κωνσταντῖνος

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Λειτουργίας τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Νεαπολίτης»

Ἄρθρον 1

Ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Νεαπολίτης» τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξάρτησιν καὶ διοίκησιν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας. Ἐδρα τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς εἶναι ἡ Νέα Ἰωνία.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς εἶναι:

α) Ἡ διάσωσις καὶ διάδοσις τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, διὰ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς διδασκαλίας αὐτῆς, καὶ

β) ἡ κατάρτισις καταλλήλων Ἱεροψαλτῶν διὰ τὴν ἐπ' ἀνδρωσιν τῶν ἀναλογίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ἢ καὶ ἐτέρων Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Πρὸς πραγμάτωσιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν:

α) Ἡ διδασκαλία ἐν τῇ Σχολῇ θὰ γίνεταί ὑπὸ πεπειραμένων διδασκάλων τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μου-

σικῆς, ἐχόντων θεωρητικὴν κατάρτισιν καὶ πρακτικὴν πείραν καὶ ἀσκούντων τὸ διακόνημα τοῦ Ἱεροψάλτου.

β) Ἡ διάδοσις τῆς Μουσικῆς ταύτης θὰ πραγματοποιηταί διὰ τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων, δημοσίων ἐμφανίσεων, συναυλιῶν καὶ ἄλλων προσφορῶν μέσων.

Ἐπίσης διὰ τῆς δημιουργίας Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Χορωδίας, ἢ ὅποια θὰ πραγματοποιηθῶν διαφόρους δημοσίας ἐμφανίσεις καὶ ἐκδηλώσεις.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἐν λόγῳ Σχολὴ δὲν διαθέτει ἰδίου πόρους, πᾶσα δὲ ἀναγκαία δαπάνη αὐτῆς καλύπτεται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καὶ ἐκ δωρεῶν τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Μητροπολ. περιφέρειας, ἰδιωτῶν, Ν.Π.Δ. ἢ Ἱ.Δ., ὡς καὶ ἐκ τῶν Κρατικῶν Λαχείων καὶ ἐπιχορηγήσεων τοῦ Κράτους καὶ τῶν Δήμων τῆς Μητροπολ. περιφέρειας.

Εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς τῶν Ἱ. Ναῶν δύναται νὰ ἀναγράφεται κονδύλιον διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς.

Ἐπίσης, ἐγκρίσει τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, πραγματοποιεῖται ἀπαξ τοῦ ἔτους περιφορὰ δίσκου εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 4

Ἡ Σχολὴ διοικεῖται ὑπὸ 5μελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Μητροπολίτου Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ, ἑνὸς μέλους τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, ὀριζομένου ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ Δ/ντοῦ τῆς Σχολῆς καὶ δύο Ἱεροψαλτῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει διακονούντων, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι διετής, δυναμένη νὰ ἀνανεωθῆ.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

Μέλος τοῦ Δ. Συμβουλίου δύναται νὰ ἀντικατασταθῆ καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας αὐτοῦ, μετ' ἠτιολογημένην ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου. Ἡ Σχολὴ ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς ὑπὸ μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὀριζομένου πρὸς τοῦτο ὑπ' αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5

Ἡ Σχολὴ διευθύνεται ὑπὸ Δ/ντοῦ, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου αὐτῆς, τῇ προτάσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Εἰς τὸν Δ/ντὴν τῆς Σχολῆς δύναται νὰ παρέχεται μηνιαῖον ἐπίδομα καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Πάντες οἱ ἐν τῇ Σχολῇ διδάσκοντες Καθηγηταὶ διορίζονται τῇ προτάσει τοῦ Μητροπολίτου, ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου αὐτῆς, εἶναι δὲ ἄμισθοι.

Ἄρθρον 6

Ἡ φοίτησις ἐν τῇ Σχολῇ παρέχεται ἐντελῶς δωρεάν. Διὰ νὰ ἐγγραφῆ τις εἰς τὴν Σχολὴν δεόν νὰ ἔχη ἀπολυτήριον τουλάχιστον Γυμνασίου.

Ὁ κύκλος τῶν σπουδῶν ἐν τῇ Σχολῇ εἶναι τριετής. Ἡ ὕλη τῶν ἐν αὐτῇ διδασκομένων μαθημάτων κατανέμεται εἰς ἑπτὰ σπουδῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τῆς

Σχολής, μετά πρότασιν του Δ/ντου αυτής, έγκρινομένην υπό του Δ. Συμβουλίου.

Η επίδοσις των σπουδαστών της Σχολής έλέγχεται διά των ένεργουμένων ανά δίμηνον γραπτών εξετάσεων.

Το πτυχίον της Σχολής παρέχεται εις τους έπιτυχώς περατώσαντας τας σπουδὰς αυτών, υπογράφεται δέ υπό του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, του Διευθυντού και των Καθηγητών της Σχολής.

Άρθρον 7

Η Σχολή έχει ιδίαν σφραγίδα, φέρουσαν εις το μέσον την εικόνα του Άγ. Γεωργίου Νεαπολίτου και κύκλοθεν τὰς λέξεις: Σχολή Βυζαντινής Έκκλησιαστικής Μουσικής της Ί. Μητροπόλεως Νέας Ίωνίας και Φιλαδελφείας «ό Άγιος Γεώργιος ό Νεαπολίτης».

Άρθρον 8

1. Ο Διευθυντής της Σχολής είναι υπεύθυνος διά την εύρυθμον λειτουργίαν αυτής, εισηγείται δέ εις το Διοικητικόν Συμβούλιον πάν θέμα άφορόν εις την λειτουργίαν της

Σχολής, τὰ μαθήματα, τόν χρόνον διδασκαλίας, τους σπουδαστάς και τους τίτλους σπουδών, και διευθύνει τὰς έργασίας του Συλλόγου Καθηγητών, συγκαλών αυτών κατὰ μήνα εις τακτικήν συνεδρίαν.

2. Οί Καθηγηταί της Σχολής είναι υπεύθυνοι διά την έπιτυχίαν των σκοπών της Σχολής και την πρόοδον των σπουδαστών, διαπαιδαγωγούν δέ αυτούς κατὰ το πνεύμα της Έκκλησίας και έμπνέουν πρὸς αυτούς τὸν σεβασμόν πρὸς τὸν Ίερὸν Κλήρον και την τάξιν της Έκκλησίας.

Άρθρον 9

Άπό τὰς διατάξεις του Κανονισμού αυτού προκαλείται δαπάνη εις βάρος του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου της Ίεράς Μητροπόλεως Νέας Ίωνίας και Φιλαδελφείας, τὸ ὕψος της οποίας δέν μπορεί νά προσδιοριστή.

Ο άνωτέρω Κανονισμός έγκριθείς υπό της Ίεράς Συνόδου νά δημοσιευθῆ εις την εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τὸ Περιοδικόν «Έκκλησία».

† Ο Ν. Ίωνίας και Φιλαδελφείας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ

Σύστασις Εύαγους Έκκλησιαστικού Ίδρύματος υπό την έπωνυμίαν: «Έκκλησιαστικόν Γηροκομείον Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος».

ΤΗΣ, ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ».

Άρθρον 1

Συνιστάται Φιλανθρωπικόν Ίδρυμα παρά τη Ίερά Μητροπόλει Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος υπό την έπωνυμίαν «Έκκλησιαστικόν Γηροκομείον Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ, της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος».

Άρθρον 2

Τὸ Ίδρυμα τούτο τελεί υπό την άμεσον εξάρτησιν της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος, θά στεγάζεται δέ εις ιδιόκτητον κτίριον επί οικοπέδου ιδιοκτησίας της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος κείμενον εν τῷ περιβάλλῳ του Ίερού Προσκυνηματικού Ναού Άγίας Παρασκευής Διδυμοτείχου.

Άρθρον 3

Σκοπὸς του ιδρύματος είναι η περιθαλψις των γεγηρακότων και έγκαταλελειμμένων γερόντων. Γίνονται δεκτοί γέροντες και γραΐαι προερχόμενοι εκ της ημετέρας Μητροπολιτικής περιφέρειας. Ούτοι θά περιθάλπωνται δωρεάν, οί δυνάμενοι όμως, θά καταβάλωσι τὸ υπό του Διοικητικού Συμβουλίου άποφασιζόμενον ποσόν.

Άρθρον 4

Τὸ Έκκλησιαστικόν Γηροκομείον «Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ» της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος, αποτελούν ιδίαν Ύπηρεσίαν της Ίεράς Μητροπόλεως, διοικείται υπό πενταμελοῦς Διοικητικού Συμβουλίου, υπό την Προεδρίαν του εκάστοτε Μητροπολίτου, αναπληρουμένου υπό του νομίμου αναπληρωτου αυτού, απαρτιζόμενου εκ δύο κληρικών και δύο λαϊκών ευσεβών χριστιανών της πόλεως Διδυμοτείχου, όριζόμενων υπό του Μητροπολίτου, επί τριετεί θητεία, εξ ών τὸ εν μέλος εκ

Έχοντες υπ' όψει:

1. Τὰς ανάγκας των γεγηρακότων και έγκαταλελειμμένων γερόντων της Μητροπολιτικής ημών Περιφέρειας.

2. Τους Ίερούς Κανόνας τους την φιλανθρωπίαν επιβάλλοντας ως και την παντοειδή μέριμναν της Άγίας ημών Έκκλησίας υπέρ των τέκνων Αυτής.

3. Τὰς διατάξεις των άρθρων 1 παράγρ. 4, 29 παράγρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, εν συνδυασμῳ πρὸς τὰς διατάξεις του άρθρου 20 παράγρ. 2 του υπ' αριθμ. 1/1969 Κανονισμού της Ίεράς Συνόδου.

4. Την υπ' αριθμ. Γ. 198/22.3.1995 πρότασιν ημών πρὸς την Ίεράν Σύνοδον.

5. Την από 18-5-1995 εγκριτικήν Άπόφασιν της Δ. Ι. Συνόδου,

Άποφασίζομεν:

Συνιστώμεν εις Διδυμότειχον Έβρου, Εύαγες Έκκλησιαστικόν Ίδρυμα υπό την έπωνυμίαν: «Έκκλησιαστικόν Γηροκομείον Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ της Ίεράς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος»

Τὰ της διοικήσεως και λειτουργίας εν γένει του ιδρύματος τούτου, όρίζονται διά του έπομένου Κανονισμού.

Η άπόφαση αυτή νά δημοσιευθῆ στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως και τὸ Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Διδυμοτείχον 26 Μαΐου 1995

Ο Μητροπολίτης

† Ο Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

«Περὶ διοικήσεως, διαχειρίσεως και λειτουργίας του ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ, Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙ-

τών κληρικών θά είναι ό εκάστοτε Γενικός Άρχιερατικός Επίτροπος τής Ίεράς Μητροπόλεως και τό άλλο μέλος τών κληρικών θά είναι ό εκάστοτε αντιπρόεδρος του Ίερού Προσκυνηματικού Ναού «Άγίας Παρασκευής» Διδυμοτείχου. Έκ τών λαϊκών μελών τό ένα μέλος θά προέρχεται εκ τών μελών τής διοικητικής και διαχειριστικής επιτροπής του Ίερού Προσκυνηματικού Ναού «Άγίας Παρασκευής» Διδυμοτείχου και τό άλλο μέλος θά προέρχεται εκ τών μελών του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου του Μητροπολιτικού Ναού Διδυμοτείχου «του Άγίου Άθανασίου».

Άρθρον 5

α) Τό Διοικητικόν Συμβούλιον κατά την πρώτην Συνεδριάν αυτού εκλέγει τόν Γραμματέα και τόν Ταμία Σύμβουλον αυτού. Ψηφίζει τόν Προϋπολογισμόν και Άπολογισμόν του ίδρύματός και αποφασίζει διά την πρόσληψιν του προσωπικού έφ' όσον κριθή αναγκαίον τούτο. Αί αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται διά πλειοψηφίας, αλλά πάντοτε με πνεύμα αγάπης και με σκοπόν την πρόοδον του ιδρύματος.

β) Τό Διοικητικόν Συμβούλιον δύναται νά έξουσιοδοτήσῃ τόν Πρόεδρον αυτού διά την αντιμετώπισιν τών τρεχουσών αναγκών του ιδρύματος και επί θεμάτων έπειγουσῃς φύσεως.

Άρθρον 6

α. Ό Πρόεδρος προσκαλεί τά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και διευθύνει τās συνεδριάσεις αυτού. Υπογράφει τά εντάλματα πληρωμής, τόν έτήσιον Προϋπολογισμόν και Άπολογισμόν έσοδων και έξόδων, καθώς επίσης και άπασαν την άλληλογραφίαν του ιδρύματος. Ό Πρόεδρος ένημερώνεται συνεχώς υπό τών έντεταλμένων διοικητικών όργάνων έφ' όλων τών θεμάτων του ιδρύματος και δίδει τās δεούσας οδηγίας διά την άρτιωτέραν λειτουργίαν αυτού.

β. Ό Γραμματεὺς του Διοικητικού Συμβουλίου τηρεί τά βιβλία Πρακτικών, τούς φακέλλους άλληλογραφίας και τό έν γένει άρχεϊον, καθώς και τό Μητρώον τών οικοτρόφων υπερηλικίων. Κατόπιν σχετικής άποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου ή τήρησις τών άνωτέρω δύναται νά άνατεθῆ εις έτερον πρόσωπον.

γ. Ό Ταμίας του Διοικητικού Συμβουλίου έχει την έπιπερίαν όλων τών οικονομικών θεμάτων του ιδρύματος, προσυπογράφει τά γραμμάτια εισπράξεως και μεριμνά διά ειδικών εισηγήσεων προς τό Διοικητικόν Συμβούλιον διά την εξασφάλισιν τών άπαραιτήτων οικονομικών μέσων προς λειτουργίαν του ιδρύματος.

Άρθρον 7

Ό Πρόεδρος του ιδρύματος ή ό νόμιμος άναπληρωτής αυτού εκπροσωπεί τούτο ένώπιον τών Δικαστηρίων και πάσης άρχῆς δημοσίας ή φυσικού και νομικού προσώπου και υπογράφει τά πάσης φύσεως έγγραφα και συμβάσεις αυτού.

Άρθρον 8

Τό αξίωμα τών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τιμητικόν, αί δε προσφερόμενοι ύφ' εκάστου ύπηρεσίας παρέχονται δωρεάν.

Άρθρον 9

1. Προκειμένου νά γίνει δεκτή προς συζήτησιν παρά

του Διοικητικού Συμβουλίου αίτησις ένδιαφερομένου διά την εισαγωγήν του έν τῷ ιδρύματι, δέον ν' αναφέρονται έν αυτή τά στοιχεία τής ταυτότητας και έν περιλήψει τό ιστορικόν αυτού. Επίσης νά είναι ύπογεγραμμένη παρά του ίδιου του ένδιαφερομένου και νά αναφέρονται οι λόγοι οι όποιοι συνιστούν την ανάγκην τής παρά του Γηροκομείου περιθάψεώς του.

2. Ός βασικά κριτήρια διά την εισαγωγήν θά λαμβάνονται ύπ' όψιν παρά του Διοικητικού Συμβουλίου:

α) Έλλειψις προστασίας παρά τών συγγενών του.

β) Η ηλικία και

γ) Η σχετική καλή ύγεια. Υπερήλικες πάσχοντες έξ άνιάτου ή μεταδοτικής νόσου δέν γίνονται δεκτοί.

δ) Νοσοκομειακή περίθαλψις τών άσθενών υπερηλικών τροφίμων θά παρέχεται μόνον διά τών δελτίων άπορίας του Ύπουργείου Ύγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Άφαιλίσεων.

Άρθρον 10

Περιουσία και πόροι του ιδρύματος είναι:

1. Έσοδα του Ίερού Προσκυνηματικού Ναού Άγίας Παρασκευής Διδυμοτείχου, του Ίερού Προσκυνηματικού Ναού Παναγίας τής Έλευθερώτριας Διδυμοτείχου και του Ίερού Ναού Άγίας Βαρβάρας Όρεστιάδος.

2. Κληρονομία, κληροδοσία, δωρεά και άφιερώματα τών φιλανθρώπων και προσφορών τών γηροκομουμένων, έφόσον έχουν εισοδήματα και περιουσίας.

3. Πρόσοδοι έξ έράνων, λαχειοφόρων άγορών κ.λπ. ένεργουμένων συμφώνως προς τās κειμένας διατάξεις και τούς νόμους.

4. Έσοδα έξ αξιοποιήσεως κληρονομουμένης περιουσίας.

5. Κρατικά έπιχορηγήσεις και ένισχύσεις ιδρυμάτων, νομικών και φυσικών προσώπων.

Άρθρον 11

Αί θέσεις του προσωπικού του ιδρύματος είναι αι υπό τών κειμένων εκάστοτε διατάξεων Νόμων και Διαταγμάτων περί τών ιδιωτικών Οίκων Εύγηρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος προβλεπόμενα.

Πληρούνται δε υπό προσώπων προσφερομένων νά εργασθούν έθελοντικώς. Έφ' όσον ή τοιαύτη πλήρωσις δέν καθίσταται έφικτή, προσλαμβάνεται προσωπικόν επί συμβάσει ιδιωτικού Δικαίου ώρισμένου ή άορίστου χρόνου κεκτημένον τās αναγκαίας γνώσεις και τυπικά προσόντα ίδιά δε έμπνεόμενον μεταξύ τών άλλων και υπό χριστιανικής αντίληψεως και αγάπης προς τούς υπερηλικας. Τούτο θά μισθοδοτήται εκ του Ταμείου του Γηροκομείου, βάσει τών ισχυουσών εκάστοτε σχετικών συμβάσεων εργασίας δι' εκάστην ειδικότητα.

Άρθρον 12

Όρίζεται ότι ή σφραγίς του ιδρύματος θά είναι σχήματος στρογγυλού, φέρουσα εις τό μέσον την εικόνα του Σταυρού και την ένδειξιν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΝ, Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ, ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ».

Άρθρον 13

Έν περιπτώσει διαλύσεως του ιδρύματος άπασα ή κινητή και άκίνητος αυτού περιουσία περιέρχεται εις την Ίεράν Μητρόπολιν Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος και χρησιμοποιείται διά παρεμφερείς σκοπούς.

Άρθρον 14

Πάν θέμα μή προβλεπόμενον υπό του παρόντος Κανονισμού ρυθμίζεται δι' άποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρον 15

Άπό τας διατάξεις του παρόντος Κανονισμού προκα-

λείται δαπάνη εις βάρος του νομικού προσώπου τής Ίερής Μητροπόλεως Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος τού ύψους τής οποίας δέν μπορεί νά προσδιοριστεί.

Ό άνωτέρω Κανονισμός έγκριθείς υπό τής Ίερής Συνόδου νά δημοσιευθεί στην Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και τού Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

† Ό Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΥΡΟΥ

Ίδρυσις Σχολής Έκκλησιαστικής Βυζαντινής
Μουσικής τής Ίερής Μητροπόλεως Σύρου

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΥΡΟΥ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Έχοντες ύπ' όψει:

1. Τις διατάξεις τών άρθρων 1, παρ. 4 και 29, παρ. 1 και 2, του νόμου 590/1977 (ΦΕΚ 146/1977 τεύχος Α) «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος».
2. Τήν έπαπειλουμένην έλλειψιν ύπευθύνων και μουσικογνωστών διακόνων του άναλογίου (Ίεροψαλτών).
3. Τήν μεγάλην καλλιτεχνικήν και έθνικήν άξίαν τής πατρώας ήμών Βυζαντινής Έκκλησιαστικής Μουσικής.
4. Τήν ύπ' άριθμ. 185/18-4-95 πρότασιν ήμών προς τήν Ίεράν Σύνοδον.
5. Τήν άπό 18-5-1995 έγκριτικήν Άπόφασιν τής Δ.Ι. Συνόδου.

Άποφασίζομεν:

1. Τήν ίδρυσιν και λειτουργίαν Σχολής Βυζαντινής Μουσικής εις τήν Ίεράν Μητρόπολιν Σύρου, με σκοπόν τήν ανάπτυξιν του ενδιαφέροντος δια τήν παραδοσιακήν Βυζαντινήν Έκκλησιαστικήν Μουσικήν με τήν προσέλκυσιν νέων και τήν εκπαίδευσιν αυτών εις τού διακόνημα του ιεροψάλτου, καθώς και τήν παροχήν πάσης φύσεως βοήθειας εις τούς Ίεροψάλτας οι όποιοι ύπηρετούν ήδη εις τούς ένοριακούς Ναούς.
2. Τά τής Διοικήσεως και λειτουργίας τής έν λόγω σχολής ή όποία θα τελή υπό τήν άμεσον έποπτείαν τής καθ' ήμάς Ίερής Μητροπόλεως καθορίζονται υπό ιδιαιτέρου κανονισμού.

Ή παρούσα νά δημοσιευθεί δια τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως.

Έρμούπολις 26-5-1995

Ό Μητροπολίτης
† Ό Σύρου ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΥΡΟΥ,
ΤΗΝΟΥ, ΑΝΔΡΟΥ, ΚΕΑΣ, ΜΗΛΟΥ ΚΑΙ ΜΥΚΟΝΟΥ

Άρθρον 1

Έδρα τής Σχολής

Έδρα τής Σχολής τής Έκκλησιαστικής Βυζαντινής Μουσικής όρίζεται ή Έρμούπολις Σύρου.

Άρθρον 2

Τίτλος τής Σχολής

Ό τίτλος τής Σχολής είναι «ΣΧΟΛΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΥΡΟΥ».

Ή Σχολή χρησιμοποιεί κυκλικήν σφραγίδα με διάμετρον και τύπον όμοιον προς τας σφραγίδας εις τας όποίας αναφέρεται τού σχετικό διάταγμα «Περί έμβλημάτων του Κράτους και τύπου τών σφραγίδων».

Εις τήν έξωτερικήν τής πλευράν ή σφραγίδα φέρει τήν ένδειξιν «Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΥΡΟΥ» και έσωτερικά τήν φράσιν «ΣΧΟΛΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ». Εις τού μέσον αυτης φέρει τήν εικόνα τής Παναγίας τής Φανερωμένης.

Άρθρον 3

Σκοποι και Στόχοι

α) Ή διδασκαλία, καλλιέργεια και ή διάδοσις τής έλληνορθόδοξου πατροπαραδότου Έκκλησιαστικής Βυζαντινής Μουσικής τόσοσ εις θεωρητικόν, όσοσ και εις πρακτικόν επίπεδον.

β) Ή ανάδειξις νέων ιεροψαλτών, άνεξαρτήτως φύλου, δια τήν στελέχωσιν τών ιερών άναλογίων και έμπέδωσιν εις αυτούς συνειδήσεως, ότι ως βοηθοι κατά τήν εκτέλεσιν τών ιερών μυστηρίων και άκολουθιών έπιτελούν εκκλησιαστικήν διακονίαν.

γ) Ή συμπλήρωσις τής μορφώσεως και παιδείας περι τήν εκκλησιαστικήν Βυζαντινήν μουσικήν, καθώς και ή παροχή πάσης φύσεως βοήθειας, εις τούς ήδη ύπηρετούντας εις τούς Ένοριακούς Ναούς Ίεροψάλτας.

Ειδικότεροι Στόχοι

α) Ή ύπεύθυνη διδασκαλία τής Βυζαντινής Μουσικής άπό πεπειραμένους δασκάλους κατηρτισμένους πρακτικώς και θεωρητικώς, οι όποιοι έτίμησαν και άσκούν τού λειτουργήμα του ιεροψάλτου.

β) Ή δημιουργία χωρωδιακών συγκροτημάτων (συμπεριλαμβανομένης και τής συγκροτήσεως παιδικής χορωδίας) δια τήν πρωτότυπον εκτέλεσιν Έκκλησιαστικών ύμνων και μουσικών κειμένων, καθώς και ή όργάνωσις και πραγματοποίησις κατά καιρούς πνευματικών - καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

γ) Ή θεωρητική έρευνα και ή δημοσιότης τών έπιτευγμάτων, άναφορικά με τήν προέλευσιν και εξέλιξιν κατά καιρούς τής πατρώας εκκλησιαστικής μουσικής. Αυτό μπορεί νά έπιτευχθεί σε συνεργασία με άλλους φορείς (π.χ. Ύπουργεία πολιτισμού και Παιδείας) με έπισκέψεις εις ιεράς μονάς του Άγίου Όρους, καθώς και με έπισκέψεις εις ιεράς μονάς του Ν. Κυκλάδων αλλά και τής Έλληνικής Έπικρατείας γενικότερον, με τήν πρόσκλησιν άνεγνωρισμένων και καταξιωμένων Ίεροψαλτών εις τήν Σύρον, και άλλας εκδηλώσεις.

δ) Ἡ προβολὴ καὶ ἡ ἐξαρσις τοῦ μεγαλείου τοῦ παραδοσιακοῦ μουσικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ θησαυροῦ ὡς ἱεράς παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ ἐκδηλώσεις, δημοσίας ἐμφανίσεις καὶ ἄλλα πρόσφορα μέσα. Αὐτὸ δύναται νὰ ἐπιτευχθεῖ μὲ τὴν ὀργάνωσιν καὶ πραγματοποιήσιν σεμιναρίων, συμποσίων κ.λπ., μὲ τὴν φιλοξενίαν σπουδαστῶν ἄλλων Βυζαντινῶν Σχολῶν, μὲ ἐπισκέψεις καὶ ἐκδρομὲς τόσο εἰς τὸν ἑλληνικὸν ἄλλο ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἄρθρον 4

Πόροι

Οἱ πόροι μὲ τοὺς ὁποίους συντηρεῖται ἡ Σχολὴ εἶναι:

α) Οἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις Ἱερῶν Ναῶν καὶ Μονῶν, Φιλοπτώχων Ταμείων, κρατικαὶ καὶ ἰδιωτικαὶ τοιαῦται.

β) Ἡ εἰσφορὰ ἢ ὅποια καταβάλλεται ἅπαξ τοῦ ἔτους κατὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν μαθητῶν ὄρχ. (1.000) καὶ δύναται νὰ ἀναπροσαρμόζεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.

γ) Δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα, καθὼς καὶ εἰσφοραὶ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἄρθρον 5

Διοίκησις - Ἀρμοδιότητες Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Ἡ Σχολὴ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σύρου ὡς Πρόεδρος ἢ ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε νόμιμον αὐτοῦ ἀναπληρωτὴν, ὡς Ἀντιπρόεδρον, τὸν Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς καὶ τρεῖς (3) κληρικοὺς ἢ λαϊκοὺς φίλους τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, διοριζομένους ἐπὶ τριετὴ θητεία ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σύρου. Τὸ ἀξίωμα αὐτῶν ποὺ συμμετέχουν στὸ διοικητικὸ συμβούλιον εἶναι τιμητικόν καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἄμισθον. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκλέγει τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Γραμματέα αὐτοῦ.

2. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν μέλος τοῦ Δ.Σ. κωλύεται εἰς τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του ἢ δὲν ἀναποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς ὑποχρεώσεις αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ τὰ καθήκοντά του ἀντικαθίσταται μὲ ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου πλήρως αἰτιολογημένην.

3. Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ τὴν σχολὴν δημοσίᾳ ἐνώπιον κάθε ἀρχῆς. Διενεργεῖ καὶ ὑπογράφει τὴν ἐπίσημον ἀλληλογραφίαν τῆς Σχολῆς, καθὼς καὶ τὰ ἐνδεικτικὰ καὶ τὰ πτυχία τῶν μαθητῶν.

4. Τὸ Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικῶς ἅπαξ ἐκάστου μηνός, κατὰ τὴν λήξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη.

5. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, καθὼς καὶ διὰ τὴν παρακολούθησιν καὶ ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν αὐτῆς. Δύναται νὰ εἶναι καὶ ὁ ἴδιος μέλος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς διὰ τὸ ὅποιον εἶναι ὑπεύθυνος ἀναφερόμενος σχετικῶς (γραπτῶς ἢ προφορικῶς) στὸ Δ.Σ.

Εἰσηγεῖται ἐπίσης εἰς τὸ Δ.Σ. ὅ,τι κρίνει ἀπαραίτητο διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς, τὴν ἀπονομὴν βραβείων καὶ ἐπαίνων, τὴν πραγματοποιήσιν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων, ἐκπαιδευτικῶν ἢ ψυχαγωγικῶν ἐκδρομῶν, καὶ τὴν τέλεσιν εἰδικῶν Θ. Λειτουργιῶν ἢ ἀκολουθιῶν διὰ τοὺς μαθητάς.

6. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν διορίζεται ἀπὸ τὸ Δ.Σ. ὕστερα ἀπὸ εἰσήγησιν τοῦ Δ/ντοῦ τῆς Σχολῆς καὶ μετὰ ἀπὸ αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς τὸ Δ.Σ. Φέρει εὐ-

θύνην διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς, τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος καὶ κυρίως διὰ τὴν ἀγωγὴν τῶν μαθητῶν.

Οἱ προσλαμβανόμενοι ὡς διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς θὰ πρέπει νὰ ἔχουν δίπλωμα ἢ πτυχίον Βυζαντινῆς Σχολῆς ἀνεγνωρισμένης ὑπὸ τοῦ κράτους ἢ πολυχρόνον προϋπηρεσίαν εἰς τὸν ἀναλόγιον ὡς πρωτοψάλται.

Εἰς τὸν Δ/ντὴν τῆς Σχολῆς καὶ εἰς τοὺς διδάσκοντας χορηγεῖται χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὰ ἐξοδα κινήσεως αὐτῶν τὸ ὅποιο καθορίζεται κάθε φορά μὲ ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ.

7. Ὁ Ταμίαις τηρεῖ τὰ ἀπαραίτητα λογιστικὰ βιβλία τῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Ὑπογράφει μετὰ τοῦ προέδρου τὰς διπλοτύπους ἀποδείξεις εἰσπράξεως καὶ πληρωμῆς, τὰς ὁποίας εἰς περίπτωσιν ἀπουσίας του μπορεῖ νὰ ὑπογράψει ἀντ' αὐτοῦ καὶ ὁ Δ/ντὴς τῆς Σχολῆς.

Ὅλα ἡ δαπάναι τῆς Σχολῆς ἐνεργοῦνται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Δ.Σ.

8. Ὁ Γραμματέας τοῦ Δ.Σ.:

Διενεργεῖ τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Σχολῆς.

Τηρεῖ τὸ πρωτόκολλον καὶ τὸ ἀρχεῖον αὐτῆς.

Τηρεῖ τὸ βιβλίον μητρώου καὶ προόδου τῶν μαθητῶν.

Τηρεῖ τὸ βιβλίον πράξεων τοῦ Δ.Σ.

Καταρτίζει μετὰ τοῦ ταμίου τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν.

Μὲ ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. εἶναι δυνατόν νὰ τηροῦνται καὶ ἄλλα βιβλία τὰ ὁποῖα θὰ διευκολύνουν τὴν ὁμαλότερη λειτουργία τῆς Σχολῆς.

9. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον λογίζεται εἰς ἀπαρτίαν ὅταν παρίσταται τρία (3) τουλάχιστον μέλη αὐτοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἓνα εἶναι ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Ἀντιπρόεδρος, αἱ δὲ ἀποφάσεις λαμβάνονται μὲ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν.

10. Τὴν πρόσληψιν βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἀπαραίτητο διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς Σχολῆς, ἀποφασίζει τὸ Δ.Σ.

Ἄρθρον 6

Κύκλος Σπουδῶν - Διδάκτεια Ὑλη

Τὸ σχολικὸν ἔτος ἀρχίζει τὴν πρώτην Δευτέραν τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ τελειώνει τὴν 25 Μαΐου τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἡμέραν τῆς εὐρέσεως ἐν Σύρῳ τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, οἱ δὲ ἐξετάσεις ἀρχίζουν τὸν Μάιον καὶ δύναται νὰ παραταθοῦν καὶ τὸν Ἰούνιον.

Τὸ σχολικὸν ἔτος διαιρεῖται εἰς δύο τετράμηνα. Ἀπὸ τὴν 1 Φεβρουαρίου μέχρι 16 Φεβρουαρίου διενεργοῦνται οἱ ἐξετάσεις τοῦ α' τετραμήνου. Ἀπὸ 20 Μαΐου μέχρι 10 Ἰουνίου διενεργοῦνται οἱ ἐξετάσεις τοῦ β' τετραμήνου. Οἱ μαθηταὶ ὑποβάλλονται σὲ κατατακτήριες, προαγωγικὰ καὶ ἀπολυτήριες ἐξετάσεις.

Ὁ κύκλος σπουδῶν εἶναι πενταετής. Ὁ Δ/ντὴς τῆς σχολῆς σὲ συνεργασία μὲ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν καθορίζει τὴν διδακτέαν ὕλην κατὰ ἔτος σπουδῶν. Ἡ διδακτέα ὕλη σὲ γενικὰς γραμμὰς καθορίζεται ὡς ἐξῆς:

Πρῶτον ἔτος σπουδῶν: Θεωρία Βυζαντινῆς Μουσικῆς – Ἀσκήσεις – Σύντομον Ἀναστασιατάριον.

Δεύτερον ἔτος σπουδῶν: Θεωρία Βυζαντινῆς Μουσικῆς – Ἀργὸν Ἀναστασιατάριον – Τυπικόν.

Τρίτον ἔτος σπουδῶν: Ἀργὰς Δοξολογίαις – Πολυέλαιοι – Κεκραγάρια – Ἀνοιξαντάρια – Τυπικόν – Ἐρμηνεῖα Ἐκκλησιαστικῶν Ὑμνων.

Τέταρτον έτος σπουδών: Χερουβικά – Τρισάγια – Ίδιόμελα Μ. Τεσσαρακοστής και Μ. Προκείμενα – Έρμηνεία Έκκλησιαστικών Ύμνων – Τυπικόν – Παρακολούθησις εις αναλόγια.

Πέμπτον έτος σπουδών: Τυπικόν – Παρακολούθησις εις αναλόγια – Λειτουργική Τελετουργική – Ύμνολογία – Ιστορία Βυζαντινής Μουσικής.

Η άνωτέρω ύλη δύναται να ανακατανέμεται κατά την διάρκειαν των διδασκτικών ετών η και να έπεκτείνεται κατά την κρίσιν του διδασκτικού προσωπικού πάντοτε όμως με την έγκρισιν του Δ/ντού της Σχολής.

Άρθρον 7

Έγγραφές

Οι έγγραφές των μαθητών γίνονται από 1-30 Σεπτεμβρίου έκαστου έτους και δύναται να παραταθούν μόνον εφόσον δέν έχει συμπληρωθεί ό αριθμός των μαθητών κάποιας τάξεως. Οι παλαιότεροι μαθηταί οι όποιοι δέν προσέρχονται έγκαιρώς διά την έγγραφήν των, δέν έχουν κανένα δικαίωμα προτιμήσεώς των έναντι των νέων μαθητών της Σχολής.

Διά την έγγραφήν μαθητού απαιτούνται τά κατωτέρω:

α) Αίτησις του ενδιαφερομένου η του γονέως η του κηδεμόνος του.

β) Ηλικία άνω των 10 ετών.

γ) Πιστοποιητικόν Δήμου η Κοινότητας.

δ) Καταβολή της έπτασίας εισφοράς που καθορίζεται από τό Δ.Σ. ως δικαίωμα έγγραφής.

Εις περίπτωσιν έγγραφής άνηλικού η συγκάταθεσις των γονέων η του άσκούντος την γονικήν μέριμναν η την κηδεμονίαν δίδεται με υπεύθυνον δήλωσιν του Ν. 1599/86, η όποία θεωρείται υπό της Αστυνομίας διά τό γνήσιον της υπογραφής.

Άρθρον 8

Σχολικά Διατάξεις

α) Εις έκαστον μαθητήν χορηγείται υπό της Σχολής βιβλιάριον σπουδών, τό όποιον διατηρεί μέχρι τό τέλος των σπουδών του. Αυτό χρησιμοποιείται ως ταυτότητα του μαθητού όπου καταχωρούνται κάθε διδασκτικόν έτος οι βαθμοί των σπουδών του και κάθε άλλη ένδειξις, χρήσιμος κατά τη γνώμην της Σχολής. Ό τύπος του βιβλαρίου καθορίζεται από τη Δ/νσιν της Σχολής.

β) Κάθε μαθητής όφείλει να παρακολουθεί άνελλιπώς τά μαθήματα της Σχολής. Μαθητής ό όποιος άπουσιάζει κατά την διάρκειαν του α' τετραμήνου περισσότερο από 20 ώρες άποκλείεται από τον διαγωνισμόν του τετραμήνου αυτού. Εις περίπτωσιν κατά την όποιαν οι άπουσιές θεωρούνται δικαιολογημένες τότε παραπέμπεται εις όλικήν έξέτασιν τον Σεπτέμβριον.

Άρθρον 9

Έσωτερικά Διατάξεις

α) Οι μαθηταί από την κατάταξιν τους εις την Σχολήν υπόκεινται εις όλας τας διατάξεις του παρόντος κανονισμού, ύποχρεούμενοι να συμπεριφέρονται με σεβασμόν έντός της Σχολής ως άρμόζει εις σπουδαστήν εκκλησιαστικού ίδρύματος.

β) Πρέπει να παρευρίσκονται έγκαιρώς εις τας παραδόσεις και να παρακολουθούν μετά προσοχής τά διδασκόμενα μαθήματα. Άπαγορεύεται να έξέρχονται από την

τάξιν πριν από την λήξιν του μαθήματος, έκτός και άν υπάρχει σοβαρός λόγος και με την άδειαν του διδασκόντος καθηγητού.

γ) Όλοι οι μαθηταί της Σχολής προμηθεύονται έγκαιρώς και με έξοδά τους τά με ύπόδειξιν της Σχολής απαιτούμενα για διδασκαλία βιβλία και λαμβάνουν γνώσιν των έκάστοτε ειδοποιήσεων που γίνονται με τοιχοκόλλησιν εις την Σχολήν.

δ) Έκαστος μαθητής όφείλει να παρέχει την σύμπραξιν αυτού εις τας συναυλίας της Σχολής η εις τας έορταστικές η άλλας έκδηλώσεις καλούμενος διά τουτό από την Δ/νσιν της Σχολής.

ε) Άπαγορεύεται εις τους μαθητάς η σύστασις μουσικού συλλόγου η η συμμετοχή σε άλλους συλλόγους και κάθε σύμπραξις σε συναυλίες η επιδείξεις άνευ της άδειάς της Δ/σεως της σχολής.

Άρθρον 10

Έξετάσεις

α) Οι έξετάσεις της Σχολής διακρίνονται σε κατατακτήριες - προαγωγικές και άπολυτήριες.

β) Εις ήμέραν και ώραν η όποία θα όρίζεται από την Σχολήν δύναται να προσέρχεται έκείνος που επιθυμεί κατατακτήριον έξέτασιν, προκειμένου μετά από αυτήν να άποφασισθεί άν θα γίνει δεκτός εις την Σχολήν και εις ποίαν τάξιν, αναλόγως των γνώσεων που έχει.

γ) Οι προαγωγικές έξετάσεις προσδιορίζονται με ειδικό πρόγραμμα που τοιχοκολλείται έγκαιρώς εις την Σχολήν, όπου αναφέρονται η έναρξις και η λήξις αυτών και η ήμέρα και ώρα κατά την όποιαν έξετάζεται κάθε μάθημα. Μαθητές που δικαιολογημένα δέν μπορούν να συμμετάσχουν εις τας προαγωγικές έξετάσεις όφείλουν να τό γνωστοποιούν εις τον Δ/ντήν της Σχολής προ των έξετάσεων. Διά τους άνωτέρω δύναται να δοθεί η δυνατότητα να δώσουν συμπληρωματικές έξετάσεις σε χρόνο που θα καθορίζεται με άπόφασιν της Σχολής.

δ) Οι άπολυτήριες έξετάσεις διά την άπόκτησιν του πτυχίου του Ίεροψάλτου διενεργούνται κατά τους μήνας Ίούνιον, Σεπτέμβριον και Φεβρουάριον.

ε) Η βαθμολογία των άπολυτηρίων έξετάσεων αναγράφεται εις τό πτυχίον και περιλαμβάνει τους έξής χαρακτηρισμούς:

Άριστα	18,5-20
Λίαν Καλώς	15,5-18,5
Καλώς	12,5-15,5
Σχεδόν Καλώς	10-12,5
Μετρίως	6-9
Μετριώτατα	3-6

Εις τους τυχόντας βαθμού «**Σχεδόν Καλώς**» δίνεται άπλόν άποφοιτήριον.

στ) Εις τους μαθητάς οι όποιοι επιθυμούν να άποχωρήσουν από τη Σχολήν και έχουν ύποσει τας προαγωγικές έξετάσεις χορηγείται πιστοποιητικόν φοιτήσεως.

ζ) Τό πτυχίον του ιεροψάλτου της Σχολής παρέχει τά προσόντα διά τον διορισμόν του εις την θέσιν ιεροψάλτου. Όσοι άποφοιτήσουν με άριστα όφείλουν καλούμενοι από την Σχολήν, να διδάξουν εις αυτήν. (Δύνανται να καθιερωθούν βραβεία, ύποτροφίες, κ.λπ.).

η) Όλοι οι μαθητές ύποχρεούνται να λαμβάνουν μέρος εις τας όριζόμενας από την Σχολήν έξετάσεις. Μαθητές οι όποιοι δέν λαμβάνουν μέρος εις αυτάς άδικαιολογητως, άπορρίπτονται.

Άρθρον 11

Πειθαρχικαί τιμωρίαί

Είς τούς μαθητάς δύνανται νά επιβληθούν οί κατωτέρω ποινές:

α) Έπίπληξις κατ' ιδίαν ή ένώπιον του διδακτικού προσωπικού.

β) Άποβολή από 4-15 ήμέρες.

γ) Άποβολή όριστική, και

δ) Μείωσις διαγωγής.

Χαρακτηρισμός διαγωγής: Κοσμιωτάτη, Κοσμία.

Άρθρον 12

Όργανα, Βιβλία και Έπιπλα τής Σχολής

α) Διά κάθε καταστροφήν τών περιουσιακών στοιχείων τής Σχολής εύθύνηται εκείνο ό όποίος τήν προξένησεν ή ό κηδεμόνας του, ό όποίος ύποχρεώνεται είς άντικατάστασιν ή διόρθωσιν τής βλάβης ή καταβολή του άντιτίμου που θά καθορισθεί με άπόφασιν του Δ.Σ. άφού προηγηθεί ό καθορισμός τής ζημίας.

β) Δύνανται νά προβαίνουν είς χρήσιν τής βιβλιοθήκης τής Σχολής τό διδακτικόν προσωπικόν και είς όρισμένας περιπτώσεις και οί μαθητές τής Σχολής. Αυτό είναι δυνατόν νά γίνει μόνον έφόσον πρόκειται νά διευκολυνθούν είς τήν μελέτην των. Δι' οίονδήποτε άλλον σκοπόν άπαιτείται προηγουμένως άδεια του Δ/ντου τής Σχολής.

Άρθρον 13

Διά κάθε θέμα που δέν ρυθμίζεται από τόν παρόντα κανονισμόν άποφασίζει τό Δ.Σ. κατά τήν κυρίαρχον κρίσιν του.

Άρθρον 14

Είς περίπτωσιν διαλύσεως τής Σχολής όλόκληρος ή περιουσία της, κινητή ή άκίνητος ή χρηματική, ώς και τό άρχείον της παραδίδονται από τό Δ.Σ. είς τήν Έράν Μητρόπολιν Σύρου.

Άρθρον 15

Η ίσχύς του παρόντος κανονισμού άρχίζει από τήν δημοσίευσίν του είς τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και τό περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρον 16

Κάλυψις Δαπάνης

Άπό τās διατάξεις του παρόντος κανονισμού προκαλείται δαπάνη είς βάρος του προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου τής Έρας Μητροπόλεως Σύρου, τό ύψος τής οποίας δέν δύνανται νά προδιοριστει.

Ό παραπάνω Κανονισμός έγκριθείς ύπό τής Έρας Συνόδου νά δημοσιευθει είς τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως.

Ό Μητροπολίτης

† Ό Σύρου ΔΩΡΟΘΕΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. και Fax 72.18.308

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ό Άθηνών και πάσης Έλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ό Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ό Κυθήρων ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ό Μονεμβασίας και Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Όμότ. Καθηγ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΛΩΡΟΥ

Άρχων Διδάσκαλος του Εύαγγελίου τής Μ.Χ.Ε.

Τακτικόν Μέλος τής «Ευρωπαϊκής Ακαδημίας
των Έπιστημών και των Τεχνών»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εύαγγελου Δ. Θεοδώρου, Άκροβολισμοί κρούσεως;
Μητροπ. Κερκύρας Τιμοθέου, Ό ειδικός ρόλος τής
Έκκλησίας τής Έλλάδος στη Βαλκανική, τήν Άνατ. Ευρώπη και τήν Υπερμικασία (εισήγησις).

Μητροπ. Αυστραλίας Στυλιανού, Η παπική έγκύκλιος
Lumen orientale (2.5.95).

Βλασίον Ι. Φειδά, Ό έκκλησιαστικός τίτλος των Υπερτίμων και Έξάρχων.

Εύαγγελου Δ. Θεοδώρου, Όδοιπορικόν είς έλληνορθόδοξα κέντρα τής Αυστραλίας.

Θεοδώρου Ίω. Παναγοπούλου, Σχέσεις Έκκλησίας και Πολιτείας.

Σχέσεις Έκκλησίας και Έθνους. Το ζήτημα του χωρισμού Έκκλησίας - Κράτους.

Κων/νου Χρ. Τράκα, Ό κατ' έπίγνωση σεβασμός στο Σύνταγμα.

Εύαγγελου Γ. Καρακοβούνη, Χριστιανικός (Όρθόδοξος) Άντισημιτισμός; (Όφειλομένη άπάντηση στο περ. «Χρονικά»).

Παρατηρήσεις και Σχόλια.

Έκκλησιαστικά Χρονικά.

Κανονισμοί 76/1995, (σύστασις Κειμηλιαρχείου Ί. Μητρ. Γρεβενών) και 77/1995 (σύστασις έκκλ. Μουσείου Προφ. Ηλιού Θήρας).

Πράξεις συστάσεως έκκλησιαστικών Ίδρυμάτων.